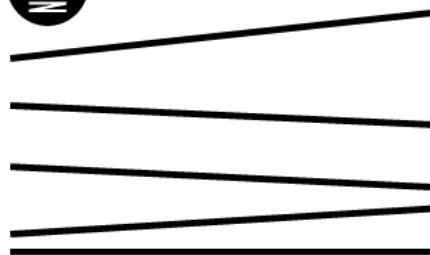

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Oehlenschläger, Adam.; af Oehlenschläger.

Hakon Jarl : Tragødie

København : Andr. Fred. Høst, 1849

134 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

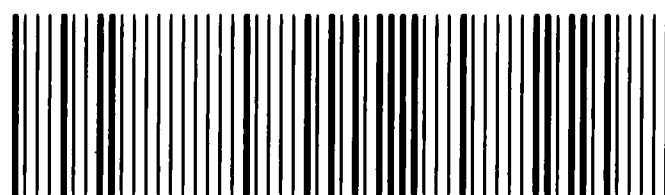
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55-257

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021578836

Hakon Jarl.

1949. R. 775.

Saton Carl,

Tragodie

af

Dehlenschläger.

K i o b e n h a v n.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Høstbøgertrykker Bianco Luno.

1849.

Hakon Jarl.

Tragedie i 5 Handlinger.

(1807.)

Personerne.

Nlaf Trygvason, Konge i Dublin.

Hakon Glade=Jarl.

Erling, hans Søn.

Thorer Klake, Kiebmænd.

Carlshoved, }
Jostein, } Nlafs Frænder.

Einar Lambeskiælver, en ung Bueskytte.

Bergthor, Smed, Trendernes Laugmand.

Gudrun, }
Astrid, } hans Døttre.

Orm, }
Thorvald, } deres Fastemænd.

Thora fra Kimol.

Tangbrand, Præst.

Nuden, en gammel eenøiet Mand.

Grib, Thoreris Træl.

Karfer, }
Stein, } Jarlens Trælle.
Leif, }

Et Bud.

Inger, Thoras Pige.

Sadding, hendes Svend.

Præster, Kæmper, Bønder, Trælle.

Første Handling.

Slade.

(En Plads med Træer udenfor Hakon Jarls Gaard, hvortil en Flei af Bygningen vender ud med aabne Vinduer. Karfer og Grib sidde under et Træ, ved et Madfad og et Elbæger. Man hører Larm og Lystighed i Høisalen.)

Karfer.

Her, hvor de stoe! hvilken Lystighed!
Jeg hører Thorers Klages Røst, din Herres;
Han taler om sin udenlandske Reise.

Grib.

Det gier han vel i. Det er værd at høre,
Hvor snildt han har emtustet sine Varer
Paa hver en nordist Kyst, i alle Stæder,
Og faaet Guld og Sølv derfor i Mængde.
Et listigt klogtigt Hoved er min Husbond,
Han kunde levet under Harald, Graafeld.

Karfer.

Hvorfor just under ham?

Grib.

Det var en Kenge,
Som hialp paa Rikmandskab og Landets Opkomst;
En Kenge, som til Nytte for sit Land
Aflagde Purpurkaaben med dens Guld,
Og ydmuygt svæbte sig i Gaarestind.

Karfer.

Dg derfor har man kaldt ham Harald Gråafeld?

Grib.

Til evig Ære, ja naturligviis!

Karfer.

Men vogt Dig dog og roes ham ei for stærkt!

Nu raader Jarlen, og han lider ei,

Alt man for meget taler om en Anden.

Grib.

Tak for dit Raad, min snilde Ven!

Karfer.

Selv Tak!

Men Grib, fortæl mig ogsaa noget nu!

Man horer ingenting; her maae vi sidde

Dg fuffelure i vor Gensomhed.

Grib.

Ha! hvo der kunde nu gaae ind og sætte

Bed Bordet sig, og med ulænfet Haand

Guldhornet gribe blandt de andre Drie!

Karfer.

Bevares! hvilke høist forvorne Ord.

Lag Du Dig vare! find Dig i din Skæbne!

Vi er nu eensgang født i Trællestand.

Grib.

Dg dermed dhyser Du din Siæl i Dvale?

Karfer.

Hvorfor ei det? Det, som ei ændres kan,

Det faaer at blive som det er.

Grib.

Ja vist!

Karfer.

Hvad fattes os? Har vi ei bragt det vidt?

Dig lider Thorers Klæde, Hafon mig.

Nu det forstaaer sig, jeg det bedre har

End Du; din Gusbond er en Riobmand kun;

Min derimod er meer, han er en Jarl,

Dg fornemst Jarl i hele Norges Land,
 Har ferten Andre, der adlyde ham,
 Saa han er færdig ved at være Konge.
 Nu, er min Tilstand ikke god? Tilforn
 Jeg maatte fiere Blougen, stange Hø,
 Dg sove mangen Nat i Faarestien;
 Nu har jeg bløde Klæder, herlig Mad,
 Tidt at bestille, Vinterstuen luun,
 Saaer fielden Hug.

Grib.

Du fødtes til din Stand.

Karfer.

Det samme har min Herre Hakon sagt.
 Han ledte længe, før han fandt en Svend
 Som jeg. Han har sit eget Lune, seer Du!
 Han siger, som er sandt, en Træl maa lystre,
 Maa være-tro, men uden Stolthed selv,
 Maa være stærk og værge for sin Herre.

Grib.

Kort, alt hvad man forlanger af en Hund.

Karfer.

Saa snart Jarl Hakon saae mig førstegang,
 Fandt han mig netop, som jeg burde være;
 Han saae min brede, lave Bande, han
 Betragted mine korte, tykke Fingre,
 Min platte Næse, saae mit satte Væsen;
 Dg Alt var netop som han ønske det.
 Nu er jeg daglig om ham; der er Saa,
 Der veed saa god Væstet, som jeg, om alting
 Hvad han forretter mellem Nar og Dag.

Grib.

Tie stille! Tys! Nu tale de igien
 Om Olaf Trygvason derinde.

Karfer.

Hvo

Er dog den Olaf?

Grib.

Ha, en herlig Helt!

Har været Træl, som jeg; nu er han Svoger
Til Kongen i Dublin, ja Konge selv.

Karfer.

Er fød og baaren Træl?

Grib (sutter).

Født var han ei
Dertil, han var en Kongesøn.

Karfer.

Saa saa!

Saa er det ingen Sag at vorde Konge.

Grib.

Som Olaf blev det, var det ikke let;
Thi baaret under Moderhiertet, var
Ham Skæbnen allerede fiendtlig findet.

Karfer.

De reise sig. Staa op! Der kommer Jarlen
Fra Daurebordet alt med sine Mænd.

(Hakon Jarl og hans Kæmper gaar over Skuepladsen.)

Grib.

En herlig gammel Helt er Hakon Jarl,
Han kneiser vældig, som en knudret Teg,
Gæit over alt det lave Krat.

Karfer.

Nu gaar han

Nok sin sædvanlige Spadseregang.
Nu maa jeg ind at rødde Bordene,
Maa have Opsigt med de andre Trælle.
Vil Du gaar med?

Grib.

Nei, jeg vil blive her,
Her i den store Højsal, som er hvælvet
Saavel for mig som for den bedste Helt.

(Gaar ind imellem Træerne.)

Karfer.

Stort skal det være! Snap Du efter Luften,
Saa slikker jeg Tallerknerne. Lad Thor saa
Bedømme, hvo af os der var fornuftigst.

(Gaaer.)

En Døfferlund.

(I Baggrunden de tolv store Gunders Billeder af udhugne Graastene; i Midten
Dvins. — Solen gaaer ned og oplyser dem med sine røde Straaler.)

Gudrun og Astrid komme ind i Lunden; den første med en Blomsterkrands.

Astrid.

Gudrun!. hvor fører Du mig hen, min Søster?
Hvad vove vi? De høie Gunders Rund,
Hvor ingen vindviet Fod tør træde.

Gudrun.

O! Den som elsker trofast og oprigtigt,
Er viet ind; og det gior Du som jeg.

Astrid.

Mit Hjerte banker. Søster! seer Du, seer Du
De store Guder, hvor de staae alvorligt
Og skue strengt og truende herved?
Fortørn ei Guderne, min Søster! kom!

Gudrun.

Ei alle skue lige strengt herved;
Den høie Frigga smiler moderlig.
Og seer Du hist den skienne, ranke Freia?
O blot ei moderlig, men elskovsfuld
Hun skuer venligt ned til sine Døttre.

Astrid.

Hun frydes ved din siældne Skienhed, Gudrun!
Og veed, som hver en Norges Ungerhvend,
At Du est Lunde = Sol.

Gudrun.

Min Astrid! gaa

Nu Du imidlertid kun hjem forud,
 Og lav vor Fader Nadveren tilrette.
 Han smedder paa Jarl Hakons Kongekrone;
 Men naar han har tilendebragt sit Arbeid,
 Da er han træt og hungrig, som den Bedste.
 Gaf Du foran, jeg følger Dig, saasnart
 Jeg færdig faaet har min Blomsterkrands.

Astrid.

Forgieves Arbeid kun. Svortil den Bynt?
 Din Dorn dog kommer ikke hjem i Aften,
 I Morgen er den visfen.

Gudrun.

Gaa kun først,

Og lad mig ene!

Astrid.

Nu, Du est forelsket,
 Og Hjertet søger Gensomhed. Naturligt!
 O see hvor Solen hist gaaer deiligt ned,
 Og titter med sit purpurøde Skær
 Ind i det sorte Krat. Saaledes skinner
 Den ene Runde-Sol hen paa den anden.
 (Hun gaaer.)

Gudrun.

Nu er jeg ene. Ewigheilige Guder!
 Fortørnes ikke paa den lange Dø,
 Der, skøndt uskyldig, træder frygtfuld ind
 I Eders hemmelige Skjggelund.
 O, skønnne Freia! min Gudinde! min!
 Siig, tør jeg vove det? Her har jeg flettet
 En Krands af dine friske Blomster. Sød,
 Som lyse Alfes, stode de og leged
 I Sommersolens Aftenrøde. Freia!
 Tilgiv din Dø, at hun med lange Fied
 Sig nærmer sig din høie Billedstøtte,

Dg at hun slynger lette Blomsterfrands
Om dine tunge Loffer.

(Hun stiger op paa Foden af Billedstøtten og sætter Arandsen paa Freyas Hoved.)

Hakon Jarl og Thorer Alake komme.

(Gudrun bliver staaende frygtsomstille paa Billedstøtten.)

Hakon.

Her er vi ene. Her i denne Rund
Indtræder ingen uden Odins Præster
Dg Hakon.

Thorer.

Ædle Herre Jarl! Din Tillid
Gier Thorer stolt.

Hakon.

Du altsaa troede, Thorer!
Alt hvad der blev fortalt ved Daurebord
Om Olaf Trygvason, var ganske nyt
I mine Dren?

Thorer.

Efter din Forundring
Dg din Opmærksomhed at dømme, fort
Hvis jeg skal troe, hvad mig dit Ansigt sagde,
Da var det Ny.

Hakon.

Stol ikke paa mit Ansigt!
Mit Ansigt herer mig til, det maa lystre
Sin Herre. Derfor, hvad jeg tyktes,
Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
I Sværmen. Her, min Ven, er vi alene;
Viid da: jeg kiendte Trygvason ret godt,
For Du i Dag opmærksom mig har gjort.

Thorer.

Det er heel rimeligt, at Seltens Ry
Har ogsaa naaet dit Dre, Herre Jarl!

Men, som mig synes, tager Du den Sag
Meer end almindelig høitidelig.

Hakon.

Kæf mig din Haand! Jeg veed at Du est tro.

Thorer.

Det veed Du, Herre! All min Velfærd takker
Jeg Hakon for: Du gav mig Skibe, Du,
Og ingen Anden, var min Lykkes Skaber.

Hakon.

Du est af mine Folk, min gode Thorer!
Dig har jeg længtes efter; Du est snild
Til at udføre, hvad Du har besluttet;
Og kommer en uventet, voldsom Hindring,
Da est Du fæf, og bruger Sværd og Dre
Saa godt, som nys Du brugte din Forstand.
Saa her det være.

Thorer.

Odin gav os Gyner

Al høistforskjelligt Slags; enhver maa bruges;
Man Get ei her forsomme for det Andet.

Hakon.

Hvad Menneſket er ſtarkt til, føler han,
Og medfødt Drift udvikler medfødt Kraft;
Han ſætter det igiennem, ſom han kan,
Og anden Grund behøver ei hans Daad.

Thorer.

Du taler snildt, min vakkre Herre!

Hakon.

Jeg

Har altid følet Driften til at herſke;
At ſtyre Norges gamle Rige, var
Min høieſte, min ſtorſte Tanke.

Thorer.

Herre!

Den var Dig værdig; og hvad Du har onſket,
Det har Du naaet.

Hakon.

Ei ganske, gode Ven!

Ei ganske! Næstendeels, men dog ei ganske.
 End kalder Folket mig kun Hakon Jarl;
 Til Jarlemagten er jeg født og haaren,
 Og den behøver ei at strides for.

Thorer.

Det kommer an paa Dig, naar selv Du vil,
 Saa nævner Dig Enhver ved Kongenavn.

Hakon.

Jeg haaber selv, at mine stolte Normænd
 Vil føle, det er Norge mere værdigt,
 At styres af en Konning, end en Jarl.
 Paa næste Thing, som nu jeg sammenstævner,
 Jeg freidigt bære vil mit Dnske frem.
 Den gamle tappre Kæmpe Bergthor Smed
 Arbejder flittigt paa min Kongekrone;
 Naar den er færdig, verder Thinget sat.

Thorer.

Det gaae hvordan det vil, Du est dog Konge.

Hakon.

Dig rerer ikkun Fordeel som en Riebmænd;
 Den ydre Glæds her heller ei foragtes,
 Den har jeg kæmpet til med List og Magt.
 En Mæes Omfavnelse var ei saa salig,
 Som Kronens om den kongelige Tinding.
 Fast har jeg naaet mit Maal; men Dagen graaner,
 Og Matten bugner under Aftenduggen,
 Som Givin Skaldaspilders Vise lyder.
 Mit sorte Haar afbrydes hist og her
 Af hvide Lokker. Ræk mig hid din Haand!

(Thorer rækker den, Hakon klemmer og siger derpaa nedslaaet)

Før flemte jeg; saa Blodet flur sprang ud
 Af Neglerødderne, som Møst af Frugt.
 Siig mig oprigtig, følte Du mit Haandtryk?

Thor er.

En Mand her aldrig omies ved et Haandtag,
Om det var nok saa strengt.

Hakon.

Mit var ei strengt,
Det vil Du bilde mig kun ind. Seer Du
Min Bænde, hvor den alt er giennemsløiet
Af Rhyner?

Thor er.

Rhyner pryde jo en Mand.

Hakon.

Men Norges Meer kan ikke lide dem.
Kort sagt, min Ven, jeg ældes, jeg bli'er gammel,
Det mærker jeg; og derfor vil jeg nyde
Min Aftenstund; min Sol skal synke ned
I rolig og i herlig Burpurglands, —
Og see den Sky, som vil forduntle den.

Thor er.

Net saa, min Drot! men hvor er den?

Hakon.

I Vest,
Naturligviis! Just hvor den ei skal være.

Thor er.

Du mener Olaf i Dublin?

Hakon.

Han stammer

I lige Led fra Harald hin Haarfagre.
Min snilde Ven! Du kiender Norges Bønder:
Et herligt, trofast, tappert Kæmpesolk;
Men fuldt af Fordom dog og Overtro.
Jeg vædder, at mit Værd, al min Bedrift
Forglemtes over Olafs Kongesedsel,
Isald det rygtedes, at han var til.

Thor er.

Det troer Du kun!

Hakon.

Troer? troer kun? Thorer Klake,
 Jeg kiender mine Folk. Og skulde nu
 Den vilde Sværmer, denne Landsforræder
 Bestige Thronen?

Thorer.

Landsforræder, Herre?

Hakon.

Ved Danevirke stod jeg med min Hær,
 Og mine Mænd var Normænd. Vi drog ned
 At hjælpe Harald Gormsen. Olaf var
 Paa Fiendens Side, hjalp en kristen Otto,
 Der brændte Nordens Fæstning. — Landsforræder?
 Det Ord misliker Dig? Og er da Den
 Ei sli, som vorder sine Guder troles?

Thorer.

Ei troles. Trygvason har aldrig troet
 Paa Nordens Guder.

Hakon.

Og en Gudsbespotter,
 Han skulde sætte sig paa Norges Stol?

Thorer.

Hvo tænker sli en Tanke?

Hakon.

Jeg, min Ven!

Og Olaf maaskee med. Al Haralds Væ,
 Naar han undtages, reent er røddet ud;
 Min Jarleslægt er gammel, stor, som den;
 Fra Arilds Tid var stedse Glade = Jarlen
 Den Vægtigste næst Kongen, Kronen nærmest.
 Nu var der Ingen meer! En Sværmer kun,
 Som har fornægtet nordisk Sæd og Tro,
 En friføbt Træl, født i en Skov paa Reisen,
 Da Faderen var død; midt i en Ørk; —
 Hvor saare let at vorde Kongesøn -
 Paa saadan Viis. Ved Valhals evige Guder,

Han skal ei hindre mig. I høie Åser!
 Bestorme skal han frækt ei Ederes Magt.
 Hærfader Odin! Stærke Alfathor!
 Og Freia!

(Han gaaer hen i Baggrunden mod hendes Billedstøtte og bliver i det samme Gudrun vaer.)

Ha, hvad seer jeg? Hvad er dette.

Gudrun.

O ædle Herre Jarl! Tilgiv! tilgiv!
 Jeg plad forgaaer af Blusjel og af Skræk.
 Jeg veed, det er forbudt at nærme sig
 De store Guderes tause Helligdom.
 Tilgiv mig, ædle Herre!

Hakon (forundret).

Bene Mø!

Hvad gjør Du her i Lunden? Kom Du hid
 At lytte til min Tale? Jeg forfærdes!
 En Speider Du?

Gudrun.

Ved Freia, ved min Ustyld,
 Jeg har ei hørt et Ord. Og jeg var længst
 Nedsprunget alt, men Frygten for at falde,
 At røbe mig —

Hakon.

Hvad vilde Du da her?

Gudrun.

Åh, Nøden tvinger mig, at sige det:
 Jeg er din Smeds, den gamle Bergthors Datter;
 Drm Vargias Fæstemø; og, Herre, derfor
 Jeg bundet har en Blomsterfrands til Freia,
 Og voved mig i Lunden. O, tilgiv!
 Jeg vilde smykke min Gudindes Jæse.

Hakon.

Ha, lykkelige, skønne Sammenkomst!
 Du est den sagerste blandt Møer i Lunde,

Som derfor de forelskte Ungersvende
Har givet Navn af Lunde=Søl?

Gudrun.

Alf Herre,

Lad mig nu stige ned! Jeg lover helligt,
At aldrig meer jeg sætter her min Fod.

Hakon (til Thorér).

Ved Freia i Folkvangur, hun er skien.
Kom, vakre Glut, og lad mig hjælpe Dig!

(Han løfter hende paa sin Arm og bærer hende saaledes frem paa Skuepladsen.)

Let som en Fiar, og dog et frodigt Blomster.

Siig mig, mit Godt! hvad tykkes Dig vel om
Dit Sæde paa Jarl Hakons Kæmperarm?

Gudrun.

For Alting, ædle Herre! sæt mig ned,
Vær ei dine Gunders Helligdom!

Hakon

(Sætter hende ned med et bange Blik til Guderne).

Værre? Ha, hvor kan saa skien en Mund

Saa uforstandigt tale? Saa barnagtigt?

Ha, hvilke trinde, bløde, hvide Hænder!

(Kysser dem.)

Gudrun.

Ved Alt hvad helligt er, lad mig nu gaae!

Hakon

(Slynger sin Arm om hendes Liv).

Dg Dig har gamle Bergthor listig gienmt?

Dg naar jeg vilde see Dig, var Du borte,

Var i Besøg — Thor veed det — hos din Moster

I Gudbrandsdalen?

Gudrun.

Hvad var der at see

Paa mig, en fattig Bondes Væsteme?

Vien han er nidkær, Herre! Hvis han kom? —

O slip mig!

Hakon.

Hvis han kom? Ha, hvilken Rædsel!

Jeg skulde bede selv mig flur til Giest
Til Eder's Bryllup, og i Sandhed ei
Forglemme Brudegaven.

Gudrun.

Lad mig gaae!

Hakon.

Du slipper ei af Freias Grancelund,
For Du har givet mig et Kys.

Gudrun.

O Guder!

Hakon.

O Guder? Hvad? Hvordan? Den stolte Hakon,
Snart Norges Konge, nægter Du et Kys?
Og skal han længe trygle?

Gudrun.

Jeg forgaaer.

(Han afstringer hende et Kys. Hun siver.)

Hakon.

Du flygter Hind? Den gamle Biern formaaer
Ei længer rast at gribe Dig i Flugten;
Men hi! men hi!

Thor er.

Jarl Hakon!

Hakon.

Hvilken Skienhed!

Saae Du de lange gule Haar, hvor de
Var slynget rigt i store Flætninger,
Med røde Baand? Saae Du den Arm? Hvor trind!
De blaae, de elskovsfulde Himmelskine?
Den fulde, hvide Barm, som trued med
At sprænge Solverlænken?

Thor er.

Rikere Herre!

Hakon.

O, hvad var Berglioths Skienhed, hvad er selv
Thora fra Rimols Skienhed imod denne?

Thor er.

Ved Odin, hun er ven. Men ædle Herre!
Glem ei hvorfor vi kom; og mindes vel:
Du havde Ting af større Vigtighed
Her at betroet din Tiener.

Hakon.

Vigtighed?

Fastfrosne Istep! Umer ingen Gnist
Af Elfskovs Ruc længer i dit Bryst?
Ha, sel da mit! det slaaer med Ungdoms Slag.
Og hvorfor skulde jeg vel ønske mig
At vorde Herre til et udstrakt Land,
Hvis ei det var min Attraa, som min Ret,
At plukke Blomsten, hvor den vorte frem?

Thor er.

Men Olaf, kære Herre!

Hakon.

Det er sandt!

Vel var det, at jeg strax blev hende vaer.
Hun svor, hun havde Intet hørt; jeg troer det,
Hun er uskyldig, svor det ved sin Uskyld.
Der komme Jostein og Carlshoved; dem
Har jeg kun ventet.

Jostein og Carlshoved komme.

Hakon (gaaer dem imøde).

Nu velkommen hid!

Her har jeg tre af mine bedste Venner.
Hvi kan jeg ikke række hver en Haand
Paa eengang?

Carlshoved.

Ædle Jarl, vor største Stoltthed
Er, at Du har os nær.

Hakon.

J vide begge

Hvad der har længe ligget mig paa Siertet,
Og hvi jeg kalder Eder hid i Genrum.

Den snilde Thorer, som jeg kun har ventet,
 For at udrette flux mit Anslag, veed
 Det kun saa halvsfiæls. Nu saa hører mig:
 Mit Liv er svundet hen i Kamp og Varm,
 Og mange Stene, meget vildsomt Krat
 Først maatte giennembydes, luges, reddes,
 For denne Gran var mægtig frem at skyde
 Med Kraften, som Alfader skienkte den.
 I ere mine Venner, Eder kan
 Jeg tillidsfuld betro mit Hjertes Hensigt.
 Mit Navn er agtet vidt og bredt i Nord,
 Jeg stridt mig har til Norges første Mand,
 Og kun min Fiende kan mistiende mig.
 Den svage Harald Graafeld og hans Brødre
 Fordærved Landet; uden Kraft og Styrke
 Var Ingen mægtig til at hævde sig
 Den Ret, som var ham medfødt; som en Leeg
 Af Trolde koltred de sig blandt hverandre,
 Sank saa for verelsidig Morderhaand.
 Kun Harald Graafeld var en Modstand. Jeg
 Tilstaaer det, jeg min List lod bøde paa
 Den Lykke, som hans Fødsel skienkte ham.
 Med Daner kongens Broder, siger man,
 Alt jeg har handlet slet. — Og hvordan det?
 Den feige Riebmand, fied af Guld, fik Lyst
 Til dog engang at faae en Part i Riget
 Fra Broderen, betroede sig til mig; —
 Jeg svog hans nedrige Fortrolighed,
 Gif Harald Graafeld loffet did; og alt
 I Haab om Vinding kun. Han, som Guldharald,
 Fortiente lidt at bære Kongekroner.
 Ved Liimfjord faldt de Begge; Galse blev
 Den fælleds Grav for slev Begjærlighed,
 Og Harald Blaatand havde nu sit Rige
 Udeelt og ubeskaaret, og ved mig.
 Alt jeg har undsagt ham, da siden han

Forlangte Hylding, Skat og Lydighed,
 Vil ingen Norges Mand bebreide mig.
 Mit hele Liv, især min sidste Daad
 Ved Hioringsvaag, da Tomsborgs Vælde sank,
 Da Bue sprang fortvivlet over Bord,
 Med Armens Stump i Bengestrinets Hank,
 Har viist, at jeg besidder Kraft, som Snildhed.
 Nu daler Solen ned; en liden Stund
 Er af min Aftenrøde kun tilbage,
 Men den skal ei fordunkles. Trygvasen
 Er blot tilevers af den gamle Stamme.
 Han sidder roligt, mener Du, i Bretland?
 Hvad siger Du, forsigtigsnilde Thorer,
 Naar jeg fortæller Dig, at han er her?

Thorer.

Her?

Carls hoved.

Her i Norge!

Jostein.

Olaf? Er det muligt?

Hakon.

Jeg maatte lee, da Du ved Daurebord
 Fortalte, Thorer! med en klogtig Mine,
 Der tyded Vigtighed og Nyhed, om
 Din kængelige Ven hist i Dublin,
 Den fromme Olaf! Som om ikke længst
 Jeg havde høvt et vaagent Lie med ham.
 Da taug jeg; nu er Tiden til at tale.
 Saa viid: I Norges bragtes mig et Budskab
 Fra en af Snekkerne, der Dag og Nat
 Bevogte Kysten: Olaf drager med
 En Flaade til Kong Valdemar i Rusland,
 Men har paa Veien lagt sig ind ved Møster,
 For at besøge, som han kalder det,
 Sit Fædreland.

Thorer.

Kong Olaf? Er det muligt?

Hakon.

Om nu han virkelig paa sværmerst Viis
Er standset midt paa Veien, for at fylde
Sin Lunge med et Par Drag Klippeluft,
Veed ikke jeg og vil ei vide det;
Men Dette vil jeg vide, som Du indseer,
Om under det uskyldige Besøg
Ei Andet stikker. Jeg har Die med ham.
Du est hans Gæsteveren; hvor høist naturligt,
At Du besøger ham, naar Du erfarer
Hans Ankomst. Vinden er fortræfflig, Thorer!
I Morgen est Du der, naar Dagen gryer.
Vil Du da nu bevise mig det Vensteb,
At seile ned til ham? Og medens Du
Fortæller ham, som Ven, hvad helst Du vil,
Saa holder Du de andre Rhytter borte.

Thorer.

Hvad er din Hensigt, Herre?

Hakon.

Som jeg siger,

At vide Olafs Hensigt; overalt
At komme ham til Livs. Du est en snild,
En vittig Mand, vant til at omgaaes Folk;
Hvor let for Dig at faae ham til at dvæle,
Til flur jeg kommer did med mine Skibe.
Han har jo selv en Flaade; Kraft mod Kraft,
Det er paa gammel nordisk Viis; mod dette
Kan intet siges, mener jeg.

Carls hoved.

Glet intet.

Thorer.

Og hvormed skal jeg da forsinke ham?

Hakon.

Slaa paa de Strænge, som han lytter til,
 Kvæd ham den Vise, som han gierne hører!
 Fortæl — hvordan, det veed Du bedst, min Thorer —
 At Norges Land er utilfreds med Hakon,
 At hist og her der mumles heit; at Bonden
 Paa flere Steder venter kun et Vink,
 En tapper Drot. — Saa ham i Landet op!
 Der møder jeg ham helst, jeg bliver gammel,
 Og kan ei taale Scen. Dvæler han
 Dog ei, men reiser, som han først var findet,
 Nagtet Kronen vinker ham fra Land;
 Saa er han ærlig, — jeg har gjort ham Uret, —
 Saa seiler han sin Sø, og jeg er rolig.

Thorer.

Du taler viseligt, min Jarl! Jeg lyder
 Dit Bud, udretter det saa godt som muligt.

Hakon.

For Intet skal Du ikke have tient mig,
 Min gode Ven!

Thorer.

Det veed jeg nok, min Herre!
 Jarl Hakon lenner altid kongeligt;
 Dog kiender Du min Trostabs —

Hakon (trøtter hans Haand).

Bolde Thorer!

Carls hoved.

Kom Olaf, som kan være, for at hærge
 Paa Kysterne, saa finder strax han Modstand;
 Og kom han for at speide Landet ud,
 Saa falder plump han i sin egen Snare.

Hakon.

Vil I da følge med, som Olafs Brænder,
 For at stadfæste Thorer's Ord?

Jostein.

Han er
Vor Frænde, men Du est vor Herre, Jarl!
Vor Ven; og vort Bedrag kun prøve vil
Kong Olafs Ustyld.

Thorer.

Ganske rigtig, Jostein!

Hakon (drager sit Sværd).

Saa sværger da paa denne blanke Glavind,
I Odins, i de store Gunders Lund,
At I vil alle troligt staae mig bi.

Alle Tre.

Det sværge vi ved Odin, Thor og Freir!

(Odins Billedstøtte styrter ned i Baggunden.)

Jostein.

Ha, hvad var det?

Carlsbøved.

Als Odins Billed faldt!

Thorer.

Nedstyrtet dybt i Gruus.

Hakon

(fatter sig og gaaer hen til Stedet).

Den stiere Steen

Har længe havt en dyb, en aaben Revne.
Kom; seer I, det er mørkt, men seer I, Bruddet
Er gammelt; kun en liden Stump holdt fast,
Som kunde briste ved den mindste Vind.
Nu ikke meer for denne gang! I Aften
Ved Bordet kan vi bedre tales ved.
Gaaer nu, Enhver til Sit, og lad mig ene!
For Reisen samles vi ved Nadværen.

(Thorer, Carlsbøved og Jostein gaae.)

Hakon

(staaer længe taus og betragter Bruddet).

Nei, det er ikke gammelt, det er nyt.
Hærfader Odin! hvorfor faldt dit Billed?
Var det af Mishag? Var det mig et Varsel?

Du ligger dybt i Gruus; med friske Blomster
 Staaer Freia smilende. Betyder det,
 At Sydens Elskov tvinger Nordens Kraft?
 Odin, forlad os ei, udryd en Fiende,
 Som hader, som bespotter kun din Magt!

(Han fnæler.)

Jeg lover Dig et stort, et herligt Dffer!
 Nieghalvfemsjindsthye sorte Dvæg
 Og mine Fiender skal jeg slagte Dig
 I Medelhøus, isald Du skaffer mig
 Den gyldne, skønne, dyrefigste Krone.
 Hlautbollerne skal ryge til din Brüs;
 Med Teigner, dybt i Blodet, skal dit Høus
 Bestryges; Stølperne skal males røde
 Med lunkent Blod. Jeg selv vil stede Sværdet
 I Dlafß Brøst. Af Dovres faste Steen
 Skal atter reise sig din Billedstøtte —
 Den trodser Evigheden!

(Han reiser sig)

Merket falder
 Hen over Jorden med sit sorte Elør.

(Han staaer nogle Diebliske i stille Betragtning, derpaa siger han:)

Jeg vil besæge Bergthor og min Krone.

(Gaaer.)

Bergthors Gæse.

Bergthor kommer ind med en Krone og en Hammer i Haand.

Grib med et Lys.

Bergthor.

Sæt Lysen der, og bring saa hid min Ambolt!
 Skændt Dagen længe, er det mørkt i Aften,
 Og noget maa endnu der gøres færdigt.

Grib.

Hvad I forstaaer at bruge Hænderne!

Bergthor.

Isald det er Dig kjær, som selv Du siger,
Saa kan Du gierne komme hid om Dagen,
Dg træde Blæsebælgen, hjælpe mig,
Saalænge som din Husbond er paa Glade.

Grib.

Jeg har ei andet Arbeid, fiære Herre!
Dg Tiden falder tit mig grusomt lang.
At leve med de andre Trælle, kan
Kun lidet glæde mig; hvad anden Dmgang
Er der for mig? Thor signe Jer i Thrudvang,
At I foragter ei en stakkels Træl.
Skal jeg nu træde Bælgen?

Bergthor.

Nei vist ikke.

Slip Bælgen, Dreng! Lad staae! Tag mig min Tiil.

Grib.

Hvor det gaaer flink fra Haanden.

Bergthor.

Flink fra Haanden?

Forstaaer Du Dig paa det? Du skulde seet,
Dengang jeg smedded i min Ungdoms Tid
Dværnbider til Kong Hakon Althelstein,
Det gif! Det var et Sværd, der heed saagodt
I Stene, som i Ried. Men denne Krone
Blier langsomt færdig. — Dg dog altid tidsnof!

Grib.

Den er jo næsten færdig, Herre min!

Bergthor.

Nu snakker min Gaas! Disse Edelstene
Skal først indsættes.

(Gudrun kommer.)

Hvad? Min Datter Gudrun?

Hvi kommer Du saa hidseblæsende?

Gudrun.

Ik, fiære Fader! Hakon Jarl har seet mig.

Bergthor.

Hvor da?

Gudrun.

I Lunden.

Bergthor.

Har jeg ikke sagt:

Jeg vil ei vide noget af den Renden

I Lunden, efter Urter, efter Blomster?

De rige Guder være takkede!

Nu blier Du gift, saa er jeg dog befriet

Fra den Besværlighed at passe paa Dig.

(Hamrer paa Kronen.)

Hør Dreng! det kan Du troe, jeg smedder heller

Ti Kroner, end jeg vogter*tvende Døttre.

Det Malm er skrøbeligt at handle med!

Gudrun.

Alf Fader, jeg er bange for, at Jarlen

Strax kommer efter mig; hvad vil min Dren

Da sige?

Bergthor.

Efter Dig? Min gode Jarl!

Der bliver Intet af! jeg kiender Dig.

Rom Giente! ned med Dig i Kielderen.

Gudrun.

Alf, skal jeg atter slutes inde der?

Bergthor.

Maaskee Du heller vilde slutes ind

I Hakons Arme?

Gudrun.

Baldur staae mig bi!

Bergthor.

Jeg kiender ham. Der er jo ingen Mand,

Som har i Fred og Ro for ham sin Hustru,

Sin Datter, Søster, Moder, Bedstemoder!

Ned med Dig, siger jeg, i Kielderen!

Jeg er ei rolig, før jeg har Dig vel

Der under Laas og Lufke. Vil Du gaae!
Hvor er din Søster?

Gudrun.

Astrid dækker Bordet.

Bergthor.

Det kan jeg selv; men Ederes Vre vogte,
Det kan knap Laas og Jern mod Hakon Jarl.
Afsted! Afsted! I Morgen sender jeg
Jer bort; Dig til din Drm, til Thorvald hende.
Saa maae de tage Skade selv for Hiemgiæld,
I fald I komme Noget til fra den Tid.

(De gaae.)

Grib

(betragter med stille Forundring Kronen, som ligger paa Ambolten).

Saaledes seer da Kronen ud! Saadan
Blier Kronen smeddet. Og naar den er færdig,
Da sætter Hakon Jarl den paa sit Hoved;
Saa sværger Folket, — og saa er han Konge.
Det er dog ret forunderligt.

(Tager den i sin Haand.)

Hvor den

Er blank; den er af drevet ægte Guld.
Og tung! hvormange Bund monstroe den veier?
Mon den kan passe mig?

(Sætter den paa sit Hoved.)

Den er for stor,

Dog kan jeg bære den, men ned den synker
I Nakken. Saa! Ja saadan gaaer det an. —
Saa let er ei en Krone, mærker jeg,
Som jeg har tænkt; den bøier fast min Nakke.

(Gaaer op og ned ad Gulvet.)

Nu er jeg Konge!

(Tager Bilen.)

Her — mit Kongespir!

Og hisset er min kongelige Høistol.

(Sætter sig paa Ambolten.)

Nu sidder jeg blandt mine Mænd paa Thinge.

Hakon Jarl er uformærket kommen ind under dette Dptrin, han holder sig i Baggrunden, og betragter opmærksom Grib.

Grib.

Det loves Eder, mine stolte Normænd!
 At Jeg skal worde Jer en naadig Herre;
 Saa fremt I faare mig til Eders Drot;
 Men hvis I med Opsætighed og Trods
 Modstaae, hvad jeg med Billighed forlanger,
 Da faaer I Last og Skam. —

(Bliver Hakon vaer, og forsummer af Skrak.)

Hakon (rolig).

Det gaaer jo herligt.

Grib.

Alf, strenge Herre, harmes ei!

Hakon.

Du stielver

Paa Thronen, Dreng? Det bør en Konning aldrig.
 Om det saa stormer om ham rundtomkring,
 Og truer ham med Undergang og Død,
 Maa dog han sidde rolig med sit Spir.
 Et dristigt, kongeligt, et værdigt Blif —
 Saa lægger Stormen sig igien, og Himlen
 Er klar, og Solen skinner paa hans Guld.

Grib.

Alf, I har Ret! Jeg føler alt for vel,
 At jeg er ikke stabt til slig en Vre.

Bergthor kommer ind med et stort Negleknippe, som han putter i Lommen, da han seer Hakon.

Hakon.

God Aften, Gubbe!

Bergthor.

Hil Dig hid, min Jarl!

(Bliver Grib vaer, som sidder frøgtsem og tør ikke røre sig.)

Hielp Vaulund! hvad betyder dette her?

Hakon.

Han leger Ronge.

Bergthor (halv affides).

Det bli'er Brug i Landet.

Uf med den! Est Du gal?

Hakon.

Jeg kom for tidlig,

Fik halv kun hørt, hvad der blev lovt paa Thinget.

Er det din Svend?

Bergthor.

Det er min Smededreng,

Og Thorers Klafes Træl.

Hakon.

Og til en Træl

Betroer Du Hakons Krone?

Bergthor.

Jeg fik Forsald,

Jeg maatte løbe lige fra mit Arbeid

Og lufte begge mine Døttre ned

I Kielderen; Imidlertid har Knægten

Sig understaaet —

Hakon.

Riære, dine Døttre?

Bergthor.

Ja Herre! I har nylig seet den Ene,

Nu er hun bange, næsten ogsaa jeg,

At I faaer tiere Lyst til dette Syn;

Nu er hun under Raas og Ruk! I Morgen

Jeg sender Bud til hendes Fæstemand,

Og holder Brylluppet, saasnart han kommer,

Saa maa han selv ta'e Vare paa sit Gods.

Hakon.

Ei, Fader Bergthor! hvad er det for Griller?

Veed Du, at Du fornærmer mig?

Bergthor.

Ei stille!

Det er jert ømme Sted, Herr Jarl! det veed I;

Lad os ei røre meer ved denne Byld.

Vil I nu prøve Kronen? Jeg har fundet
 En gammel Jernring, som blev gravet op
 I Offerhuset, hist i Medelhøus.
 Den gik i Arv fra Son til Son. Min Farfar
 Har derom smeddet Halvdan Svartes Krone.
 Skjendt denne Ring er rusten, er den kostbar;
 Thi den er Kronens gamle Maal. Brev nu!

Hakon

(tager Kronen paa, den falder ham ned over Dinene).

Bergthor.

Den er for stor! Naar I den sætter paa,
 Da sortner det for Diet.

Hakon (vred).

Skaldepande!

Gav jeg Dig ei mit Maal? hvor har Du det?

Bergthor.

Thor veed det! Det er kommen hørt. — Jeg tænkte,
 Du skulde være Halvdans Krone boren.

Hakon.

Ha, Bergthor! Bergthor! Du est gammel, Du
 Est snild og kunsterfaren, ærlig, diærø;
 Jeg staaer Dig, men misbrug ei min Godhed!
 Jeg giver Dig end tvende Dage; Vee Dig,
 Hvis Kronen ei da passer Hakons Hoved.

(Gaaer.)

Bergthor

(seer efter ham stolt og rørt).

Hvad vil Du giøre mig? Mit Haar er hvidt,
 Tre, fire Timer har jeg end tilbage, —
 Dem vil Du røve mig? Og mener dog
 At seigt jeg skulde skjelve for din Vrede?
 Nei! falde før skal Bergthor i sit Sværd,
 Før om igien han smedder Norges Krone.
 Den bære Kronen, som er Kronen boren.

(Gaaer.)

Anden Handling.

Den Møster.

Skov og Fjeld. I Baggrunden Havet.

Olaf, Tangbrand og Kræmper komme fra Stranden, fulgte af Thorer
Alake, Tostein og Carlshoved.

Olaf.

Nu Thorer! Ha, det kalder jeg et Venstabs,
Et Landsmandsstykke! Seiler hid om Natten
For end at træffe mig. Du havde Ret,
Jeg havde været borte, var Du kommen
En Time senere; thi Vinden braser
Med gunstig Flugt fra Land; den vendte sig
Ved Midnat. Men hvor fik Du vide, Thorer,
At jeg var her?

Thorer.

Tilfældigviis, min Herre!

Fortaltes det igaar mig af en Skipper
Ved Jarlens Bord. Du vinder alle Hierter,
Ved Giestfrihed og Mildhed, Konning Olaf!
Jeg mindes end din Godhed i Dublin,
Dengang mit Skib var blevet læt i Stormen.
Natten var skøn og klar og Vinden god;

Jeg var uværdig til din Godhed, Herre!
 Hvis ikke jeg var ilet hid, at hilse
 Dig paa den norste Grund. Da Vinden vendtes,
 Da var det ei vor Krydsning, som fortrød mig,
 Men Tanken, at maaskee den samme Vind,
 Som fierned os, drev Dig igien fra Kysten.

Dlaf.

Jarl Hafon har dog Intet derimod,
 At jeg besøger kort mit Fædreland?
 Mit eget Skib kun ligger her i Fiorden,
 De andre krydse midlertid paa Dybet.
 Jeg forudsaae en, skiondt ugrundet, Frygt,
 Og vilde hindre hver en mulig Tvivl.
 Men hvo er disse Mænd?

I hører.

Du favner, Herre,

Din egen Slægt: Carlshoved hedder han,
 Og Jostein hin; Du hilser dine Fættre
 Paa Modre-Side; de gif gierne med,
 At favne deres ubekiendte Frænde.

Dlaf.

Min Slægt? O dobbelt mig da fæx, velkommen!

Jostein.

Vær hilset Dlaf!

Dlaf.

Dlaf? jeg kan høre,

Du est en ægte Døl, Du taler Væt
 Saa fyldigt ud. At jeg formaaer det ei,
 Jeg var en lille Gut, da med min Moder
 Jeg maatte flygte fra mit Fædreland.
 Saa regner I Jer da i Slægt med Astrid?

Carlshoved.

Din Moder Astrid var vor Fæster, Herre!
 Vær Fader hendes ældste Broder Halsdan.

Jostein.

Saa er det, Herre!

Dlaf.

Altsaa Søstindbørn?

J ligner Astrid! Ja, det kan jeg see;
 Skændt tidligt alt jeg misted Moder min.
 Du Jostein har, som hun, et Hul i Kinden,
 Carlshoved arved hendes gule Loffer.

Carlshoved.

Det glæder os, at Du kan finde Lighed.

Dlaf.

Nu, siger mig da, mine gode Venner!
 Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?
 Jeg drog, som I maaskee har hørt, fra Irland
 Til Rusland; Valdemar, min Fostersfader,
 Er død, og Landet i Urolighed.
 Ivan, hans Søn, min Ven, er christensindet.
 Jeg iler ham til Hjælp med Herrestjold,
 Med Raad og Daad, med Kæmper og med Præster.
 Jeg drog afsted, — ei tænkte jeg paa Norge; —
 Men da jeg fiernt blev Klippens Graner vaer,
 Da svulmed mig mit Bryst; da blev jeg heel
 Forunderlig tilmode; det mig tyktes,
 Som om jeg pludselig igien erindred
 En længst forglempt og selsom Kæmpevis
 Fra mine Barndoms Dage. Taarer brændte
 Paa mine Kinder; Seilet slappedes,
 Som skulde føre Skibet bort; og Vimplen
 Udspændte som en Fugl sin røde Vinge,
 Ret som den vilde rive sig fra Masten,
 Og slagre hen i Land. Da blev det mig
 Umulighed at seile det forbi.
 Jeg vilde see den Søn, som kunde vende
 Sin Moder Ryggen fold, naar kærligt hun
 Udstrakte mod ham sine Moderarme.
 For at forhindre Mistviol, lander jeg
 Paa Øverfanten af en liden Ø,
 Hvor Ingen boer, hvor nogle Sætere

Kun titte sparsomt frem bag Fjeldene.
 Men Noget vilde jeg om gamle Norge
 Dog gierne vide, før jeg reiser længer.
 Hvo veed, om mine Dine skuer atter
 Det fiære Fædreland. Thi sig-mig, Thorer!
 Hvor staaer det? Godt og Vel?

Thorer.

Ja Herre! Norrig
 Staaer endnu fast paa sine haarde Klipper;
 Det er en dygtig Grund, som rokker ei
 Saa let.

Olaf.

Det troer jeg nok! Det troer jeg nok!
 Om saa det er den stæggehvide Odin,
 Kan han dog med sit hele Røgleri
 Gi Eder's Bierge bringe til at knage,
 Skjendt han har prøvet det i mange Tider.

Thorer.

Vel sandt, min Herre! Landet selv staaer fast,
 Og frodigt blander Birken sig med Granen,
 Mens Solen bryder sine varme Straaler
 Paa Klippens Bæg og modner Dalens Korn.
 End frugtesløst, som altid hidindtil,
 Slaaer Belgen imod Rystens Kampesield.
 Men, Herre! medens Bierg og Dale trives
 I fredelig og stille Rolighed,
 Indæder sig en stærk og voldsom Gift
 Dog daglig meer og meer i Landets Indvold.

Olaf.

Hvad mener Du? Jarl Hakon sidder jo
 Heel rolig paa sin Stol i Throndelagen.

Thorer.

Saa har han siddet alt en Stund, min Herre!
 Men endelig har Norges Bønder fundet
 Det nedrigt at beherskes af en Jarl.

Dlaf.

Hvi give de ham ikke Kongenavn?

Thorer.

Dg derom spørger Halsdan Svartes Æt?

Dlaf.

Hvad ændse Norges Bønder Halsdan Svarte?

Thorer.

Meer end Du troer! Den holde Norges Mand
Har altid havt en indgroet Kærlighed
Til sin retmæssige, sin sande Konge.

Dlaf.

Dog styrer Glade=Jarlen Riget alt
I atten Aar.

Thorer.

Hvordan med Rist og Magt

Han kommen er til slig Besiddelse,
Det veed I selv, saa godt som een af os.
Hvo nægter Hakon Jarl vel Tapperhed?
Hvo nægter ham Forstand og fielden Klegt?
I veed hvorledes alle Sager stod;
Hvorledes Gunhilds Sønner hærjed vildt,
Dg spildte, ved at vise daarlig Svaghed,
Den sidste Levning af al Ærefrygt.
Jarl Hakon overvandt dem tiakt i Strid.
Dertil det Venstab kom, som han forstod
At skaffe sig i Danmark hos Kong Harald.
Naar man vil vinde Noget, maa man vide
Hvorledes Alting staaer, det vidste Hakon;
Dg efterhaanden, som en snedig Riebmand,
Der veed at vende Sagen til sin Fordeel,
Gik Jarlen Magten snart i sine Hænder.
Af Kampen kied forlangte Bønden Ro,
Saaledes sad han roligt i sit Sæde.
Hvad fuldeligt grundfæstet har hans Magt,
Var Jomsborgs Tog; da han til Norges Ære

Nedslog en overgiven Ungdomsvælde,
Der forhen havde Norden fyldt med Skræk.

Dlaf.

Dg nu i Glandsen af sin Herlighed
Foragtes han?

Thor er.

Hvor heist naturligt, Herre!

Tilforn var Hakon klog, han vidste Klogskab
Var ene det, som sammenholdt hans Magt;
Nu blev hans Navn beundret overalt:
Iarl Hakon, hed det nu, det er en Helt!
Han Tomsborg fældet har ved Hieringsvaag,
Hvad modstaaer ham? Hvad rokker vel hans Magt?
Af denne Roes, af sliig Berømmelse
Faat hovedsvimmel, glemte han sin Klogskab,
Ferglemte han, at Bondens Kiærlighed
Er Thronens allerførste Hovedstøtte.
Han trodsed med sin Magt og meente, nu
Behøvedes ei meer Forsigtighed.
Hver Higen i sit Hierte gav han Tøilen,
Dg hver en Videnskab fik frit sit Epil.
Da var han ikke længer fredegod,
Men stolt og herskesyg; da æred han
Ei længer hver Mands Eiendom; men gjorde
Beständig mere Vold paa Bondens Ret,
Hans Gods, hans Odelskab; ja endnu værre:
Hans Liv, hans Døtre tog han til sin Gaard,
Dg lod dem gaae, som Dffre for sin Lyst.
Hvad skal jeg sige mere? Uformærkt
Begyndte Luen overalt at ulme.
Han frygted ikke for en fremmed Fiende,
Men mærked ei, at Fienden var i Landet,
At Kræften havde gnavet sig til Hiertet.
Nu lever han i daglige Skiærmsler,
Snart faldes fra ham hiit, snart atter her;
Dg Norge venter kun med Længsel efter

En tapper Drot, af ægte Kongebyrd,
 For reent at styrte Hakon fra sit Sæde.

Olaf.

Ha, Thorer! er det Sandhed, som Du taler?

Thorer.

Der stander Eders egen Slægt; lad den
 Stadfæste Jer mit Ord.

Olaf.

Min snilde Jostein,

Hvor bliver Gullet af i dine Rinder?

Du smiler ei. Saa fryder det Dig ei,

At Norge kaster af sin Trællesænke?

Jostein (forvirret).

Jeg er for ung til at forstaae mig ret
 Paa Landets sande Fordeel, Herre! men
 Hvad Thorer siger, har sin Rigtighed.

Thorer.

Behøver jeg at sige Dig, Kong Olaf!
 Hvordan jeg blev tilmode, da jeg hørte,
 Du draget var herhid? Da troede jeg,
 Du havde faaet Nys om Landets Tilstand.
 Og nytted Diebliffet; derimod,
 Nu Du har talt, erkiender jeg forbausset
 I Hændelsen et Bink fra Himlen selv.

Olaf.

Ha, Thorer! Du har giort min Siæl urolig.

Thorer.

Som Frøet, naar det giærer under Jorden,
 For snart i Vaarens Tid at stude Spire.
 Du har dog ei forglemmt fra hvem Du stammer?

Olaf (i dybe Tanker.)

Siig, er det ei fra Harald hin Haarfagre?

Thorer.

I lige Led, og det paa Sværdets Side.

Olaf.

Hvis Moder Ragnhilds Drøm var om et Træ.

Hun hviled nemlig i en Urtegaard,
 Og tog en løvrig Dvift ud af sin Taske;
 Men som hun holdt den i sin høire Haand,
 Var Dviften voren til en vældig Green,
 Hvis Ende peged ned mod Jordens Muld
 Og fæsted Rødder; men den ranke Top
 Steg op mod Himlen, blev saa svarlig hei,
 At neppe hun den eine kunde meer.
 Og Stammen selv var rund og saare tyk,
 Med imod Jorden var den rød som Blod,
 Men opad stier og glat og sommergren,
 Med hvide Dviste, hvilke bredte sig
 Med mægtig Hvælving over hele Norge.
 Var det ei saa?

Thor er.

Saa siger Sagnet, Herre!

Olaf.

Var det ei Harald med de fagre Haar,
 Der underligt om sine Loffer drømte?
 Hvorledes nogle belged ned til Jorden,
 Endeel til Knæet, een til Skuldrene,
 Men nogle krused sig i spæde Kroller
 Om Heltens Tinding?

Thor er.

Ganske rigtig, Herre!

Da spaaede vise Mand i Norges Land:
 Det vidned om den store Kongeslægt,
 Der efter ham beherske skulde Norden.

Olaf (staaer taus henstunken).

Thor er.

Hvad nye Tanter vækkes i din Siæl?

Olaf.

Hvad nye Tanter? Ingen nye Tanter,
 Kun fiære gamle Tanter, Ungdoms Drøm
 Og Manddoms Forjæt.

Thorer.

Dig, din Fødsel værd.

Tilgiv mig, kiære Herre! men hvi har
Saa lidet gjældende tilforn Du gjort
Din Fødselsret til Norges Kongstol?

Olaf.

Den stod for langt fra Haanden, Thorer! den
Var alt besat, og andre Tanke dengang
Indtog mit Hierte. Siælens fromme Ro
Er mere værd end alle Jordens Throner.
Min Higen drev mig hidindtil mod Syd,
Til Steder, hvor den christne Tro blev lært;
Dog har ei Lykken derfor svigtet mig.
Alt andengang behersker jeg et Land.
I Benden bød mig Elfskov lægge Septret,
I Irland gav mig Elfskov det tilbage.
Men dog end aldrig i mit hele Liv,
Med al min Tumlen, og mit Dyhold, Thorer,
Blandt fremmed Folk, har jeg forglemmt min Fødsel,
Og at jeg var en Kongesøn fra Norge.
Lidt har naturligviis den Tanke vaakt mig:
Grib Sværdet og forsvar din Fødselsret!
Men overalt jeg hørte, Norges Bønder
Var glade ved at styres af Jarl Hakon.
Hvad var min Magt? Der skal en vældig Hær
Til at bemestre sig et fremmed Land.
Og kunde jeg ei vorde Norges Konning, —
Dets blotte Roligheds-Forskyrter havde
Jeg ingen Lyst og Attraa til at vorde.

Thorer.

Men nu er det en ganske anden Sag!
Naar Trønderne først hører, at der lever
En Sønne-Sønne-Sønnesøn af Harald
Haarfager, da vil Intet hindre dem
I strax at gjøre fælleds Sag med Dig,
Saa snart Du seiler ind i Trondhiems Fiord.

Om mit og dine Fættres Venstab har
 Jeg vel ei nødig at forsikre Dig;
 Men det kan jeg høitideligt forsikre:
 Fleer Mænd af Magt i Landet ønske kun
 At vise Dig Hengivenhed og Venstab.
 Lyft til at bringe Dig det gode Budskab,
 Drev os dertil at seile hid inat.
 Hvis altsaa Du vil følge Benneraad,
 Saa drag ei ud paa fremmed Eventyr,
 Men følg din Skiæbnes og din Lykkes Vink!
 Den har ei vinket Dig herhid for Intet.

Olaf

(efter et Dieblits Taushed).

Den Tidende har overrasket mig.
 Forlader mig et Dieblit, I Benner!
 Hift under Træet har man reist et Telt,
 Der qvæger, hviler Eder efter Reisen.
 Jeg kommer siden. Følger mine Kæmper!

(Thorér, Carlsheved og Jostein gaar med Olafs Mand. Olaf og Tangbrand
 blive tilbage.)

Olaf.

Nu Tangbrand, Du har staaet taus og stille?

Tangbrand.

Og inderligt mig glædet ved din Lykke.
 Du vorder Konning til et herligt Land.

Olaf.

Men over Hedninger, som spotte Gud.

Tangbrand.

Desstørre vil din Hæder, Herre! werde,
 Naar Du har bragt dem paa den rette Wei.

Olaf.

Ja, Tangbrand! ja, jeg følger Himlens Vink.
 Vel havde jeg besluttet først at drage
 Til Garderike.

Tangbrand.

Du har Intet lovet.

Rest var det Rygte kun, som drev Dig, Olaf!

Vant til Bedrifter, kieded Dig din Ro;
Du søgte Daad, som søgte sig en Christen;
Der ulmed i din Barm en Heltelyst,
Til at stadfæste Himlens Magt paa Jorden. —

Olaf.

Og tænk Dig, Tangbrand! i mit Fædreland.

Tangbrand.

Som Norges Konning kan Du bedre hjælpe
Ivan i Garderik, hvis det behøves.

Olaf.

Det bør sig Hjælpen først vor Slægt og Venner.
At christne Norge — store, stienne Tante!

Tangbrand.

For Norge Garderike staaer tilbage.

Olaf.

Men, Tangbrand! thi jeg skjuler Intet for Dig —
Ei blot af Fromhed glæder sig mit Hierte;
Det spulmer ved den Udsigt, ved den Hæder
At hævede sig sin Ret. Jeg fødtes til
Den norske Krone; sig mig, er det syndigt,
At Olaf enster, hvad han fødtes til?

Tangbrand.

Saa vist Gud elsker Mennesket som Fader,
Og under det enhver uskyldig Fryd, —
Nei Olaf! — nei! At nyde Livets Lyst,
Naar fromt det nydes i Uskyldighed,
Det er, at giennemskue Herrens Godhed.
Held Den, som stedse seer i Livets Fryd
Et Gienstik af den fjerne Herlighed!
Held Dig, ifald det lykkes Dig som Hyrde
At lede faderligt den christne Hiord.

Olaf.

Forlad mig, fromme Fader! Al forlad mig!
Jeg trænger til at være nu alene

Tangbrand.

Christ styrke Dig, min ædle unge Helt!

(Gaacr.)

Olaf

(Kaster sig paa Anæ med foldede Hænder).

Mit Hierte smelter ved den store Tanke.
 O hellige Christ! er jeg det svage Redskab,
 Som Du har faaret, til at kæmpe for
 Din Herlighed paa Jorden? Fader, see
 Jeg stander i din Haand, din Villie see!

(Reiser sig begejstret.)

Ja, ja! jeg feler det, jeg feler det!
 Min Arm er stærk, Kraft luer i mit Bryst.
 Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
 Med dette Sværd, Forløser! som er smeddet
 I Korsets Lignelse, med dette Sværd
 Skal jeg bestride hver den Frækheds Magt,
 Som tør modsætte sig din Herlighed.
 Og, som en Hyrde for sit elskte Flok,
 Skal Olaf styre den betroede Hiord.
 Hvor Odins Gudhuus mørkt og stummielt stod,
 Hvor ofte flød ustyldigt Hierteblod,
 Skal Røgt, skal Myrrha nu kun ryge;
 Ein Afgud skal ei Hedning blodbestryge;
 Ei Raab af Døddet, ei de vilde Skrig
 Af Odins Guder om de blege Liig!
 Ustyldig Harpeleeg og Sang skal tone,
 Med fromme Ryd mod Evighedens Throne.
 I hellig Andagt skal de samle sig,
 Og hist, Forflarede! kun skue Dig.
 Hver lav og jordist Tid skal da forglemmes,
 Med Giestebud skal Kirken ei bestømmes;
 Ikkun det tause store Giestebud
 Forkynde skal: Alt lever i sin Gud.
 Bort Had og Vold og Mord og vilde Leire!
 Ustyldighed og Kiærlighed skal feire!

(Gaar.)

Glade.

Giennemgang i Skoven.

Hakon Jarl kommer bevæbnet med Sværd, Skjold og Bue. Thora
meder ham.

Hakon (standser forlegen).

Hvad seer jeg her? Min Thora! loffer ogsaa
Det smukke Sommerveir Dig i det Grønne?

Thora.

Hvad loffer Dig? Ei Thora! Vilde Du
Besøge mig? Jeg seer, Du est bevæbnet.

Hakon.

Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Vi gaae i Søen mod en nærværende Røver,
Som hærjer Kysten.

Thora.

Ha, for hvilken Lykke
Maa jeg da ikke takke Hændelsen!
Du seiler bort?

Hakon.

Jeg havde givet Karer,
Min Svend, Bested at bringe Dig.

Thora.

Din Træl.

Hakon.

Min Tid var knap, det var mig selv umuligt.

Thora.

O Hakon, Hakon!

Hakon.

Biin mig ei med Tvivl!

Thora.

Du elsker mig ei meer.

Hakon.

Og var det saa,
Troer Du da vel, at din Bebreidelse

Var mægtig til at tænde Luen atter,
Hvis den var slukt?

Thora.

Og saa behandles jeg?

Jeg, hvem Du elste meer end Alt i Verden!
Troløse! hvilke søde Smigersord
Opfandt din Tunge. Jeg var ene Den,
Som kunde giøre Hafon Livet kiært,
Jeg var den Eneste, som var istand til
At smelte Jernet i hans Kæmpebryst,
At vænne det til huld Bestandighed.
Ha, jeg Enfoldige! jeg troede Dig,
Forlod mit Huus og Hiem, og oversaae
Mit Rygte, fulgte Dig og gav mig hen —
Og nu — Ha! jeg fortæner denne Skændsel!

Hafon.

Hvad Skændsel? Thora! Blandt de mange Fortrin
Og Indigheder, som jeg fandt hos Dig,
Var ogsaa den, at Du var fordomsfri.
Du taler om min Ubestandighed,
Og gier Dig skyldig i den samme Feil.
Hvor er dit ser saa raske Blik paa Livet?
Du siger, at Du gav Dig hen til mig?
Du taler sandt; Du gjorde mig lykkelig.
Og hvad saa meer? Var det en Ungersvend,
Af dem, hvis Hierter Nattens Maane smelter,
Der vandt din Elstov? Sagde Du ei selv,
Du elste mig, fordi jeg var en Mand,
Og mellem Mænd den første, som Du kiendte?
Hvad er da Mandens Daad? Er Mandens Daad,
At sukke kiærlent i den Elstes Arm?
Du var en deilig Enke; paa din Gaard
Henrandt dit Liv fiedsommeligt og tomt; —
Hvad offred Du? Velbyrdig Norges Dvinde,
Selvstændig, riig, kan Du, isald Du vil,
Foragte Rygterne, foragte Skvalder.

To Maaneder har vi tilsammen nydt.
 Saa sødt som noget Bar i Freias Sal;
 Nu fængsler anden Gienstand Heltens Aand.
 Forvorne Bønder vove hist og her
 Alt knurre, tale høit; man giester Landet
 Med Røverskibe. Det maa forekommies.
 Det bør sig Norges første Mand at tænke
 Paa Alt itide. I de første Dage
 Vil neppe vorde nogen ledig Time
 For Elskovs søde Speg. Vær god, min Thora!
 Drag atter til din Gaard, din Eiendom,
 En liden Stund. Traværelsen forstærker
 Den matte Kiærlighed. Vi sees igien,
 Og dobbelt elskovsfuld er da din Sakon.

Thora.

Og dermed er det giort, er det forbi!
 Og med den usle matte Strøm af Ord
 Er Thoras Trostab, Kiærlighed betalt?
 Jeg har fortient det; ja, ved Alsa Løse,
 Jeg har fortient din lave Trolesshed,
 Du siger: jeg er klog og snild? O ja,
 Saa snild jeg vistnok er, at klart jeg indseer:
 Den Tale var kun spildt, som vilde bringe
 Forsvunden Elskov i dit lunfne Hierte.
 Men at Du med saa flink og færdig Frækhed,
 (Erhvervet ved utallig Trolesshed)
 Dig viser uden Skaansel, uden Blu,
 Selv uden al Betyrning for min Smerte, —
 Det knuser og det dræber mig.

(Hun græder.)

Sakon.

Ved Freia!

Du est mig kjær, min Thora! hvis det var
 Min Hensigt, som Du troer, at svige Dig,
 Da kom jeg ikke, har ei Dnset frem
 Med denne Rolighed, som Du misliender.

Thora (opbragt).

Du lyver, Boler! ja, ved Syn! Du lyver.
 Du kalder Freia til dit Vidne? Ha,
 Sværg ei ved Freia! Freia vender bort
 Sit Ustyldsblik fra dine falske Lader.
 Skierlevner! Har jeg kunnet elske Dig?
 Ja, jeg har elstet Dig, den Gæste,
 Som drog til Dig af sanddru Kiærlighed,
 Var Thora. Thi hvad rørte mig din Heiher?
 Min Slægt er gammel og berømt som din.
 Forvildet, som jeg var, jeg tænkte daarlig
 At bringe Fromhed, Reenbed i dit Hierte,
 Og Trostak. Odin! Naar var Løse troe?
 Men vel jeg hævnes; jeg har Bredre, Hakon!
 Og Frænder! bedre Kampens Mænd end Du.
 Ved Asa Odin, de skal tugte Dig!

Hakon (med opbragt Kulde).

Du taber Beiret, Thora! Giv Dig Tid!

(Han kalder. Karfer kommer.)

Hvis Du har endnu mere at sige, see,
 Der staaer min Træl; fortæl Du Resten ham!
 Det semmer sig Jarl Hakon ei at høre
 Paa matte Skældsord af en opbragt Qvinde.

(Han gaaer.)

Thora.

Hvad vil Du, frække Træl?

Karfer.

Jeg? Skældes ud,
 Det herte Du jo nok, min Herre ked.

Thora (Naar ham).

Forvorpne!

Karfer.

Wdle Frue, tag Dig vare!
 Du steder dine Hænder paa min Ryg.

Thora (fatter sig).

Ha, Thora! Du fornædler Dig. Hvor blev
 Din Heiher og din Stoltbed? Træl, forlad mig!

Karfer.

Det har min Husbond ei befalet mig.

Thora.

Hvad har han da befalet Dig?

Karfer

Alt der

Skal meldes Eder, ædle Frue: Kärmen
Staaer færdig, for at fiøre Jer til Rimol.

Thora.

Det var da den Bæst, Du skulde bringe,
Hvortil din Herre selv ei havde Tid?
Godt, Karfer! godt; han er vor fælleds Herre.
Jeg lyder ham og reiser usfortøvet.

(Hun gaaer.)

Karfer

(Kalter paa de andre Trælle. De komme).

Nu gif Fru Thora hiem, nu skal der flyttes.
Nu bærer Jer fornuftigt ad! Hun er
Lidt vred i Hovedet. Ifald I lade,
Som Noget gif itu, saa er det muligt,
Alt hun slaaer ogsaa Jer i Næse og Mund.
Saa gif det mig; det frilled mig i Siælen.
Hun har to deiligbløde hvide Hænder;
Det kom mig for, som om hun havde trykt mig
I Næsen med en Silkepude.

Leif.

Ei!

Karfer.

Hun vilde gierne blive længer, seer Du!
Det troer jeg nok, men det gaaer aldrig an.
De Andre heller ei maae være Stedborn.
Imorges gif en Flok af vore Trælle
Til Lunde, hente Gudrun, Bergthors Datter;
Hun træder ind igien i Thoras Plads.

Leif.

Alt nu en Ny?

Karfer.

Alt nu? Man hører nok,
 At Du est ikke gammel her paa Glade,
 Thi ellers havde Du vist sagt: Først nu?
 To fulde Maaneder var Thora her;
 Det gaaer ei an, som selv Du kan begribe,
 Hvis det skal ordentlig gaae Landet rundt.

Reif.

Gaae Landet rundt?

Karfer (bevisende).

Ja det maa være, seer Du!

Vor Jarl, som har saa mange Ting i Hov'det,
 Og som maa passe paa vos allesammen,
 Og som maa altid være, hvor det kniber,
 Og som maa passe paa vos allesammen,
 Og har saa mange Ting i Hov'det, seer Du!
 Ham kan man ei fortænke just deri,
 At han, som har saa mange Ting i Hov'det,
 Og som maa altid være, hvor det kniber,
 At han —

Reif.

Ja jeg forstaaer Dig nok, for saavidt.

Karfer.

Desuden, siig Du mig, min gode Reif,
 Paa din Samvittighed, hvis Du var Jarl,
 Og kunde giøre, hvad Du fandt for godt,
 Om ei Du gjorde, hvad for godt Du fandt?

Reif.

Jo, hvad jeg fandt for godt, men ikke hvad
 Jeg fandt for slet.

Karfer.

Hiælp Thor! for slet? for slet?

Man hører strax, at Du est nylig kommen,
 Og har ei hørt paa vise Herrers Tale.
 Thi ellers vidste Du, at sliig en Mand,
 Der har saa mange, mange Ting i Hov'det,

Dg som maa være stedse, hvor det kniber,
 Dg som maa passe paa os allesammen,
 Alt han —

Reis.

Ja, Karfer, jeg forstaaer Dig nok.

Karfer

(fortrødelig over at blive afbrudt).

Saa lad mig høre da, hvad Du forstaaer?

Reis.

Du mener, at en saadan Helt, som vaager
 Om Dagen over alle Landets Mænd,
 Om Natten seye maa hos Landets Qvinder.

Karfer.

Det giver jo naturlig sund Forstand.

(De gaae.)

Einar Lambeskjelver er under forrige Optrin kommen ind, og har sat sig
 paa Stubben af et Træ i Baggrunden, ser at giere sin Bue istand; i det
 Trællene gaae, reiser han sig, og seer hen til den modsatte Side.

Hvo stander hist paa Veien der? Ved Thor,
 Det er Jarl Hakon; det er Hakon Jarl,
 Som kommer op igien fra Skibene.
 Nu skal jeg spille ham et Bud! Man siger,
 Alt ingenting kan giere ham forfærdet.

(Han lægger an og ryder ud af Scenen.)

Ha, ha! der stød jeg Buxten af hans Hielm.

Hakon

(løber i Harm med Einar med oploftet Sværd, griber ham i Brøstet, og siger):

Ha, fiæhte Stimand! flur befiend, siig frem:
 Hvad har man lovet Dig for Hakons Liv?

Einar (rolig).

Elet intet, Herre! Jeg behøver intet.

Jeg er ei heller Stimand, jeg er født
Af ædel Byrd; Du kiender mine Frænder.

Hakon.

Hvo est Du, Niding, og hvo er din Slægt?

Einar.

Min Fader hedder Manddom, Herre Jarl!
I kiender ham; det er en gammel Knark,
Men rørig af sin Alder; Stiægget tykt,
Og Armen stærk; han har alt længe boet
Paa Norges Klipper.

Hakon.

Manddom, Niding? Dø!

Einar (holder hans Arm fast).

Taf være Guderne, som gav mig Kraft,
At helde Hakons Arm tilbage! Det
Var ellers ude med mig.

Hakon.

Hvilken runken

Seidkone laante Dig sin Herkraft,
At helde denne Kæmpearm?

Einar.

Ja rigtig!

Min Moder, Herre! hun har lært mig det.
Hun er en Her, som ganske ret Du siger;
Dog er hun ikke runken, hun er rød
Og hvid, som Mælk og Blod; hun hedder Sundhed,
Og er, som Du, af gammel nørdisht Met.

Hakon.

Nu skal Du døe!

Einar.

Det er for tidligt, Herre!

Jeg er kun lidet over tyve Vintre.
Du kom til fort, min ædle Jarl, ifald
Du dræbte Norges bedste Ungersvende.

Hakon.

Ha, Niding! vilde Du ei dræbe mig?

Einar.

Ved Odin og ved Norges Freia, nei.
Jeg vilde skyde Busten af din Hielm,
Og intet andet.

Hakon.

Og til Skive for
Din Dvælse Du vælger Hakons Hoved?

Einar.

Hans Hielmibust, gode Herre! blot hans Hielmibust.
Det mored mig at gjøre Hakon råd;
Man sagde, det var svært at strække Dig,
Og derfor stød jeg Fiæren af din Kam.
Det Saar kan heles snart, det koster Dig,
Isald det kommer høit, en Hanesvands.
Forresten, hvis Du holder i din Haand
En Selverpenning, og jeg skyder den
Gi bort, og gjør Dig ingen Fingerskade,
Saa maa Du kalde mig en Mæreminde,
Ja hæng mig i første, bedste Træ.

Hakon.

Jeg troer Dig, Dreng! Dit Die lyver ei.
Hist henne sidder i den grønne Birk
En Plet i Barken, sort og liden; kan
Du træffe den, saa Pilen berer sig
I Pletten ind og sidder fast, saa vil
Jeg troe din Tale.

Einar (siger og skyder).

Altsaa troer Du mig.

Hakon.

Du est en prægtig Skytte! Du skal være
Beständig om mig; vel, jeg træffer Dig!
Her Rygtet gaaer i Landet om en Svend,
Der roses som den bedste Bueskytte,
Og jeg har stevnet ham hid til min Gaard;
Naar han nu kommer, skal han see, at vi
Har ogsaa Bueskytter her paa Glade.

Einar.

Rad ham kun komme! Jeg vil skyde med ham.
Hvad kalder han sig?

Hakon.

Einar Tambesæller.

Einar.

Det hedder ogsaa jeg. Rad ham kun komme!
Jeg mærker, at jeg veier op mod ham
I alle Ting, om selv det er i Navnet.

Hakon.

Hvad? Du est Einar Tambesæller?

Einar.

Herre!

Den Enc. Bring mig flur nu til den Anden,
Saa skal vi nappes om den første Rang.

Hakon.

Gi ei, Du overgivne raske Gut!
Saa est Du kommen nu til Hakons Hof?

(Tager ham under Armen.)

Hvor ung og stærk og smuk! Hvor overmodig!
Nu, flige Evende just jeg enster mig.
Saa har Du lyst at tiene Hakon Jarl?

Einar.

Hvis jeg kan tiene Dig med eet og andet,
Da skal det glæde mig af ganske Hierte;
Men her er jo saa roligt nu i Nørrig,
Som i en gammel Rærrings Krog bag Døren.

Hakon.

Gi overalt saa roligt, som Du tænker;
Jeg bruger stærke, trohengivne Mænd.
Endnu i Dag med mine Skibe gaaer jeg,
At dække den sydvestre Kyst af Landet,
Imod en fremmed, maaskee farlig Fiende.
Vil, Einar, Du gaae med og spænde Buen
Til Hakons Forsvar og din egen Ære?

Einar.

Ja, Herre! gierne. Hiælv mig Iher i Thrudvang,
Hvad har Du der en deilig Bue, Jarl!
Indlagt med Guld og Sølv; min, som Du seer,
Er kun af Træ og seige Biernesener.

Hakon

(tager Buen af sin Skulder, og rækker ham den).

Tag denne Bue, Einar! og behold den
Til Pant paa Hakons Vensteb!

Einar

(prøver Strængens Stramhed).

Alf! for veeg,

For veeg er Jarlens Bue. Herre! tag den
Igien! Den er for tung, den er for slap;
Min egen her er meget bedre.

Hakon.

Ha,

Du stolte Svend! Foragter Du min Gave?

Einar.

Jarl Hakon eier Noget, som ei Einar
Foragted, blev det budt ham.

Hakon.

Og hvad da?

Einar.

Du har en Datter, Jarl! en Rosenknup
Var ei saa deilig paa en Lilievand.
Dog derom kan vi altid siden tale.

Hakon.

Saa troer Du —

Einar.

At jeg skal fortiene Berglioth.

Hakon.

Du sigter til et fiernt ophøiet Maa!

Einar.

Saa her det sig en dygtig Bueskytte;

Min Pål indhenter fjerne Maal; det veed Du;
Men Diets fiærlne Blik har ogsaa Pile.

Hakon.

Er Skytten sludt?

Einar.

Det skal han sige Dig,
Naar han har dræbt en Flok af dine Fiender.
Til Stranden, Herre!

Hakon.

Est Du færdig alt?

Einar (slaaer paa sit Kogger).

Jeg har mit Husgeraad paa Ryggen med mig.
Til Stranden, Herre! Hurtig!

Hakon.

Raste Gut!

Jeg lider Dig, fast som Du var en Dvinde.

Einar.

Det var det sidste, som jeg vilde være!

(De gaar.)

Bondestue.

Orni sidder med sin Brud Gudrun overst ved Brudebordet; Bergthor
hos hende. Paa den anden Side Astrid med sin Fæstemand Thorvald.
Flere Bondefolk.

Bergthor.

Saa, lystig Børn! Lad Hornene gaar rundt!
Dg sparer ikke Nøden, god og gammel.
Den Dag, jeg holdt mit Bryllup med Gundlede,
Da lagde selv jeg Tønden i min Kielder,
Dg svor en Eed, at ei den skulde røres,
For jeg fik holdt min ældste Datters Bryllup.
Dg hvad jeg svor, seer I, det har jeg holdt!
Jeg nyder Glæde paa min Gammelalder.

Er Pigen ikke snild, min gode Ven?
 Ni Maaneder hun yngre blev end Vieden;
 Det varede ikke længer, seer Du vel,
 Før min Gundlede stienfte mig en Datter.
 Jeg huster end, da førstegang jeg saae Dig,
 Da blev jeg vred, jeg nævned havde kandt Dig,
 Jeg stændte paa min Gundlede i sin Seng,
 Og raabte: Kvinde! Hvad er det for Streger?
 Hvad skal jeg med de Døtre? Skaf mig Senner,
 Som jeg kan lære Vaabenleeg og Hærværk.
 Og dermed smed jeg Tesen ned i Buggen.

Orm.

Men Sa'er, med Tiden fik Du Pigen klar.

Bergthor.

Da hun blev stærre, veed jeg ei, — hun kræb
 Omkring mig, vimsed om, og naar de Gienter
 Blier henved femten, ferten, sytten Aar,
 Saa maa man holde af dem, om man vil,
 Og om man ikke vil; man nedes til det.

Orm.

Ha, Gubben er i Aften ganske lystig.
 Nu Thorvald! lad deg Hornet atter fyldes!
 Der bliver ikke druffet ret i Lauget.

Thorvald.

Ei druffet Orm? Min Gut! hvor vil Du hen?
 Det er fast gaaet mig som Kenning Tielnir,
 Der drufned i et Miedkar.

Bergthor.

Stille, Bern!

Hvad er det for en Larm derudenfer?

Thorvald.

Flere Venner, flere Gæster til dit Bryllup!

Stein og en Flok bevæbnede Trælle træde ind.

Thorvald.

Hvad vil I Svende? Hvad er Eders Grund?

Stein.

Vi er Jarl Hakons Trælle, vi er sendt
At melde Herrebud.

Orm.

Har Jarlen faaet
Et Nyss alt om, vi er forsamlet her,
Dg nytter denne Sammenkomst? saa tal
Kun frit! Vi stande rede til at høre.

Stein.

At I saa talrigt var forsamlet her,
Det just formoded' Jarlen ei, skiøndt vel
Han vidste, her blev feiret Bryllupsgilde.

Orm.

Hvad er da Eders Grund? Siig det frem!

Stein.

Nu fort og godt, vor Jarl har sendt os hid,
At hilse Dig med Venlighed, Orms Pyrgia!
Han kiender Dig, han veed, Du est en Mand,
Som er sin Overherre lydig, tro.
Vor Jarl har seet din Brud, hun har opflammet
Hans Siæl, ei leve kan han uden hende.
Han har en Tidlang kæmpet mod sin Attraa;
Men Tanken, at en Undersaat besidder
Hvad han forgæves smægter, sukker for,
Er ham utaalelig. Han haaber derfor,
Du tilfredsstille vil hans Hiertes Længsel,
Dg afstaae ham din Fæsteme.

Bergthor (reiser sig).

Hvordan?

Orm.

I komme fer at reue mig min Brud?

Stein.

Ei for at reue, hvis Du, hvorem Jarlen
Ei tvivler, slipper hende med det Gode.
En seie Tid Du bare vente skal,

Saa sender venligst Gudrun han tilbage,
Redsaget af Foræringer og Guld.

Orm.

Dg sligt et Ord, forvorpne Træl! Du vover?
Dg slig en Fordring, sligt et Tilbud tør
Jarl Hakon giøre frie og stolte Normænd?

Stein.

Heel mangen Brudgom, stelt og fri som Du,
Har anseet Jarlens Tilbud for en Lykke.
Vi haabed her at træffe Dig alene,
Med nogle faa særdeles gode Venner.
Alt dette Budskab kommer noget brat,
Har tvende Grunde: først har Jarlen alt
Sit Skib bestøjet og er reist fra Glade;
Desuden haster, Orm, Du med dit Bryllup;
Det driver Jarlen, som Du kan begribe.
Derfor han har udtrykkelig befalet
Alt vi skal bringe Gudrun til hans Gaard,
Dg vogte hende, til han kommer hjem.
Bedømme Jarlens Daad — hvo vover sligt?
Dertil formaster ingen sig af os.
Han er ophøiet over Alles Dadel.

(Almindeligt Bulder.)

Bergthor.

Det gaaer forvidt. Afsted! Afsted paa Stand,
Forvorpne Trælle!

Thorvald (griber et Driskehorn).

Hilser Eders Jarl,

Dg siger: Thorvald druffet har hans Gravel.

Flere Stemmer.

Bort, Hakons Trælle! Bort!

Stein (til de andre Trælle).

Til Vaaben, Evende!

Thorvald.

J vove tør Jer Afmagt at fersøge?

Alle.

Glaæer dem ihjel!

Bergthor.

Her har jeg smeddet mig
En Drehammer af det bedste Jern,
Og hver den rammer, styrte fire Trælle.

Stein.

Mod, Evende! Mod!

Bønderne.

Ned med den Dgleslægt.

(Strid. Efter nogen Modstand flygte Hakons Trælle, Mændene forfølge dem.
Gudrun, som er falden i Asmagt, omringes af de fersamlede Qvinder, som
søge at bringe hende til sig selv igjen.)

Asstrid.

Min Søster! elste Gudrun! kom til Live!
De flygted alt. Her er slet ingen mere.
Seer Du igiennem Vinduet hvor de flye?

(Mændene komme tilbage. Drm. som bliver sin Bruds Tilstand væer, kaster
sig for hendes Fødder.)

Drm.

Skaf Livet i min Brud! Hvi staae I der,
Og flynke, Qvinder? Hvor er Eders Kunst?
Skaf mig min Brud igjen!

Thorvald.

Nu ved Hærfader

Paa Glidstiaf, her oplester jeg mit Sværd,
Med Trælleblod besudlet — ha, med Blodet
Af Hakons Benner. Jeg undsiger ham!
Ved Odin, Vil' og Bee! ved alt hvad kelligt!
Jeg er ei rolig, før jeg klande kan
Hans Blod med Trællenes, og kraftigt hævne
Den Skændsel, som han tiltænkt har min Broder.

Bergthor.

Og fiendt jeg alt er gammel, rynket, stiv,
Jeg sværger dog paa Hamrens rede Næb,
Alt hart jeg hævner sig Fersmædelse.
Han vilde have sig en Krone hamret!

Ha, vi skal hamre ham! Jeg er denældste
Blandt Eder Brødre! jeg er Pigens Fader!
Se der: der ligger hun, den stakkels Nic,
En falmet Blomst i hendes Beilers Arm.
Forsaml Eder om mig, Bondemænd!
Og spørger paa min store tunge Hammer,
Hakon den Ondes Fald.

Orn.

Gudrun! min Nic!

Du aabner Diet?

Alle Bønderne (paa Hammeren).

Hakon Jarl skal døe!

Credie Handling.

Den Moster.

Jostein. Carlshoved. Grib.

Grib.

Ja, som jeg siger Eder, kære Herrer!
 Jarl Hakon er alt landet her paa Moster;
 Han ligger med sin Skibsfloot under De,
 I Fiorden, paa den anden Kant, bag Skoven.

Carlshoved.

Og har ei Olaf mødt, da ud han seiled
 At hente sine Skibe snelt i Havn?
 Besynderligt! thi om et Dieblif
 Kan vi dog vente Kongen her tilbage.

Grib.

Jarl Hakons Klegt og Matten var ham gunstig.

Jostein.

Saa staaer den norske Drot vel færdig alt,
 At hilse Kongen gramt, saafremt han prøver
 At gaae i Land? En stor og værdig Holm
 For denne store Tvekamp.

Grib.

Olaf har man
 Bestemt en Hilsen; men til denne Kamp

Behøves ingen stor og herlig De;
 En aaben Plads var plat ubrugelig,
 Vi trænge til en mørk og skummel Skov —
 Og den har vi jo her til begge Sider.

Carls hoved.

Forklar Dig tydeligt! Hvad mener Du?

Grib.

En hellig Styrelse fra Guderne
 Forvandlet har min Herres Løgn til Sandhed;
 Men denne Sandhed har naturligviis
 Igien forandret hans og Jarlens Forsæt.

Jostein.

Forvorne Træl! hvor vover Du at tale
 Til os i dette Sprog?

Grib.

Det samme Sprog

Jeg haaber, I vil føre, naar I kiende
 Den rette Sammenhæng.

Carls hoved.

Tal usforblommet!

Grib.

Saa vider: Neppe var Jarl Hakon kommen
 Fra Glade, før en hurtig Tjesterbaad
 Indhented ham, da seent han maatte frydse
 Ved Nerne. Den bragte ham det Budskab,
 At der var skeet en Sammensværgelse
 Blandt Trondhiems Bønder, for en Piges Skyld,
 Som, efter Skif, han faared til sin Frille.
 Af Vælden, hvormed Bredden udbred, saaes,
 At Gnisten ulmed havde længst i Asken.
 Hvad var at giøre nu? I veed, at Jarlen
 Beslutter hurtigt; da han havde grundet
 En liden Stund, fandt han det mere vigtigt,
 At drage mod en vældig fiendtlig Drot,
 End mod en Bøndersflok. Han meente, Seiren
 Forege skulde brat hans Krigerhæder,

Og strække Bønderne. Men da han kom
 Paa Dybet ud og sendte Speidere,
 Da hørte han — og til sin store Sorg,
 At Olafs Flaade var langt mere stor,
 End Rygtet havde nævnet ham paa Glade.
 Hvad var at giøre nu? Han søgte Møster;
 Her fandt han Thorer strax, sin høire Haand.
 Fortvivle, veed man, er ei Jarlens Sag;
 Hvis Gæt ei lykkes, maa det Andet prøves.
 Det Forslag, som min ædle Herre giorde,
 Blev samtykt: „Nøden tvinger mig! det er
 De høie Gunders Sag!“ Saa var hans Ord.
 Men sikkert ogsaa for sin egen Skyld,
 Han ønskede den ubudne Giest fra Halsen.
 Jarl Hakon var i Nød; blev det bekiendt,
 Som Sagen stod, at Trygvason var landet,
 Saa vilde Kiærlighed til Kongestammen,
 Og Had mod Jarlen, begge snelt foreent,
 Ham giøre Faren endnu mere farlig.
 Hvad skete da? Han taug; lod sine Mænd
 Slaae deres Telte her; de kiende lidt
 Til Sagen kun; thi han har bildt dem ind
 Det er en Nøver, som han frydser efter.

Jostein.

Og hvad er hans Beslutning?

Grib.

Jeg har tidt

I mangen sevnsløs Nat, med Graad i Tiet,
 Udspurgt de høie Guder, paa mit Straa,
 Hvi dog de havde sat mit friske Liv
 I den foragtelige Trællestand?
 Tak være de alvise, rige Guder!
 Thi uden Dette, var først Thorer's Forsæt
 For seent opdaget; uden Dette svam
 At Olaf i sit ædle Kongeblood.

Jostein.

Spænd længer vor Forventning ei, men tal!

Grib.

Jeg hørte det; jeg var tilstede ved det.
 Jeg er hans Træl; en ussel, ringe Træl,
 Han følger ubemærket med, som Slæbet
 I Herrens Skarlagstind; hvad følges ham?
 I denne Skov da, for at være fort,
 Skal Olaf lokkes hen af Thorer Klæde,
 Huldt under Venstabs Skin — og myrdes der.
 Jarl Hakon venter i en Bondehytte
 Paa Thorer's Ankomst med det blege Hoved.
 Saa gaaer han op i Fastland. Rogaland
 Er huldt og tro, der samler han en Hær,
 Og splitter Irrerne, saafremt de vove
 Paa Land at hævne deres Konges Død.

Jostein.

Det har Du hørt?

Grib.

Ja, ved den fromme Baldur,
 Saa sandt jeg er uskyldig, brodefri.

Jostein.

Og dertil skulle vi ham række Haand?

Carls hoved.

Og vi har hjulpet til en saadan Daad?

Jostein.

Ha, Grib! Jeg skammer mig, jeg redmer for Dig.

Grib.

Det har slet ingen Ting at sige, Herre!
 Naar først man kommen er saavidt, at rigtigt
 Man skammer sig, saa har man meer ei nødig
 At skamme sig. Hvo havde vel formodet
 En saadan Handling af en saadan Helt?
 Jarl Hakons Dine lyne som en Guds,
 Og hyde blot med deres Blik; de hød —
 I led! Hvor stort at være Hakons Kæmper,

Alt have den Bevidsthed i sin Barm;
 Vi bialp den store Helt paa Kongestolen.
 Det drev Jer! Ikke sandt?

Jostein.

Nedstedes skal han!

Carlsbøved.

Saa vist, Kong Olaf er en ædel Helt,
 Og Astrids Son: Jarl Hakon, Du skal blegne!

Grik.

Nu, Grunden, den er god, det kan jeg mærke.
 Men stille! Skibet nærmer sig alt Stranden.
 Hist lander Kongen. Seer I Sneffen alt?
 Hvad nu skal skee, maa snarlig skee; saasnart
 I træffer Olaf ene — siger Alt!
 Min Husbond er i Skoven med Jarl Hakon;
 Naar Olaf skynder sig med sine Kæmper,
 Da fanger han i Buret begge let.
 I hvordan end det gaaer, er Magten Olafs.
 Maaskee skal Noget alt da være skeet.
 Men stille! Herer I de skienne Toner
 Fra Skibet? Herer I den fromme Sang?
 Ak hvor det lyder deiligt over Vandet!
 Farvel, nu maa jeg ile til min Husbond
 I Skoven. Glemmer ei, hvad I har lovt!

(Han gaaer.)

Jostein.

Nei sikkert ei.

Carlsbøved.

Nu standser Skibet. See

Nu stiger Kongen ud med sine Mænd
 Og Munkene. — Seer Du? Man rækker ham
 Det røde Banner med det hvide Kors.

Jostein.

Den røde Grund betyder Heltetmodet,
 Det Hvide Christendommens Fred og Ustyld.
 De nærme sig. Kom, lad os gaae tilside!

(De gaar.)

Kong Olaf træder frem med det store Banner i sin Haand, fulgt af sine
Mænd og Munkene. De sidste synge følgende Chor:

Cæli Deus sanctissime!
Qui lucidas mundi plagas
Candore pingis igneo,
Augens decoro lumine;

Infunde nunc, Piissime!
Donum perenni gratiæ;
Fraudis novæ ne casibus
Nos error atterat vetus.

Expelle noctem cordium!
Absterge sordes mentium!
Resolve culpæ vinculum!
Everte moles criminum!

O tu, sole serenior,
Et balsamo svavior,
Veni, veni Rex optime!
Pater immensæ gloriæ*)!

Olaf

(bærer sit Banner, og støter det fast ned i Jorden).

Her planter jeg det christne Banner dybt
I Norges Grund. Igiennem Fjeldets Stene
Det, som et Træ, skal skyde stærkt sin Rod,

*) Ved Opførelsen bruges følgende danske Vers:

Forjages skal den dunkle Nat,
O Himmel! af din Straale brat.
Den sidste sorte Dæmringsky
Med Torden fra din Bue flye.

Opvarmes skal det kolde Nord,
O Almagt! af dit Kraftens Ord.
Din Helt Du skænkte Magtens Sværd,
Han fælde Merkets Trolldomshær!

Og det skal blomstre frem og bære Frugter,
 Ja hyvfold vægende livsalig Frugt!
 Med Vangfæls, med Bødsjærdighedens Taarer
 Dets Redder vandes skal; og fromme Guf
 Skal komme helgende, som lune Vind,
 At modne Saften i det fulde Bæger.
 Som Fuglesang skal Menighedens Røst
 Til Himlen quiddre, fra den høie Hvalving,
 Og, som en gammel hundredaarig Steeneeg,
 Skal Træet brede sine stærke Grene
 Hen over Fædrelandet. I dets Ly
 Skal Venfkab, Kiærlighed og Fromhed boe,
 Og ftirre, fra den moderlige Stamme,
 Med andagtsfulde Blik i Aftenrøden.
 Og i dets hellige, dets rene Bark
 Skal Norges Konger ftiare deres Navne.
 Ufhyldighedens Blomfter, trindtomkring,
 Skal holde Vagt, fom Himlens Engleborn,
 Og ftøde Nattens Spegelfer tilbage.
 Færfærdet bort fra Chriftendommens Træ
 Skal Odin, med fit ene Trolddomsæie,
 Flye bort til Drknerne, til nøgne Fjeld,
 Og prøve der vaumægtige Ferfeg
 Paa at erhverve fig den tabte Magt.
 Der skal han hyle, fom en faaret Ulf;
 Men Træets Blade skal fom Englevinger
 Bortvifte Troldens græffelige Glam;
 At ei de fkrække Landets fromme Sen,
 Der tillidsfuld trygt under Levnet blunder.

Choret.

Amen!

Slaf.

Tak, at I fromt bekræfte mine Røfter,
 I gode Brødre! Tak! O mindes I,
 Da Skibet nys drog Den Stord forbi?
 Der Hakon Athelstein, min Formand sad,

Da han blev kaldet fra sit Giestebud
 Til Slaget, hvor han døde Heltedød.
 O Hakon, ædle Hakon! fromme Hakon!
 Althelsteins Fostre! Gode blide Frænde!
 Du visned, som en altsfortidlig Blomst
 I Mattesfrosten, og din fromme Rod
 Var ikke mægtig nok, at trænge sig
 I Nordens stolthaaardnaffet kolde Fjeld;
 Men Du har lagt den første Spire ned,
 Velsignet være Du derfor i Himlen!
 Der est Du sikkerlig; skændt ei Du mægted
 At kæmpe mod Vildfarelsen. De tvang Dig,
 At smage Hestelever; tvang din Læbe
 Der vilde klæbe sig til Bagtens Kalk,
 At røre deres Offerbollers Rand.
 Da var ei Tiden kommen, ædle Hakon!
 Nu smiler Du fra Himlen ned til Olaf,
 Som træder fæf i dine fromme Spor.

Choret.

Amen!

Olaf.

Tak, Brødre! Tak! Og vender atter nu
 Tilbage, styrker Eder efter Reisen!
 Thi vore Baadsmænd har alt testet Skibet,
 Og I har viet Landet ind med Sang.
 Nu fromme Brødre, gaaer med Himlens Fred!

(Choret gaaer, Olaf bliver tilbage med sine Kæmper.)

Carlshoved og Tostein komme.

Olaf.

Nu, mine gode Frænder, snilde Brødre!
 Vil I vel staae mig bi, som ægte Venner?

Tostein.

Herr Ronge!

Carlshoved.

Rønning Olaf!

Dlaf.

Nu hvad er der?

Jostein (Knæler).

Tag vore Hoveder!

Carlsbøved (ligesaa).

Ja tag dem, Herre!

Dlaf.

Hvad vil: det underlige Tilbud sige?

Jostein.

Vi har bedraget Dig!

Carlsbøved.

Bedraget Dig!

Dlaf.

Umuligt! Hvad? Bedraget mig? Hvordan?

Var alting Baasjund? Har I loffet mig

I Jarlens Snare?

Carlsbøved.

Spar din Frygt, min Herre!

Dlaf.

Jeg frygter ei for Helved, endnu mindre

For Hakon Jarl. Stat op! hvortil den Knælen?

Kast Jer i Knæ for Gud, hvis I har syndet,

Og staa over for Retsjærdighedens Arm.

Carlsbøved.

Min ædle Herre! Thorers Klæde lei,

Men alt hvad han fortalte Dig var Sandhed.

Jostein.

Ihi Hakons Tyranni har nylig gjort

Til Sandhed, hvad kun digtedes for Dig.

Dlaf.

Saa Landet er i Oprør?

Carlsbøved.

Herre, ja!

Dlaf.

Og Hakon?

Iostein.

Her.

Olaf.

Her?

Carls hoved.

Med en ringe Magt;

Ei nær saa kraftig som din egen, Herre!

Olaf.

Hvad vil han da?

Iostein.

Med Lumskhed prøve, hvad

Han havde haabet offentlig at kunne.

Thorer er en Forræder; han skal lokke

Dig hen i Skoven mellem mørke Graner,

Dg give Dig dit Banesaar.

Olaf.

Er Hakon

I Skoven? Kommer Thorer der alene?

Hvor stor er Jarlens Magt?

Iostein.

Ei stor som din.

Alting skal stee med allerstørste Stilhed;

Thi Hakon frygter næsten meer, Kong Olaf!

Her egne Kæmper, end for dine Helte.

De Mørste maac ei vide, Du est her;

Det vilde bringe Saaret til at buldne.

Hakon sig skjuler i en Bondehytte;

I Skoven hist Du træffer Thorer Klake;

Dg for at være sikker i din Sag,

Lad alle dine Kæmper følge Dig!

Saa har Du Styrke nok mod Hakons Styrke.

Olaf.

Hvordan forstaaer jeg sliq forblommet Sag?

Dg hvad forvisser mig derom, at nu

J tale Sandhed, J som nylig har
Tilstaaet mig et slegt Forræderi?

Jostein.

Just at vi har tilstaaet det, beviser,
At vi har ingen Deel i denne Daad.
Jarl Hakon havde Lust at kæmpe med Dig,
Han bad os følge Thorers Klæde hid,
For at opholde Dig, til selv han kom.
At sege Kamp og Strid, - er nordist Sæd.
Han var vor Herre; Snildhed og Bedrag
Forstod at lokke listelig vor Ungdom.
Du er vor Slægt; men kun vi saae i Dig
Den store Hakens Roligheds Færsthyrrer;
Vi gif. Nu har sig Sagen midlertid
Forandret, og med den Jarl Hakens Færset.
Saa snart vi vidste det, fik Du det vide.
Med Laushed havde vi Dig let forraadt.
Vert Paafund her, vor Tillid til en Riding
Fertiener Straf; jeg bød Dig nys mit Hoved —
Det kan Du-tage, men mistænt mig ei!

Olaf.

Hvad skal jeg med dit Hoved, raske Svend?
Behold det selv! Du har det nedigt; mig
Det vilde lidt kun nytte.

Carls hoved.

Wdle Kenge!

Jostein.

Saa tro mig paa mit Ord, og følg mig flur;
Hvis ei, drag bort igien paa dine Snekker. —
Men sniger sig ei Thorers hist med Grib,
Imellem Træerne?

Olaf.

Jeg einer fiernt
Den anden Flok af mine Vænd. De lande.

Dem vil jeg underrette først, de skal
Omringe Stranden; om en liden Stund
Er Hakon fanget med sin hele Sværm.

(Til sine Mænd:)

Med dragne Sværd mig følger giennem Skoven!
Og gior Jer rede til en Rødsjagt!

(De gaae.)

Thorer Klake og Grib komme hurtigt ind fra den anden Kant; den
Første med en Kury og en Daggert i Haand.

Thorer.

Der gif han. See! der gif han med sin Flok,
At hvile sig i Norges Sommergræs.
Stand, Olaf! skynd Dig ei saa stærkt! Den kommer,
Den lange Hvile, før Du venter den.
Nu Grib, forstaaer Du vel hvad jeg har sagt?

Grib.

Hvert Ord, min ædle Herre! saare vel.

Thorer.

Du løber til og støder Daggerten
I Brystet paa ham, mens han sidder hos mig.

Grib.

Vel, fiære Herre!

Thorer.

Naar han saa er død,
Udhugger Du hans Hoved, lægger det
I denne Kury og følger mig i Hast
Til Hytten, hvor Jarl Hakon venter os.
Saa giver han Dig Frihed Grib, og binder
En Glavind ved din Lænd.

Grib.

Vel, gode Herre!

Thorer.

Begrib den Ære, som Du nyder, Grib!
Tænk Dig, Du vorder Olafs Banemand;
Han, som vil styrte Guderne fra Valkal,
Ham dræber Du! Om nogle hundred Aar

I gamle Sagn man finde vil dit Navn,
Og læse: denne Daad har Grib fuldbragt!

Grib.

Jeg længes inderligt, min snilde Herre!
Alt længe har jeg ønsket mig en Daad,
Som kunde hæve mig fra Trællestanden.

Thorer.

Det veed jeg; og den faaer Du nu, min Grib!
Kom, seer Du denne skionne, sleekne Daggert?
Saa glimtende som Nattens Lys paa Vand.
Seer Du, hvor den er spids, hvor den er skarp?

Grib.

En herlig Kniv!

Thorer.

Det er ei nok med det;
Du seer kun halvt dens gode Egenstaber;
Thi — mærker Du i Staalet denne Kende,
Der leker ned med Odden?

Grib.

Ja, min Herre!

Thorer (smiler lumst).

Saa liden som den er, er den dog Veien
Til Helheim, Grib!

(Seer sig om.)

Her er dog Ingen?

Grib.

Nei!

Eletingen. Det var kun en sulten Navn,
Som streg paa Gieldet hist.

Thorer.

Den striger efter
Sit Bytte, Grib! Thi seer Du denne Kende,
Som leker ned fra Hialtet? — Seer Du Hialtet
Er huult, — og denne Fieder — Du ferstaaer mig?

Grib.

Nei, Herre!

Thorer.

Det er sandt; saa skionne Sager,
Saa kunstige, dem kiender man kun lidt til
Her i det plumpe Nord. I Velsland har
Jeg paa min Reise kiendt mig denne Dolk;
Jeg tænkte nemlig, som det er i Sandhed:
Hvo veed, hvortil vel den kan bruges?

Grib.

Rigtig!

Thorer.

Altsaa, min Grib, har Du ei ofte seet
En saaret Kæmpe, som med samit sit Saar
Er kommen sig igien og vorden karst?

Grib.

Heel ofte, Herre!

Thorer.

Men naar Daggertstødet
Skal være vist og sikkert, seer Du selv,
Hvor lidt man stole kan paa Armens Kraft.

Grib.

Jeg veed dog ei, — naar Armen kun er stærk.

Thorer.

Hvad stærk? Hvad er da menneskelig Styrke?
Men seer Du: denne Dolk er fyldt i Hialtet
Med en fortræfflig kostbar Saft, som flyder
I Saaret flur, som blander sig med Blodet,
Og levrer det.

Grib.

Ha, nu forstaaer jeg — Gift!

Thorer.

Naab ei saa høit! Der har Du Dolken, Grib!
Vær Dig forsigtigt og fornuftigt ad!
Du est ei vant at bruge Vaaben.

Grib (vugger den i Haanden).

Herre!

Jeg saaer en sælsom Vyst. Veed I hvortil?

Thorer.

Nei, Grib! Dit Die flammer. Nu hvortil?

Grib.

At støde den i Eders eget Bryst.

Thorer.

Grib, est Du rasende?

Grib.

Stat stille, Herre!

J kan jo nok begribe, det var Speg.

Thorer.

Men saadant Speg!

Grib.

J mener, for en Speg

Var det for grovt?

Thorer.

Ja, Grib! det var for grovt,

Og Tid har vi nu ikke til at spege.

Grib.

Saa vil vi strax da giøre det til Allvor.

Du skriger atter, Navn? Kom! Tag dit Bytte!

(Kan støde ham Daggerten i Brøstet.)

Thorer (støter).

Troløse! Du har giennemført mit Hierte.

Grib.

Det er ei sandt. Hvad falder Du dit Hierte?

Den kolde Kiedklump i den venstre Side

Gi'er Du dog ikke dette Hadersnavn?

Den aldrig fælte, hvordan skulde den

Da føle dette Sted? Umuligt, Thorer!

• Thorer.

Føræder!

Grib.

Du har nævnt dit eget Navn.

Thorer.

Ja, det er sandt!

(doer.)

Grib.

Det skulde Du betænkt
En Kiende før. Nu er det alt for sild.

(Betragter ham.)

Der ligger han og svømmer i sit Blod.
Hvor er nu dine Ræker og din Enildhed?
Kan Du ei finde paa et vittigt Indfald,
At stille Blødet med? Enfældig taus,
Med Næsen op i Beiret, ligger han;
Og ei hans hele Livs Terslagenhed
Formaaer at hindre Veien ham til Nastrond.

Olaf. Carlshoved. Tostein. Folge.

Olaf

(til Grib, med draget Sværd).

Hvor er din Herre, Træl?

Grib (peger paa Liget).

Der ligger han.

Olaf.

Hvad? Thorer Klæke svømmer i sit Blod?

Grib.

Han sejler ned af Elivagas Belger
Til Helheim.

Olaf.

Hvo har dræbt ham?

Grib.

Heie Kenge!

Han selv har dræbt sig med sit Nidingsværf.

- Olaf.

Forkynd!

Grib.

Han vilde overtale mig
At støde denne Daggert i dit Bryst;
- Thor veed hvorfor, han har formodentlig
Dog havt en Alfsty, for at myrde Dig
Med egne Hænder.

Olaf.

Nu? Og hvad saa meer?

Grib.

Jeg Dolken fik, forsynet vel med Gift;
 Jeg skulde støde den i Trygvason,
 Men jeg tog feil og stødte den i Thorer.
 Nu ligger han halstarrig der paa Jorden,
 Og taler ei et Ord. Jer lob hans Tunge,
 Med samt det lille fledste røde Die,
 Ustadigt stottende, snart hist, snart her,
 Kun aldrig roligt, fækt. Nu seer det roligt;
 Men dunt og desigt, som igiennem Horn.
 Af Herre! neppe kan I træe, hver hurtigt
 Min Husbond har omstiftet sin Natur.

Olaf.

Du ædle Træl!

Grib.

Hvis Thorer kunde tale,
 Da skulde han bekræfte Jer mit Ord:
 Han loved mig at vorde Hakons Mand,
 Fra Trældom fri at føre Stang og Skjold,
 At drikke Mied paa Bænk i Kongehallen,
 Hvis jeg udførte vel min Dont; men Herre,
 Det tyktes mig, som det var alt for dyrt,
 At kiebe Hakons Mied med Olafs Blod.

Olaf.

Hugprude Svend! Og vil Du heller da
 Vel kaldes Olafs Mand? Og vil Du trofast
 Beständig stride for ham; som din Drot,
 Og sidde, til et Mærke paa hans Vensteb,
 Iblandt hans bedste Kæmper?

Grib (rørt).

Af, nu smelter
 Min Stolthed i med Vennesalighed.
 Sligt bydes mig? Saa er da Timen kommen,

At jeg skal bryde mine Trællebaand?
O jeg maa græde som et Barn. Tilgiv!

Olaf.

Dig var jo lovet Frihed af din Færl.

Grib.

At, hvilken Frihed! hvilken Frihed, Herre?
Jeg skulde kioke Kroppens usle Frihed,
For Siælens; skulde miste Trællenavnet,
For virkelig at vorde til en Træl.

Olaf.

Du christne Hedning, kom! ræk mig din Haand!
Hvad hedder Du?

Grib.

Grib var mit Trællenavn.

Olaf.

Saa kald Dig Gris, og lad en vældig Gris
Med stærke Farver male paa dit Skjold,
Som slaaer en Widderslange ned til Jorden.

Gris.

Ha, jeg forstaaer Jer fuldvel: Widderslangen
Er Thorer Klæbe. Odin! det var prægtigt!
Ha, Olaf! Du belønner kængeligt.

Olaf.

Kald Odin ei! vanmægtig er hans Magt,
Du seer hans Mand i hans Tilbedere.
Hvor er nu Hakon?

Gris.

Ligt i Skoven, Herre!

Stiult i en Bondehytte med sin Træl;
Der venter han paa Thorer med Jert Hoved.
Men jeg vil hugge Thorer's Hoved af,
Og lægge det i Kurven, Herre Konge!
Saa bringer Du Færl Hakon Thorer's Hoved,
Istedet for, han skulde bringe dit.

Dlaf.

Nei, Gris! Nei! død er død. Gaaer, mine Mænd,
Dg jorder Thorers Klages døde Legem.

Gris.

Bag Nelderne ved Græften!

Dlaf.

Jorder ham

Ved Hyldebusten hist! at den kan strøge
Sit hvide sørgelige Blomster ned
Paa Graven. — Gris! ei maa Du være grum,
Ei hade maa Du efter Døden.

Gris.

Herre!

Siig mig kun, hvad der sømmes sig og bør sig,
Saa skal Du see, at jeg skal bedre mig.

Dlaf.

Følg mig i Stilhed nu til Hakon Jarl!

Gris.

Saa maae vi denne Vej, min ædle Konge!

(De gaae.)

Et affides Sted i Skoven ved en Bondehytte.

Hakon Jarl. Karfer.

Hakon.

Har Du fuldbragt dit Grind, som jeg bed?

Karfer.

Ja, Herre Jarl! Jeg sagde dem paa Skibet,
At Du var gangen op i Birkelunden,
At trække Veiret bag de fiele Grene,
Fordi det var for bedt paa saltet Sø
I Middagsstunden; hvilket kommer af,
At Solen skinner ned med Glands paa Vandet,
Dg saa fra Vandet atter op igien.
Saa man har ondt at giøre; thi paa Søen

Er altid tvende Sole; det vil sige
 Kun een paa Himmelen, men een paa Eeen.
 Paa Landet er man plaget kun af een;
 Og derfor var Du gaaet op i Land.

Hakon.

Og at jeg vilde holde Maaltid her,
 Det sagde Du vel ogsaa?

Karfer.

Herre Jarl!

Det kan I sagtens tænke. Naar forglemmer
 Jeg Mæden og hvad der vedkommer Mæden?
 Det er det Allerbedste her i Verden;
 Skiondt rigtignok man, paa den anden Side,
 Vel kan indvende mig, at ogsaa Driften
 Kan ha'e sin store Nytte. Det forstaaer sig!
 Jeg sagde: Jarlen æder hist sin Daure.
 Paa Vandet skulper Skibet op og ned,
 Saa faaer han Mæden i den gale Hals.
 Hvad kan det hjælpe?

Hakon.

Ret, min Karfer! Ret!

Du est en vittig Gut. Gaa nu og hjælp
 Ripping at syde. Lad mig ene, Karfer!
 Naar Thoror kommer, eller Thorers Svend,
 Da beed dem frit kun træde flur herind.

Karfer.

Godt, Herre Jarl! det Alt skal efterkommes.

(Gaaer.)

Hakon.

Gid jeg kun havde flere slige Svende,
 Saa var jeg sikker, hvor jeg gik og stod.
 En Hund er ikke nær saa stærk og tro,
 Og dertil kommer dog, at han kan tale.
 Et Redskab og et Vaaben! uundværligt;
 Jeg bytted ham ei for det bedste Sværd.

(Sætter sig.)

De Andre med de skarpe Blik og med
Den flege Tale kan man ikke tree.
Stiendt Thorer — Thorer! har Du hilset Olaf?
Har Du alt sendt ham bort til sine Guder
I Ruften hist?

(Stotter sit Hoved til Haanden og grunder.)

Det var ei min Beslutning;
Den kom fra Thorer. Thorer maa forsvare
Sin Daad for Odin. — Odin vil ei vrede.
Ha! skulde denne Banvid ei forhindres,
Som truer med at styrte Guderne
Fra deres gamle Stole? Olaf vil
Ei blot tilrane sig min Kongemagt,
Men endnu meer: Valsaudurs. Lad ham falde!
Thi brat maa Stormen standses i sin Gang.
Det er den høie Tid, den høie Tid!
I graane, mine Haar! men hyide Lokker!
I snart skal worde gule, giver Tid!
De skelmiske Meer spottet mig tilforn,
Fordi mit Haar var sort og ikke gult;
Giv Tid, I Bern! gult, guldgult skal det worde,
Det skal forgyldes af den gyldne Ring. —
Hvo kommer der? Ha, sikkert Thorer Klake.
Han loved mig at bringe Olafs Hoved! —
Mit Blik sig vægrer ved at skue did.

(Han bliver siddende i den forrige Stilling.)

Olaf Trygvason træder ind, byllet i en graa Kappe, med en stib Hat
paa Hovedet.

H a f o n (uden at vende sig).

Min holde Thorer Klake, kommer Du?
Er alting lykkedes og bringer Du,
Hvad Du har lovet? — Svar mig, Thorer Klake!

Olaf.

Alting er gaaet, som det burde, Herre!
Men undskyld Thorer, at han selv ei kommer,
Og bringer Eder Konning Olafs Hoved.

Det faldt ham vanstelig. Thor veed, han havde,
En Slags Modbydelighed for at bære
Det selv, og sendte mig.

Hakon.

Vel, vel! Gaa gaa,
Og grav det strax dybt ned i Jordens Stied!
Jeg vil ei see det selv. Mit Die taaler
Ei slige Syn. Det staaer for mig i Dremme.
Grav Riget ned, og siig din Herre, Træl,
At flux han kommer!

Dlaf.

Thorers Klase sover.

Hakon.

Han sover?

Dlaf.

Middagsførn; stiv har han strakt
Sig under nogle mørke Hyldekuste.

Hakon.

Gaa væk ham da! (assides) Nu sove? Efter sig
En Gierning? Thorer! Jeg beundrer Dig,
Du har et sieldent Mod. (voit) Gaa, væk ham, Træl!

Dlaf.

Men vil I ikke see først Dlaf's Hoved?

Hakon.

Nei, har jeg sagt! Nei!

Dlaf.

Herre Jarl! I troer

At det seer stræffeligt og hæsligt ud?
Men intet mindre, Herre! Dlaf's Hoved
Er vel saa sundt som Nogens her i Landet.

Hakon.

Gaa, siger jeg!

Dlaf.

Nu har jeg aldrig hørt!
Jeg havde tænkt, Jarl Hakon var en Helt,
Som saa i Nord, og dog han frygter for

Et dødt og blegt og foldt afhugget Hoved?
 Hvor vilde Du først stælte, hvis Du fandt
 Det levende paa Kroppen.

Hakon (vender sig forbitret).

Træl! Du vover? —

Hvor har Du det?

Olaf

(tager Hatten af, og slaaer Rappen tilside).

Paa mine Skuldre, Jarl!

Tilgiv mig, at jeg bringer Eder det
 Paa denne Viis; den faldt mig mageligst.

Hakon.

Ha, Surtur! Olaf? Ha, Forræderi!

Olaf.

Min Gubbe, spar dit raske Heltemod!
 Vov ingen Dyst med Olaf! Husk, at end
 Han har sit Hoved heelt og ubeskaaret,
 Og at din kraestesløse Oldingsfærd,
 Kun kæmper mod den hovedløse Olaf.

Hakon.

Ha, Niffelheim!

(Anfalder Olaf.)

Olaf

(slaaer Hakon Sværdet af Haanden, og siger med tordnende Stemme):

Vær rolig, siger jeg!

Og stik dit Sværd i Balgen. Mine Mænd
 Omringe Huset; mine Skibe, Jarl!
 Opveie dine. Jeg er kommen hid,
 At vinde Landet i en ærlig Strid.
 Du selv har loffet mig med Rænker hid.
 Nu staaer Du, som en Træl, foragtelig,
 Indviklet i din egen Snare. Jeg
 Vil ei benytte sliig en ussel Jerdeel,
 Som Slumpelykken skænker mig. Nei, Hakon!
 I Marken vil jeg dristig møde Dig.
 Dit Anslag, som Du seer, er gaaet ilde,

Din Thorer svømmer i sit eget Blod.
 Det var mig saare let at gribe Dig;
 Alt dræbe Dig var endnu mere let;
 Men jeg befiender mig til Christi Lære,
 Foragter sliq uhæderlig Bedrift.
 Thi vælg imellem tvende Kaar: Bliv Jarl
 Paa Glade, som Du var, og sværg mig Trostid,
 Hvis ikke, fly! Hvor vi da sees igien,
 Det giælder blodigrode Bander, Hakon!

Hakon (stolt og religiøs).

Det Sidste vælger jeg, det Sidste, Olaf!
 Du kalder mig en Niding og en Træl?
 Det lokker høit et Smil paa mine Læber.
 Man hører, at Du est en Yngling, Olaf!
 Raadmundethed og Overmod er Det,
 Hvormed din Alder melder sig. See mig
 I Diet, Olaf, og betragt min Bænde!
 Har Du hos Trælle fundet sliqe Blik?
 Og tykkes Dig, at Feighed og at Lumskhed
 Har smaalig furet denne Bændes Rynker?
 Jeg led Dig lokke? Ja naturligvis;
 Jeg vidste, Du behøved blot et Vink,
 For strax at slagre did til Lokkemaden;
 At i din stolte Siæl Du agted meer
 Dit Slægtstak med en udded Kengeslægt,
 End Hakon Jarls beundrede Bedrifter;
 At kun Du lured paa en Leilighed,
 For at forstyrre Gubben i sin Ro.
 At denne Færd jeg onstet overstaaet,
 So ser jo heller, kan det undre Dig?
 At jeg bedrog en Sværmer, som foragter
 De høie Guder, kan det undre Dig?
 Og kan det undre Dig, at jeg tillod
 Min Kæmpes Anslag, da en fiendtlig Skæbne
 Lod til at ville styrte — mig ei blot —
 Men Valhals Guder?

Olaf.

Hakon! mindes Du,
Grindrer Du vel, Hakon! at Du selv
Har været Christen og at Du blev døbt
Af Biskop Poppo? at Du siden svog
Din Gød? Hvormangen Gød har Du vel sveget?

Hakon.

Forbandet falder jeg det Dieblif,
Da, fært bag Ryset af den fledste Munk,
Jeg lod mig daare ved en ussel Kunst:
Han kunde bære Jernet gloende,
Naar Haanden først var overstrøget med
En Heresalve.

Olaf.

Stakkels, blinde Gubbe!
Jeg hufes over dine selvgraac Haar.

Hakon.

Ha, spar din Mnf! Saa scm Du seer mig her,
Seer Du det sidste Glimt, den sidste Gnist
Af gammel nordist Kraft og Helteliv; —
Den, Ungerjvend! den skal Du ikke slukke
Med dine sygelige Feberdrømme.
Jeg veed det nok, det er de Christnes Sæd,
At hufe Folf, omvende dem, forbedre;
Vor Sæd er den: dybt at foragte Jer!
At pense paa Jer Undergang og Død,
Som Gudernes og Heltelivets Fiender.
Det Hakon gier, og derudi bestaaer
Hans Ridingsfærd. Ved Odin og ved Thor!
Du skal ei slukke Norges Heltelid
Med dine fromme, vaade Drømmetaager.

Olaf.

Velan! Vi skilles ad for dennegang.
Vee Dig! naar næstegang vi atter sees.

Hakon.

Ja, vee mig! om jeg ikke knuser Dig.

Dlaf.

Himlen vil træffe Dig med sine Klammer!

Hakon.

Nei, Thor skal splintre Kerset med sin Hammer!

(De gaae hver til sin Side.)

Fjerde Handling.

Glade.

Hakon Jarl. Et Bud.

Hakon.

Forhynd dit Budskab, sig det uden Frygt
Og uden Forbeholdenhed! Hvor gaaer det?
Har Bondehæren samlet sig?

Budet.

Ja Herre!

Forbittrelsen har sammenstimlet dem.
Orm har paa fire Veie fra sin Gaard
Sendt Herors rundt omkring, og budt Enhver,
Alt han bevæbnet skulde drage hid,
Og faae Dig dræbt. Han sendte Bud til Haldor
Paa Skierdingstad, og han har atter sendt
Budstikken længer om. Med ham har Sigurd,
Den skionne Brynells, ser din Trilles, Husbond,
Forenet sig, samt Alf og Skialm fra Rimold,
Der komme for at hævne deres Søster.
De føre Hæren an, med Orm og Haldor.
Den samler sig i Orkedalen.

Hakon.

Ha!

Jeg stoler paa min gode Kæmpefare.
Med saa, men vel bevæbnede, med fiække

Krigsvante Mænd adspittes let igien
En sammænstimlet Bønderflof.

Budet.

Men, Herre!

Den er alt stor, foreges daglig meer;
Forbittrelsen har vel bevæbnet dem.

Hakon.

Med siebliffligt Mod, der svinder brat,
Saasnart Jarl Hakon kommer med sit Sværd.
Hvad meer? Er Olaf landet med sin Flaade?

Budet.

Ja, han er løbet ind i Trondhiems Fjord.

Hakon.

Hvad? Her i Fiorden? Uden Modstand? Har
Ei Erland, har min Søn da ikke mødt ham?

Budet.

Alf, Herre Jarl!

Hakon.

Hvi sukker Du? Saa tal!

Budet.

I Morges seiled Olaf ind i Fiorden,
Med fem skjoldhængte, lange Krigerstibe,
Da var din Søn, din Erland, der med tre;
De andre laae i Vigen, dybest inde.
Der faldt en Taage; Erland mægted ei
I denne Skynding dem et Vink at give.
Først troede han at møde dine Snekker;
Men da de nærmed sig, da saae han vel,
Han havde taget feil, og vilde vende
Mod Landet; men det var for silde. Kongen
Toer med sit Følge hurtig ind i Fiorden.
Han tog din Søn for Dig, Herr Jarl! og bød
Roersfolk et Mæreslaget at forstærke.
Da Erland og hans Mænd sig nærmed Landet,
Og da hans Snekke løb paa Grund, da sprang
Med sine Kæmper flur han overbord.

Hvad skulde han udrette vel med tre
 Smaasnekker, uden synderlig Befolkning,
 Med fem, der skyldtes af staalklædte Mænd?
 Han svømmed under Vandet og forsegte
 Paa denne Viis igien at naae til Land.
 Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte:
 Han saae den lyse Brynie, Kobberskioldet,
 Som overgik de Andres langt i Skienhed;
 Beständig troede han, at det var Dig,
 Og raabte: „Hakon! denne gang undgaaer
 Du Deden ei! Husk da vi taltes sidst!
 Da svor vi, at det giældte rede Bander.“
 Med disse Ord greb Kongen til en Roerpind —
 Og stied den hen — O Herre! staa mig for
 At sige meer, og staa Dig for at høre!

Hakon.

Tal! Tal! han stied Roerpinden af sin Haand —

Budet.

Og traf din Sen dermed i Lindingen,
 Saa Hovedskallen brast og Hiernen vælted
 I Havet.

Hakon (stiler sin Smerte).

Har Du meer at sige?

Budet.

Olaf

Fortørntes over, at han ei traf Dig.
 Hans Kæmper dræbte mange Mænd; Endeel
 Gav han dog Fred; af dem erfared han,
 Hvor Bendehæren staaer, og hvordan den
 Er fundet mod Dig.

Hakon.

Har Du meer at sige?

Budet.

Nei, Herre Jarl!

Hakon.

Saa gaa!

(Budet gaaer.)

Og Du blev vred,
 Verdi Du ikke traf mig, Olaf? Ha!
 Du aldrig havde funnet træffe bedre.
 Ham traf Du ei; min Erland traf Du ei;
 Ham Wgir tog i vennefulde Favn,
 Og bæved ham, den fagre Ungersvend,
 Til Valhal. Men hans Fader har Du truffet,
 Dybt har Du truffet Hakon i sit Hierte.
 O! Erland! Erland! O min Sen! min Sen! —
 Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
 Ha, det er længe siden. Hakon Jarl,
 Du bliver gammel, græder som en Kvinde.
 Han var mig fæx, han var min Alders Haab,
 Thi Gif stormer om paa egen Haand;
 Jeg saae alt længst i ham min Eftermand.
 Hvor er I alle svundne, mine Dremme?

(Han grubler et Dieblit, derpaa siger han forsærdet:)

Det gaaer tilbage! — Ha, det gaaer tilbage!
 Hvorledes? Hylle Taager sig om Valhal?
 Vlev Odins gyldne Stol i Hlidstiaf rusten?
 Har den alt tabt sin Straale? Grenne Frigga,
 Gif Du alt visnet, som en Birk i Hest?
 Stial atter Røse dine Frugter, Ydun?
 Hvor er din Hammer, Thor? Hvor Asatyr!
 Din stærke drabelige venstre Haand?
 Siig, høie Skare, har Du hyllet Dig
 I Malm, og fulgt til Hel den fromme Baldur? —
 Op, Hakon Jarl! Op, gamle norske Kæmpe!
 De kalde Dig en Hedning? Hædersnavn!
 Ja vel en Hedning, Hakon! thi Du strider
 For Hedenold. Til Vaaben og til Seir!
 Tilgiver Hakon, evigbellige Guder!
 Alt han Valhalla glemt har over sig;
 I høre det! I høre det: Fra nu af
 Er dette Liv for evig offret Eder.
 Den skienne Drem, at Astenfjolen skulde

Forghylde denne Tinding, før den sank,
 Er dunstet hen; en Storm har hævet sig
 Med Rusk og Slud; den hyller Solen ind,
 Og inden Himlen vorder atter blaa,
 Medblinke Stierneerne paa Hakons Hoi.
 Han tog min Søn, min Erland; Erling har
 Jeg vel tilbage. — Men hvor kan jeg troe,
 At denne spæde Spire skulde trodse
 Banfredens Magt? — Saa være det da svoret
 Ved, Odin, ved din Krones Edelstene,
 De blanke Stierne; Mulkthor, ved din Vogn,
 Som vender ned sin lyse Stang hver Midnat:
 Fra nu af lever jeg for Valhals Guder.
 Hvis Stelthed rev mig hen; tilgiv mig da,
 Du skionne Saga! Du fortrylled mig;
 Og var det Mishag, Odin, med min Daad,
 Som fik Dig til at rynke Hestepanden,
 Da kræv et Dffer! kræv, hvad helst Du vil,
 Og Du skal faae dit Krav!

Stein kommer med et Guldhorn.

Hakon.

Hvad bringer Du?

Stein.

Et Bytte fra din Fiende, Herre Jarl!
 Du veed at Olaf havde sendt endeel
 Muurmestere til Land, før, nær ved Stranden,
 I Skoven op at bygge ham ved Fiorden
 Et Huus, et, som de kalde det, en Kirke
 For deres nye Guder. Du beføl,
 Som billigt, strax en Flok af dine Mænd
 At gaae derhen og hindre denne Daad.
 Det skete som Du bød. Men før vi kom,
 Fandt Olafs Svende, ved at grave dybt
 I Jorden, dette Horn. Det have vi
 Frataget dem, Herr Jarl! og bringe Dig.

Hakon.

Vel Stein! Og bringe flere det end Du?

Stein.

Vi er en Flok.

Hakon.

Saa skal I vel beværtes
I Vorestuen. Hver skal have sig
Saa stort et Horn med Mied, som dette her.

Stein.

Det skal vi komme paa din Sundhed, Herre!

(Gaacr.)

Hakon.

Et herligt gammelt-Offerhorn af Guld,
Af drevet Guld; et sjældent gammelt Horn.
Paa denne Plads stod udentvivl tilforn
Et Gudehuus for alle Valhals Njer.
Der skulde Du nu bygge dine Kirker,
Og dine stumle Munkeceller, Olaf?
Ret, mine Mænd! at I fordrev dem; ret,
At I tilvandt mig denne gamle Skat,
Saa skion, som herlig. — Der er skrevet Runer
Om Hornets Rand. Lad see, hvad er der skrevet?

(Læser:)

Brøster for din Brøde,
Bonde, din Lykke;
Gaf til høie Guder,
Giv dem det Bedste!

(Hakon staaer længe truften og forbauset, derpaa gentager han Verset langsomt og med Bægt.)

— Giv dem det Bedste! —

Det vil I altsaa, Burs og Bæres Born?
Det Bedste vil I, saa vil I formildes?
Ha, jeg forstaaer dit Vink, Du høie Skuld!
Jeg seer Dig hyllet i de hvide Lin,
Du sidder under Asken Ygdrasil;
Dybt stirrer Du i Urdurs Kilde. Siig,
Er Vandet rødt, forlanger Velgen Blod? —

Det Bedste! Hvad er da det Bedste vel?
 Min Erland faldt; alt fik I jo det Bedste! —
 Men det har Hakon ei frivillig offret;
 Og selv han Eder give skal det Bedste;
 For at gienvinde sig den svundne Lykke,
 Der brast ham for hans Brode; thi han glemte
 Jo Valhal over sig. — Giv dem det Bedste! —
 Jeg har endnu en snild, en lille Gut,
 Med gule Haar, med Dine blaae som Gimle,
 Ustyldig som den klare Morgenstjerne,
 Men rast og vælig, som en Bux paa Fjeldet,
 Af Hakons Manddomsblod den sidste Draabe; —
 Ham giælder det dog ei? Du lyse Freia!
 Du kræver dog ei, hvad Du selv har givet?

(Grunter.)

De høie Guder kræve to Slags Offer:
 Get for at hævede deres Pragt og Herstab,
 Da falder Dvæg, da falde slagne Fiender,
 Da hvirvle Glædesflammerne fra Jorden,
 Og Odin smiler paa sin Kongestol;
 Det andet Offer ryger til Forsoning,
 Dets Lue dæmper ifkun Valhals Brede,
 Da bløder Hjertet medens Offret bløder,
 Det skeer i Stilhed uden Sang og Klang,
 Det er til Straf, det bringer Guderne
 Til Mistundhed, naar de har vendt os Ryggen.

(Betrakter Hornet.)

Her staaer det roligt grævet ind i Guldet
 Med tydelige Træk: Giv dem det Bedste!
 Og hvorfor bragtes det mig netop nu,
 I Diebliffet, da jeg svor Valsfader
 At virke kun for ham? I Diebliffet,
 Da jeg tilstod — Iy Hakon, ingen Svaghed!
 Thorgierdur Horgabrud! Du gridste Skjoldmø,
 Som følger Kæmperne til Striden, paa
 Den hvide Ganger, med et Klæde, farvet

I lunfent Blod, om dine kede Skuldre,
 Med Dødens Glavind i din stærke Haand;
 Dit Die gløder blodigt efter Rov,
 Du strækker ud din Haand, — din Daggert blinker —
 Vel, Hakon lyder! Hakon stælver ei.

(Han gaaer.)

Skov.

Tangbrand. Gris.

Tangbrand.

Vel at jeg finder Dig, min Gris! Hvor er
 Kong Olaf? Hvad vil dette Bæsen sige?
 Hvor er han henne med den gamle Mand?

Gris.

De gaae bestandig end i Skoven sammen,
 De tale snart om Et og snart om Andet.
 Sær udelader sig den Gamle tidt,
 Paa en utydelig forblommet Viis,
 Om Olafs Færd.

Tangbrand.

Jeg har der ei, hvad har
 Da Gubben sagt, og hvordan er han kommen?

Gris.

Vi sad just ved vort Vindseastensgilde,
 Særdeles munne trindt om Gegeord,
 Kong Olaf selv var overgiven opreimt;
 Da treen en Gubbe langsomt ind i Hallen.
 Get Die har han kun; han satte sig
 Ved Deren; men Kong Olaf, som er giestfri
 Og vennejæl, bad ham, at nærme sig
 Og sætte sig hos ham. Derpaa begyndte
 De To at tale klogt og længe sammen.
 Den Gamle vidste god Bæsed om Alt,

Hvad der er skeet i Landet rundtømfriing,
 Han gantedes, men paa en egen Maade,
 Som plat ud ei var efter Olafs Sind.
 Han sagde: Som jeg mærker, helligholder
 Man her Forvirrelsernes Fæst! I mindes
 Den Aften, da de fromme Brødre hver
 Gik lyst at snakke paa sin egen Buis,
 I Munden paa hinanden. Erøer Du, Olaf!
 At de fra den Tid har forstaaet hverandre?
 Tilfødt blev det den gamle Mand for lummet
 I Salen, og da Sommernatten var
 Saa luun og sval, bad han Kong Olaf gaae
 En Vandring med ham giennem Skoven. Kongen
 Gav efter for hans Ben. Jeg fulgte dem
 Beständig i en Afstand. Af, Hr. Bisp!
 I kan ei troe, hvorvidt de vandred om.
 Den Gamle førte Kongen stundom hen
 Paa Fjelddefanten, pegte med sin Finger
 Ud over Landet, mens han talde. — Maanen
 Medskinte klar. Det var ret underligt!
 Thi naar man stued' begge noget horte,
 Saae Gubben ud, spekt i sin sorte Finmut,
 Fast som en Tøld. Jeg ønske vilde, Kongen
 Dog endelig engang gif hiem tilsengs;
 Thi det er silde, Natteduggen falder.

Tangbrand.

Hvor er han? Bring mig strax til Kongen, Gris!
 Forlængst gif Solen alt bag Havet ned;
 I Morgen, naar den stiger, smiler den
 Med helligt Blik paa Vindjes Sommerfest,
 Og end er Aftenmessen ikke sungen.
 Hvorledes skal jeg dog forstaae min Olaf?
 Saaledes før han aldrig pleied svigte
 Sin fromme Bligt. Kom, lad os søge Kongen!

(De gaae.)

Olaf kommer vandrende ind fra den anden Side med Auden. Denne har en sort Kappe paa og en Hætte over Hovedet.

Auden.

Ja, jeg forstaaer Dig nok, min Ungersvend!
 Den skienne Sang i disse hvalte Kirker,
 Den smeltede Dig Hiertet og dit Blif
 Henreves af de smukke Billeder.
 Du troede vist, det maatte være Sandhed,
 Alt hvad Du fælte; hvad Du dengang fælte,
 Skal hele Norges Land nu føle med,
 Hvis ikke, — smage Kraften af dit Sværd.
 Er det ei saa?

Olaf.

Du est en sølvgraa Gubbe,
 Som længst er stivnet i sin gamle Tro;
 Jeg Dig fortænter ei deri, at Du
 Kun kalder min Bedrift Vildfarelse.

Auden.

Du siger, jeg er stivnet i min Tro?
 Det er et godt, et saare heldigt Udtryk.
 Og sig mig, Olaf, hvad Du mener kun
 Alt jeg skal være; kunde der ei siges
 Om Alt, at det var ligesaa? Thi Tro
 Kan dog vel ikke kaldes andet, end
 En egen synderlig Tilhøielighed,
 En Drift, som hæver Kraften i vor Siæl.
 Mod Livets Dødhav, det Uhymlige;
 En Drift, som er forskiellig, efter Væsenet,
 Den virker paa; forskiellig efter Tiden,
 Den virker i; forskiellig som Naturen. —
 Saaledes stræbe disse Graner, Olaf!
 Og dette bratte Fjeld. Den frække Viis,
 Alt hæve Nakkerne saa høit i Beiret,
 Er, saa at sige, deres Tro. Du seer,
 De har den samme Tro tilfældes; thi,

Som Du begriber, er det ei for Intet,
 Alt overalt, saavidt dit Die rækker,
 Og overseer det stolte Norden, Alt
 Bær' Præget af een Aand, et eget Væsen.
 I Sydens Dal — der er det anderledes!
 Der slædes ud de stive smækkre Løv,
 Til runde bløde Blade; Stammen kneiser
 Ei længer der med ranke Stud fra Jord;
 Den bukker sig i fromme Krumninger,
 Mærkt under Hvalvingen; omtrent saadan
 Som dine Munkes, naar de holde Messe.

Dlaf.

Forunderlige Gubbe!

Auden.

Hvor nu Himlen

Er altid blaa, hvor Solen daler rød
 Hvor Aften, hvor den vellystfulde Rund
 Indbyder kun til Elskov og til Sang,
 Der vaagner Strængelegens, Sangens Kunst;
 Man river Farver, for at efterligne
 Den smukke Straaleglands og Blomstervrimmel;
 Og Kiærlighed, som lefler overalt,
 Bli'er Præget, som sig trykker paa det Hele.
 Hvor derimod Naturen, mere streng,
 Frembyder flere Steen end Blomster; hvor
 Det tykke Sneelag hyller Maret halvt
 I sine hvide Lagen; men hvor ogsaa
 De haarde Gener stramme sig bestandig
 Med mere Styrke; hvor det blier en Dyd,
 Naturen lærer, at undvære; kiæft
 Og tappert at forsvare den kun sparsomt
 Tildeelte Rod; — der toner ingen Sang,
 Der morer ingen smukke Billeder;
 Men i de lange Vinternætter aabner
 Sig Siælen taus med høie Manddoms-Tanker;
 Der vorer frem den indre Blomst, og luffer

Sig som en Rose trindtom Dvindens Hierte,
 Som dristig Tanke=Lilie springer den
 Fra Mandens Hoved. Ei paa glatte Bræt,
 Med snart forsvundne, skyggeblandte Farver; —
 Af Fjeldet selv, det uforgiængelige,
 Sig reise Guderne fra Jordens Skiod,
 Og stue roligt og med stolte Blif
 Ud over Dalen. Den medfødt Kraft
 Bli'er drevet af en medfødt Trang, til mandigt
 At øve sig. Da triner Kraft mod Kraft;
 Og Tapperhed og Manddom vorder Bræget
 I Nord, som hist i Syden kælen Omhed.

Dlaf.

Forunderligt!

Auden.

Naar nu en Ungersvend,
 Af Hændelsen først drevet ned mod Syd,
 Tilbage kom og bragte med en Kurv fuld
 Af velfte spæde Blomster, og fik Kyft til
 At plante dem i Norges Klipperister;
 Naar Granen og naar Birken overalt
 Stod ham i Veien; og han fældte raft
 De gamle store Skove; staaante der
 Selv ei den vældigste, den største Stamme,
 Paa det hans Roser skulde have Blads
 At vore; — Dlaf! hvis Du saae hans Daad.
 Hvad vilde Du vel kalde ham?

Dlaf.

Vig fra mig!

Auden.

En Helt! Ei sandt? En Kæmpe for den gode,
 Den skienne Sag. Og Gubben derimod,
 Som sagde: „Dreng! lad mine Graner staae!
 Din Vellyst=Urt ei trives paa mit Fjeld.“
 Hvad vilde Du vel kalde ham?

Olaf.

Som Dig!

Muden

(seer ham stirt i Vinene).

Og hvo er jeg?

Olaf.

Muden har Du jo kaldt Dig.

Hvem est Du?

Muden.

Ja, hvem er jeg? Bise Svend!

Du, som veed Alt, Du maa vel kiende mig.

Olaf.

Get Tie kun Du har.

Muden.

Har Lyset fleer?

Natten var klar, skiondt kun med enkelt Tie;

Imorgen skinner Selen med det Andet.

Erindre Dig, hvad Du har hørt! Forglem

Det Maanslin ei, som denne Sommernat

Helbredende har trængt sig i din Siæl!

Olaf.

O Jesus giv mig Kraft! For førstegang

Har Tvivl og Angest spændt sig om mit Hierte.

(O det Olaf vender sig fra Muden, gaaer denne bort med hurtige Skridt og forsvinder mellem Træerne.)

Tangbrand og Grif komme.

Tangbrand.

Ha, træffer jeg dog endelig Dig her

Keng Olaf? Jeg har søgt Dig overalt.

Hvordan forstaaer jeg det, min fromme Herre!

Alt Du forglemmer Aftenkennen reent?

Det har endnu Du aldrig hidindtil,

Og mindst paa en saa høi, saa hellig Aften

Ern denne.

Olaf (vender sig).

Tangbrand! hvor blev Gubben af?

Tangbrand.

Jeg veed det ei. Men glem den gamle Hedning,
Som har forvirret Dig med sine Taler.

Olaf.

Ha, Tangbrand. Er alt Aftenmessen sunnen?

Tangbrand.

Da Sol gik ned, da var det jo paa Tiden;
Dog hørte Du og ændsed ei mit Vink.
Thi Gubbens Tale lofte kun dit Dre,
Ret som Sirenesang.

Olaf.

Hvo er den Mand?

Griſ.

Slet ingen kender ham af dine Kæmper.
Mig kommer han heel sær og sælsom før;
Han ligner Odin i Jarl Hakons Rund.

Olaf.

Han kaldte sig selv Auden.

Griſ.

Auden, Odin,

Det kommer ud paa Get.

Tangbrand.

Min Olaf! sikkert

Har een af Odins Bræster giestet Dig,
Dg søgt ved vildsom og forblommet Tale,
Paa Hakons Vink, at vende dine Tanter.
Maaskee det var den fledste Hakon selv.

Olaf.

Han være, hvo han være vil, saa er han
Et Rattespegelse fra Mørkets Engle.
Han vilde strengt bevise mig, hvor stor
Den Uret er, at rive Folket fra
Sin gamle Tro.

Tangbrand.

Dg til Beviss derpaa,
Saa malte han Dig vel med stærke Farver,

Hvor skient den gamle Være teg sig ud
 I dette kolde Nord? At ogsaa den
 Engang blev indført af en fremmed Helt,
 Giernt fra et andet esligt Land, derom
 Vlev intet hmtet, tænker jeg, i Taler?

Dlaf.

Ha, Tangbrand! Du har Ret, den gamle Være
 Vlev ogsaa indført. Hvad betyder da
 Hans Noes, og Glæden over Ræmpetroen,
 Som Norden selv har avlet, selv har givet
 Sit Præg?

Tangbrand.

Elet intet, Dlaf! Thi saa lidt
 I Norden, som paa noget andet Sted,
 Det tilladt er at offre Broderblod,
 Og at forglemme Fredens milde Dyder.

Dlaf.

Vel, Tangbrand!

Tangbrand.

Ikke vil jeg flat forðemme
 Den gamle mærke Være fra sit Udspring;
 For intet har ei Gud forundet den
 At virke vidt udbredt og diærvt paa Jorden;
 Nu er den kun en mærkelig Ruin.
 Da var endnu ei Christendommen hert;
 Det var sig Mennesket at foretrække
 Det Bedre.

Dlaf.

Ha, nu taler Sandheden.

I Morgen haaber jeg paa Vindsefesten
 At overvinde Hakons Hedninger.

Tangbrand.

Hans Trælle rante mig det Offerhorn,
 Som jeg i Jorden fandt, der skulle smeddes
 Til Alterfalk. Der stod et gammelt Bers
 Paa Hornet, som ret godt jeg kunde lide.

Der stod: „Ijald Dig brøster for din Brøde
 Din Lykke, Bonde! gaf til høie Guder,
 Giv dem det Bedste.“ Denne Indskrift skulde
 Min Kalk beholdt; hvad kan vel bedre gives,
 End et ustyldigt, et taknemligt Hierte?
 De rev det af min Haand; men lad dem det!
 Gud Herrens Straf vil følge dem, saavel
 For dette Kan, som for de andre Synder.

Dlaf.

See Solen stiger alt bag Havet frem!
 Snart lyser den Bellsignelsen og straaler
 Udover Norges første Bindsedag.
 End har vi ingen Kirke; men Kapellet
 Har selv Naturen hvalvet os i Klippen.
 Der stunge vi ambrosianske Lovsang;
 Til Mattens Mulm forjage vi hver Tvivl.

Tangbrand.

Nu taler Du Dig værdigt, fromme Konge!

(Tangbrand og Dlaf gaae)

Grif

(som har staaet i Tanker hidtil).

En Dffergode? Maaskee Jarlen selv?

Men Jarlen ligner ogsaa Billedstøtten

I Dfferlunden. — Jeg veed nok hvad jeg troer.

(Gaaer.)

Dfferlunden.

Hakon Jarl kommer med sin liden Sen Erling ved Haanden.

Erling.

Det er saa koldt, min Fader!

Hakon.

Kiære Sen!

Det kommer af, at det endnu er aarle.

Du fryser, Barn?

Erling.

Det er det samme, Fader!

Jeg er dog glad, fordi Du loved mig,
At jeg skal Solen see, naar den staaer op;
Det har endnu tilførn jeg aldrig seet.

Hakon.

Seer Du de røde Straaler hist i Øst?

Erling.

(Staaer Lænderne sammen).

At, hvilke Roser! Hvilke stienne Rejer!
Men, kiære Fader! sig mig dog engang:
Hvor komme alle disse Berler fra,
Hvorned den hele Dal er overstreet?
O hvor de glimter imod Roserne!

Hakon.

Det er ei Berler, det er Morgenduggen;
Og hvad Du kalder Roser, Barn, er Solen.
Seer Du, den reiser sig?

Erling.

Ha, hvilken Kugle!

Hvor purpurred! O kiære Fader, kan vi
Gi reise hen engang til Morgensolen?

Hakon.

Med Solen stræber hele Livet hen.
Ihi seer Du, denne stienne, røde Glands,
Som straalet hisset, — det er Odins Die!
Det andet, som Du seer om Natten, Erling,
Med matte Straaler, med den hvide Rue,
Har Odin sat i Pant i Wimers Brend,
For at ferskaffe sig den Drik, som styrker
Hans Die til at vorde mere skarpt.

Erling.

Hvor er da Wimers Brend?

Hakon.

Det store Hav,
Der vælter sig mod Klipperne dernede,

Det er den gamle Mimers dybe Brend,
Der styrker Odins Dæ. Dobbelt stien
Sig hæver Solen, listig vederqvæget
Af fiele Morgenbelger.

Erling.

O, nu stiger
Den alt for høit jeg taaler ikke meer
At see derhen; det brænder mig i Dæ.

Hakon

Alfader stiger paa sin Stol i Hlidskialf,
Snart overfluer han den hele Verden.
Den gyldne Throne klænder Jordens Dæ.
Hvo tør formaste sig, at stue Rivets
Og Dagens Kenning i sin Middagsglands?

Erling (seer sig frøgt som om).

Hu! hu! min Fader! hvad er det for fæle,
For gamle hvide Mænd, der staae i Krogen
Bag Trærne?

Hakon.

Tal ikke saa, min Søn!

Det er de høie Guders Billeder,
Af Menneſter udbugne front i Steen.
Gi blinke de med stærke Sommerflammer,
For dem kan Alfurs Sønner knæle roligt,
Og see med Urefrygt i deres Mafyn.
Kom, lad os nærmere betragte dem!

Erling.

O nei, min Fader! jeg er bange for dem.
Den gamle Gubbe, med det lange Stiæg
Derhenne, seer saa grunt, saa hæsligt paa mig;
Han gier mig ganske ræd.

Hakon.

O Erling! Erling!

Det er Gud Odin. Frygter Du for Odin?

Erling.

Nei, Odin frygter jeg slet ikke for;

Den rette Odin, som er hist i Gimle;
 Han gier mig intet, han er god og skien;
 Han kalder Blomster frem af Jordens Skied,
 Han skinte nylig selv jo som en Blomst.
 Men denne blege, fæle Trolld, — han stirrer
 Som om han stod mig efter Livet.

Hakon.

Ha!

Erling.

Min Fader, lad mig hente Blomsterkrandsen
 Som jeg lod hænge hist paa Buxten, da
 Du vilde vise mig, hvor Solen opstod.
 Og lad os saa gaae hjem igien, min Fader!
 Fra disse stygge gamle Billedstøtter.
 Thi Du kan troe, den gamle grimme Mand,
 Han mener det ei heller godt med Dig.

Hakon.

Hent Krandsen, Barn! og kom saa flur tilbage.

(Erling gaaer.)

Et Offerlam bør være festligt smykket.
 Hellige Guder! seer fra Valastialf
 Jarl Hakons Tro og Tillid af hans Daad.

Erling

(Kommer tilbage med en hvid Blomsterkrands om sine Løffer).

Her er jeg, fædre Fader! med min Krands.

Hakon.

Knæl nu, min Søn! for Odin, for Du gaaer.
 Ræk begge dine Hænder høit i Beiret
 Og beed: Alfader! hør den lille Erling,
 Og tag ham i din hulde Varetægt!

Erling

(Kæster sig paa Knæ imod Solen, strækker sine Arme ud, og siger barnligfremt):

Alfader, hør den liden Erlings Bøn!

Og tag ham i din hulde Varetægt.

(Hakon, som staaer bag ham, hæver sin Daggert og vil støde til, men taber den af
 Haanden. Erling vender sig, uden at mærke Faren, tager Dollen op, og siger
 venligt, idet han reiser sig:)

Der tabte Du din Daggert, fædre Fader!

Hvor den er skarp og blank! Naar jeg er stor,
Saa faaer jeg ogsaa slige Vaaben, for
Alt hjaelpe Dig mod dine Fiender, Fader!

Hakon.

Ha, hvilken Trold indblæser Dig bestandig
Slig Tale, Dreng! for at forfærde mig?

Erling.

Hvad fattes Dig, min Fader! Est Du vred?
Hvad har jeg gjort?

Hakon.

Følg mig bag Billedstøtten!

Erling.

Alf, bag den stemme Mand!

Hakon.

Følg mig, og lyd!

Der vore Roser hist bag Billedstøtten,
Men ingen hvide Roser, — røde Roser,
Blodrode Purpur-Roser! Ha, det er
En Ryst at see, hvor flur de vore frem.
Følg, siger jeg, og lyd!

Erling (græder).

Alf, fædre Fader,

Jeg er saa bange for de røde Roser!

Hakon.

Afsted! hist galer Heimdals Hane høit.
Det er paa Tiden nu, det er paa Tiden!

(De gaae bag Skuepladsen.)

Ginar Lambeskielver kommer hurtigt ind, bevæbnet med Spyd og Bue.
Hvor er han da? Man sagde mig, han var
I Offerlund; her er ingen Jarl.
Hvor er han da? Hvad vil han her? Det gælder
Nu om at slaaes og ei at holde Ben.

(Han lytter. Man hører Barnets Skrig bag Skuepladsen.)

I Guder! hvad var det? Jarl Hakon! Hakon!

Hakon (kommer med blodige Hænder).

Hvo falder mig?

Einar (bestørtet).

Ha! hvad vil dette sige?

Hakon.

Hvad vil Du?

Einar.

Hakon! falde Dig til Strid.

Kong Olaf hurtig har forenet sig

Med Bondehæren. Alle drage nu

Op mod din Kongsgaard. Dine Mænd staae rede

Til Slag. Jeg har forenet dem. Du søges;

Men Du var ingensteds at finde. Har Du

Nu atter offret?

Hakon.

Ja. -

Einar.

Hvad har Du offret?

Hakon.

Mit Offer ligger bag ved Odins Billed.

Einar.

Det skal vel hjælpe stort.

(Gaaer, for at see det.)

Hakon.

Nu er det steet;

Nu. Mod og Kraft!

Einar

(kommer forfærdet og forbittret tilbage).

Ha, gamle runfne Seidmand!

Hvad har Du gjort?

Hakon.

Formildet Odin; offret

Min egen Fryd, mit eget sidste Haab

For Norges Held.

Einar.

Saa knuse Nither mig

Med Koller og med Steen i Niffelheim,

Hvis jeg et Dieblit skal spænde Buen

For Dig og for din Skiæbne meer, endskiøndt
Jeg elsker Berglioth.

(River en Guldkæde af sin Hals.)

Der har Du din Kæde!

Som den, jeg river hver en Kænfæ bort,
Der bandt mig før til Dig, Du blege Blodmand!
Og nu jeg tiener Olaf Trygvesson!
Din Tid er kommen! Du har lært mig gyse
For dine Guder. Olafs Gud skal seire.
Hvad hindrer mig vel i, at med mit Sværd
Jeg styrter Dig paa Stand til Hel? Dog nei!
Meer offentligt, meer skiændigt vorde skal
Dit Fald; thi fange, fange vil jeg Dig,
Og hjælpe Olaf til at hænge Dig
Op i den høieste, den værste Galge.

(Han gaaer.)

Hakon.

Det maa jeg høre!

(Man hører Lurer langt borte. Der raabes:)

Hakon! Hakon!

Hakon (drager sit Sværd).

Nu er Timen kommen,

Som vælger mellem Odin eller Kristus.
Hør hvor det toner! Det er lutter Skioldmøer,
Lutter Valkyrier, som flagre hen
I Luften, og med frygtelige Raab
Til Kampen kalde. Rædsomt svulmer Naren
I Heimdals Pande, saadan blæser han
Af alle Kræfter i sit Giallerhorn.
Thorgierdur Horgabrud! giv Tid! jeg kommer.
Min Erling har jeg offret Dig; ham skal
En talrig Flok af dine Fiender følge.

(Han gaaer.)

Femte Handling.

Sal paa Rimol.

Nat. Thora og Inger sidde ved et Bord ved noget Haandarbeide. Lyset paa Bordet er næsten brændt ned i Stagen.

Thora.

Du est nok søvnig, Inger!

Inger.

Det er Midnat.

Vien True, banker det ei stærkt paa Bortèn?
Der er de!

Thora.

Det var Stormens Tag. Den dundrer,
Som om den vilde rive Huset ned.
En rædsom Nat! Der pidsker Hagl og Regn
Beständig ned. Ha, ret et Vintermærke!
Hør kun, hvordan det slaar paa Skodderne.

Inger.

Alf, True! troer I, Eders Brodre nu
Vel ride hjem i dette Veir? De bie
Til det er Morgen, til det klarer op.
Vær uden Frygt!

Thora.

Hvis Du est søvnig, Inger,
Saa gaa Du kun i Seng! Jeg kan ei sove.

Jeg veed, at Slaget stod i Morges aarle;
 Min Skialm og Alf har lovet mig forvist,
 At komme hjem, saasnart de mægted det,
 At sige mig, hvad Udfald Kampen fik.
 Gaf Du tilfængs!

Inger.

Saa vil jeg hvile lidt,
 Hvis Du tillader det, min ædle Frue!
 Men slaaer det ei-paa Porten? Det umuligt
 Kan være Stormen.

Thora.

Hadding aabner den,
 Jeg hører Trin af Mænd igiennem Gaarden.

Inger.

O det er dem! Ja det er dem! Jeg strax
 Vil lyse. Glæd Dig Thora, det er dem!

(Hun gaaer.)

Thora.

Hvor jeg er angst om Hiertet! Alf og Skialm
 Mod Hakon! Hvo af Jer der ogsaa vinder,
 Saa har dog Thora tabt.

Ginar Lambeskielver kommer.

God Morgen, Thora!

Hvis ei jeg feiler, er det Morgen alt;
 Heit Hanen gel paa Hald. Jeg kommer at
 Forkynde Dig, hvad der er skeet i Striden.
 Mit Navn er Ginar Lambeskielver. Frygt
 Kun ikke for en Ben af Hakon Jarl!
 Thi siden han i Lunden slagtet har
 Sin Søn i Raseri til Guderne,
 For Held-i Strid, har Ginar vendt ham Ryggen.

Thora.

I Guder!

Ginar.

Du har Ret, den gamle Synder
 Fortiener Afsty. Alting vækker den.

Du Marsag har at hade ham, sem jeg,
 Thi ogsaa Dig han dybt fornærmet har.
 I Morges gif jeg til Kong Olafs Hær;
 Kort var mit Kiendskab kun til dine Brødre,
 Dog blev vi Venner i en Haandevending.
 Vi lærte snart at kiendes; man behøver
 En Time blot i Striden, for at see,
 Hvad tidt en Levetid ei sees i Fred.
 De stred som Mænd, det gjorde hele Flokken;
 Som Lynet splitted Olaf Hakons Hær.
 Varmt gif de under blodbestænkte Skjolde,
 Hedt brændte Sværdet i de røde Saar.
 Valkyrierne vare med i Kampen,
 De kræved Blod, det fik de. Odin stænker
 Ei mere gavmild Mied i Valastialf.
 De fleste faldt. Men Hakon og hans Træl
 Er flygtet, og de søges overalt.

Thora.

Og Einar, mine Brødre? Mine-Brødre?
 Du kommer, ædle Helt! en fremmed Mænd,
 I Matten hid — jeg stælder — mine Brødre? —

Einar.

Gif Forfald; kunde selv ei komme meer.
 Glæd Dig, min ædle Thora! Skialm og Alf
 Reed under Solens Drgang til Valhalla;
 Længst har de siddet alt paa Bænk med Odin,
 Og stukkert ud de store Horn til Velkomst.

Thora.

O Freia!

Einar.

Glæd Dig, ædle Thora! glæd Dig!
 Det er ei stunget just for hver Mands Bugge,
 Paa sig en herlig Viis at døe. Bestandig
 De fremst i Slaget var, vi strede sammen.
 Jarl Hakon raste som en Bjørn i Kampen,

Dg Kampen den var haard; thi store Skarer
 Bevæged sig forbittret mod hinanden.
 Det halve Norge slog for Hakon Jarl,
 Den halve Deel for Olaf; thi hans Rygte
 Floi som en Ild i visnet Sommergræs
 Til Landets Ende. Skialm og Alf bestandig
 Henstevned opbragt imod Jarlen selv;
 De svor hans Død; de vilde hævne Dig —
 Da sank de Begge for hans skarpe Sværd;
 Det falder haardt, især naar han er bister.
 Hvad er det meer? Det er en Banemand,
 Som er dem værd; man sige hvad man vil,
 Saa er den gamle Hakon dog en Kæmpe,
 Som saa i Nord. Det viste han i Slaget.

Thora.

O Alf! O Skialm! O mine fiære Brødre!
 O mine Brødre!

Einarr.

Jeg misunder dem!

De er Einheriar; de straalet nu
 I lyse Brynier, og til deres Vænd
 Vaulundur alt har smeddet blanke Sværd.
 I Morgen de nedlægges i en Høi,
 Der trodser Evigheden; og om Høien
 Vil Olaf sætte store Bautastene.
 Hils Thora! Hils vor Søster! raakte de;
 Det var de sidste Ord af deres Mund.
 Jeg lovede det; nu har jeg holdt mit Vordte.
 Jeg rider med en Flok af Olafs Mænd,
 At søge Hakon. Olaf med en anden.
 Ved Gaulaas skal vi atter træffes. Olaf
 Har stævnet Thing; men jeg veed ikke hvor.
 Nu har jeg gjort en liden Omvei, Thora!
 For dine Brødres Skyld. — Jeg troer det regner,
 Min Hielsbust drypper. — Snart, snart haabe vi

At fange Farlen, og at hævne Dig.

Du Frigga glæde Dig! Farvel! jeg haster.

(Han gaaer.)

Thora.

Hellige Guder! til hvad rædsom Stæbne

Har I bestemt den arme Thora? Hvad

Har denne Varm forbrudt, at den skal knuses?

En Mand træder ind, hyllet i en Kæppe og med tilbøffet Ansigt.

Thora.

Ha, hvad er dette? Fremmede, hvad vil Du?

Den Ubefiendte.

Er vi alene her? I Sikkerhed?

Thora.

Hvad taler Du om Sikkerhed, som trænger

Dig i et fremmed Huus og angster mig?

Sig dog, hvad vil Du?

Den Ubefiendte

(Slæder Kæppen tilside).

Kiender Du mig, Thora?

Thora.

I Guder! Hafon! —

Hafon.

Ja, han selv; han selv!

Thora.

Du flyr til mig?

Hafon.

Ved alle Valfals Guder,

Du undrer Dig med Hæst; men jeg vil see

Det ædle Vildt, som ikke søger Stiul,

Selv under det urimeligste Ræ,

Naar det forfølges skarpt af lutter Hunde.

Thora.

Du blegner, Hafon, og dit Blik er mat.

Hafon.

Odin har seet det, jeg har kæmpet som

En Ulv, naar den forsværer sine Unger.

Med dette Sværd har jeg til Valhal sendt
 En talrig Skare Mænd. Nu er jeg træt,
 Min Hær er slagen, Rykken svigted mig,
 Og Olaf døved med sin christne Trolddom
 De norste Sværd. En Skare blev mig troløs.
 Nu har jeg Ingen meer at stole paa.
 Valkyriens, den høie Rotas Haand,
 Har tungt og iiskoldt lagt sig om min Tinding.
 Jeg reed i Natten ene med min Træl,
 Forladt og træt af Dagens svære Kamp.
 Af Ildterst har jeg længe været plaget.
 Er Vandet reent, som staaer i dette Bæger?

Thora.

O Hafon! hi og lad mig hente Dig —

Hafon (driller).

Vist ikke! Bliv! — Ha, det har lædstet alt. —
 Ved Gaulaae styrted endelig min Ganger;
 Jeg dræbte den, jeg trak min Riortel af,
 Og dypte den i Blodet, for at stusse
 De Fiender, som forfølge mig.

Thora.

O Hafon!

Hafon.

Da, Thora, kom jeg just din Gaard forbi,
 Og grant mig randt ihu, hvor tidt og helligt
 Du svær, at Ingen elskte mig som Du.
 Vel veed jeg: Kiærligheden kan forvandles
 Til Had — Velan, det gælder her en Prove.
 Her er jeg, Thora! Vil Du huse mig
 For Olafs, for hans Venners Efterstræben?
 Tak være da din Kiærlighed, som jeg
 Saa lidt har forhen vidst at skienne paa.
 Ifald Du nægter det, — det koster, Thora!
 Det koster Hafon Jarl at trygle, Thora!
 Saa vandrer han igien i Natten bort.
 Op vil jeg stige paa det største Fjeld,

Dg stue sidstegang ud over Nørrig,
 Ud over Riget, som har hyllet mig, —
 Dg derpaa falde rolig i mit Sværd.
 Da skal den vilde Storm paa sine Vinger
 Opleske Hakons Land til Seiersfader,
 Dg Sol skal finde Heltens Liig paa Klippen,
 Dg sige: Hvi i Døden som i Livet.

Thora.

O Hakon! Hakon! tal ei saa. Nei, Hakon!
 Jeg hader ei, jeg hader Dig ei meer;
 Dg jeg vil huse Dig og giemme Dig,
 Dg tro bevare Dig mod dine Fiender.

(Hun griber hans Haand.)

Hakon.

Veed Du, at jeg har dræbt med denne Haand —
 Den liden Erling, som Du leed saa godt?

Thora.

Ja, Du har offret ham til Guderne.
 Det vidner om den Yderlighed, Hakon!
 Svortil en ulyksalig Skæbne bragte
 Din ualmindelige Siæl.

Hakon.

Veed Du,

At jeg med denne Haand, som nu Du trykker,
 Har — Ha, det smerter mig, at — —

Thora.

Ja, jeg veed,

At Du har mine Brødre dræbt i Striden.

Hakon.

Dg dog?

Thora.

Er Thora endnu altid Thora.

Ja, Hakon! Du har handlet haardt imod mig;
 Du har forstødt min Trostak med Foragt;
 Dræbt mine gode Brødre! — Men i Striden
 Gaaer det jo Liv mod Liv; og Ginar siger:

De er i Valhal, i Ulykkeligbed.

(Hun skjuler sit Ansigt i sine Hænder og græder; derpaa hæver hun atter sit Hoved og stirrer paa Jarlen.)

Ha, sig mig, Hakon! — er det Dig, som staaer
I Thoras Kammer, i det mørke Skovhuus,
Langt fra den lyse Kongesal paa Glade,
I Nattens eensomt gyselige Mørke,
Her, hvor om Gaardens Mure Stormen støder,
Som i mit Bryst? Sig, Hakon, er den blege,
Den taus Mand i Hallen virkelig
Dig selv, som, uden Hielm og Purpurkaabe,
Sig støtter til sit Sværd?

Hakon.

Den blege Skygge,
Du seer, var eengang Norges Herre, mægtig;
De stærke Normænd lod hans Vink. Han faldt
I Striden, i en Strid, som stod paa Glade.
Ha, det er længe siden, fast forglemt!
Nu gaaer hans Gienfærd kun omkring og spøger
Ved Nattetide; Hakon var hans Navn.

Thora.

Ha, jeg er hævnnet, hævnnet græsseligt!
Bort, usle Nag! Kom atter, Kiærlighed!
Jeg var en Ulv i Skoven, ingen Qvinde,
Hvis nu hvert Nag ei af mit Bryst forsvandt
Ved sligt et Syn. — O hvil Dig ved mit Hierte!
Kom lad mig tørre Sveden af din Pande,
Kom lad mig bringe Livet i dit Blik!

(Hun omfavner ham.)

Hakon (vildt).

Hvad er dit Navn, min snilde Norges Datter?

Thora.

Kiærminde kaldtes jeg blandt Dalens Piger.
Jeg var en lille blaa, en venlig Blomst,
Som op var voret i din Egerod,
Som suged Liv og Farve kun fra den,
Som maatte visne, da den ei fik Lov til

Alt trives i sin lille fiære Krog,
I Skyggen af sin Stamme.

Hakon.

Ha! Kiærminde! —

Et yndigt Navn!

Thora.

O Freia! hvad er dette? —

En Feberfuld Dig ryster i min Arm.
Du græder, Hakon? Valhals evige Guder!
Det er en ny, en usædvanlig Tilstand.
Naar saae jeg fer en Taare paa din Kind?

Hakon, (med vild Venlighed).

Kiærminde! smukke lille blege Blomst
Paa Kæmpens Grav, min Taare undrer Dig?
Har Du ei fort seet haarde Stene græde,
Naar de fra Kulden bragtes ind i Varmen?
Det er en Liigsved, blege Dødens Blomst!
Lad den ei skrække Dig.

Thora.

Ha, gode Freia!

Hakon.

Bjergsneen smelter, — det er snart forbi;
Den fiække Vinter flyder hen i Taarer,
Og viger for den velslystfulde Vaar,
For Døds Blomster. — Hakon Jarl er borte,
Det blege Spejls gaar igien. Men nærmer
Der siget uden Frygt, og støder fiækt
En Bæl igiennem det, dybt ned i Jorden! —
Saa spøger han ei meer, saa er han rolig.

Thora.

Lat Dig, min Hakon! Lal ei længer vildt!
Den sterke Siæl, hver hei, hvor stærk den er,
Naturen yde maa sin Ret tilsidst.
Alt længe var dit store Hierte spændt,
Blandt lutter Fiender, lutter Harm og Modstand,
Nu løser det sig op i mørk Forvirring.

Rom, følg mig! Under Huset er en Hvalving,
 Aldgammel, huggen ud i Klippens Grund,
 Som Ingen kiender, uden jeg; der vil
 Jeg skjule Dig, til Faren er forbi.
 Snart atter vil en bedre Lykke smile.

Hakon.

Siig mig oprigtig: troer Du, Dagen smiler
 Hist paa den anden Side Hvalvingen?

Thora.

Jeg tvivler ei derom, min holde Hakon!

Hakon.

Og ned i denne hule, dybe Hvalving,
 Den mørke Kiælder, ukiendt under Jorden,
 Hvor Fienden standser, Faren er forbi,
 Ned i den skumle Borg, men skjære Tilflugt —
 Did vil Du bringe mig?

Thora.

Jaa, kiære Helt!

Hakon.

(rækker hende bortsidelig sin Haand).

Rom, min Valkyrie! Min vakre Helt!
 Jeg følger Dig.

Thora.

O alle milde Guder!

Hakon.

Troer, Bistre! Du, jeg skjælever for dit Nafn?
 Vel est Du bleg, og dine Læber blaae;
 Du dræber ei som dine Søstre rast,
 Som Hildur og den vilde Geierstøgul,
 Med Diebliffets Heltespyd paa eengang;
 Du dræber langsomt fælt, med Angstens Iis,
 Først Mandens Mod, Du Grumme, siden ham.
 Men ligemeget, lad os ile did!
 End har Du ei min Stoltheds Funke slukt;
 Jeg følger Dig med faste Skridt i Graven.

Thora.

O alle milde Guder, staaer ham bi!

(De gaae.)

Skovfuld Egn ved Gaulaae.

Olaf Trygvason. Carlshoved. Tostein. Grif. En Flok
Stridsmænd.

Grif.

Det dages, Herre Konge! Himlen klaner.
Det lader til, at Dagen klier saa smuk,
Som Matten trued fæl. Est Du ei træet?
Vil Du ei hvile Dig lidt under Træet,
Mens Hestene faae So?

Olaf.

Nei, ingen Hvile!

Jeg er ei rolig, — jeg har svoret det, —
Jeg er ei rolig, før jeg finder Hafon.
Den skændige Misgierning paa hans Søn
Skal straffes, den skal koste ham hans Liv.
Hvor findes Mæge til en saadan Daad?
Et helligt Sagn fortæller om en Dding,
Som med et sorgfuldt, knuset Faderhierte
Gik hen at lyde Himlens Vink; men det
Var kun en Prøve; sikkert ogsaa var
Det skarpe Staal ham falden af hans Haand,
Hvis ikke Himlen havde standset ham. —
Men Hafon! —

Tostein.

Herre Konge, Du har Ret,
Det var en græsfelig, en rædsom Daad.

Olaf.

Hans Hær er adspredt, den er ikke slagen;
Ung Ginar taler lystig alt om Seir;
Men han er mindre viis endnu end tiæt.

Gaaer Hakon Tid, og redder han sig atter,
 Da samle sig til Fod de spredte Bække.
 Jeg vil ei røde Landet med Stiermydsler;
 Jeg vil husvæle det med Himlens Fred.
 Sin Synd skal Hakon sone med sit Blod!
 Imens han lever, er der intet Haab
 Om Rolighed; imens den Hedning aander,
 Kan ei den christelige Rose trives.

Einar Tambeskielver kommer med Hakons blodige Klæder.

Vi har ei nødig at gaae længer, Olaf!
 Ved Naen hisset fandt vi Jarlens Ganger
 Nedhugget, og ved Siden laae hans Kiortel,
 Bestænkt med Blod. Der een af dine Kæmper
 Maa have truffet ham; der fandt han Deden.

Olaf.

Ha, er det sandt, Du taler? Siger, Venner!
 Er dette Jarlens Kiortel?

Griſ.

Kiortlen er der,
 Men hvor er Jarlen? Ligger Jarlen ogsaa
 Ved Naen?

Einar.

Nei! Hans Ganger kun, hans Kiortel;
 Og begge stærkt besudlede med Blod.

Griſ.

Bring Jarlen selv! saa slaae vi os til Ro,
 Fer ikke. Kiender Du ei Hakon bedre?
 Forstaaer jeg ret, saa stikker sikkert han
 Nu i en anden Kiortel. Herre! bryd Fer
 For alting ei om dette Kneb! Det ligner
 Den kloge Jarl; det har han ene gjort
 For at mislede Dig; jeg kiender ham.

Olaf.

Afsted! Vi er fra Rimol ikke langt;

Der har jeg stevnet Thing; der hører jeg,
Om mine Gendebud paa Spor er komne.

Grif.

Der Thora boer, hans Kiæreste.

Ginar.

Tilforn!

Men Hakon har fornærmet hende haardt,
Og hendes Brødre var hans værste Fiender.

Grif.

En Undersøgelse kan aldrig skade;
Man siger: gammel Elskov rustet ei.

Olaf.

Det dages meer og meer. Til Hest! Afsted!

(De gaar.)

En underjordisk Klippehvelving.

Hakon og Karfer komme ind; den sidste med en Lampe og
et Madfad.

Karfer.

Saa det er Hulen, vi skal stiules i?
Her er ei megen Leilighed. Hvor skal
Jeg sætte Lampen?

Hakon.

Hæng den hen i Krogen

Paa Bæggen der!

Karfer.

Det kan jeg, det er sandt;
Og her er hugget Sæder ud i Klippen;
Man kan dog hvile sig. Herr Jarl, vil I
Nu ikke spise lidt? I nød jo intet
Den hele Dag.

Hakon.

Nei! jeg er ikke hungrig.

Spis Du!

Karfer.

Det vil jeg da, hvis I tillader.

(Han sætter sig og spiser. Hakon gaaer frem og tilbage med lange Skridt.)

Herr-Jarl! Hu! det er ret en hæslig Hule.
Saae I Liigkisten ei, den sorte Kiste,
I Gangen strax, da vi kom ind ad Døren?

Hakon.

Hold Mund og spis! (for sig) I denne mørke Hvalving
Har Thora vandret, mangen søvnløs Nat
Og grædt i Gensomhed. Til hendes Grav
Var denne Hal bestemt. Den sorte Kiste
Hun temre lod i Løn. Her vilde hun,
Det skienne Legem udstrakt skulde vente
Forraadnelsen.

(Seer paa Karfer.)

Hvi spiser Du ei, Træl?
Du griber ellers graadig efter Maden.
Hvad fattes Dig?

Karfer.

Ik, Herre Jarl! jeg har
Slet ingen Madlyst.

Hakon.

Ingen Lyst? Hvorfor?
Spis, Træl! Vær glad og munter, stol paa mig,
Din Herre.

Karfer.

Ik, men Herre Jarl! I er
Jo selv modfalden og beflemt om Hiertet.

Hakon.

Beflemt om Hiertet? Træl! Hvad vover Du?
Vær lystig! Hvis Du ei kan spise just,
Saa syng! Syng mig en Vise!

Karfer.

Hvad for een?

Hakon.

Syng hvad Du vil, dog syng mig helst en slig,
Hvor Sangen buldrer vildt og voldsomt hen,
Som Regn og Haglen i en Vinterstorm.
En Buggevise, Træl! En Buggevise!

Karfer.

En Buggevise?

Hakon.

Alt det gamle Barn
Indslumre kan i Natten uden Skræk.

Karfer.

Jeg kan en prægtig Kæmpevisе, Herre!

Hakon.

Saaer den en hæslig Ende? Lader det
Først, som det skulde gaaе særdeles vel,
Men ender dog tilsidst med Mord og Skændsel?

Karfer.

Nei, Herre! Den begynder strax bedrevet.

Hakon.

Det kan jeg lide. Dette Sving, at Alt
Saa roligt og saa muntert aabner sig,
For destomeer at røre kun tilsidst,
Er et til Uffelshed gientaget Kneb
Af vore Skjalde: Morgenhimlen graa,
Saa veed man strax, hvad man kan vente sig.
Begynd din Sang!

Karfer (singer).

Konning Harald og Erling de seiled en Nat,
Ved Maanskin og sagte Vinde;
Men da de komme til Oglogaard,
Da brændte de Jarlen inde.

Hakon.

Karfer, est Du forrykt?

Min Faders Drapa synger Du mig for?

Karfer.

Var Sigurd Jarl da Eders Fader, Herre?

Det har jeg aldrig vidst. Ja, I har Ret,
Med ham fik det en daarlig Ende.

Hakon.

Ti!

Karfer.

Her findes ei engang et Stykke Maatte,
Hvorpaa man sove kan, ei mindste Straa.

Hakon.

Hvis Du est træt, da stræk Dig hen ad Jorden!
Saa har jeg meer end eengang giort.

Karfer.

Det vil jeg,

Hvis I har intet derimod.

Hakon.

Sov! Sov!

(Karfer lægger sig ned paa Jorden og sover ind, Hakon betragter ham.)

Dorste Natur! Indslumret est Du alt.

Den Smule Gnist, som vidned, at Du var
Et Dyr, og ingen Blos, den ulmer dødt
Alt under Aftedyngen. Vel Dig, vel Dig!

Her flammer det, her stormer det i meer
Ubændig Kraft. — Sang Du min Faders Drapa
I denne Time, for at give mig
Et Bink fra Nornen? Border Hakons Ende
Som Sigurds? Sigurd var, sem jeg, en Blodmand,
En vældig Dyrker af de gamle Guder;
Han kæmmed under Venstabs Skin den fromme
Kong Athelstein; han hindred Kongens Daad.

(Urolig.)

Har da den hvide Kristus virkelig
Dig overvundet, Odin? Falder Den,
Som standser Eydens Tro? — Ha, det er feligt
I denne Hule! Her er koldt og fugtigt. —

(Han gaaer en Tidlang frem og tilbage, derpaa bliver han staaende og
betragter Karfer.)

Han drømmer! Fæle Rhyker folde sig
I Trællens Pande. Fy! Han ligger der

Dg griner under Kampen som en Trold.

(Ruster i ham.)

Baagn, Træl! Baagn, Karfer! Hvad betyder det
Ufftyelige Smil?

Karfer.

Alt! Ha! Jeg drømte.

Hakon.

Hvad drømte Du?

Karfer.

Jeg drømte —

Hakon.

Stille! Tys!

Hvad er det for en Larm her over os?

Karfer.

En Skare Krigsmænd, Herre! Hører Du
Ei deres Spyd og Pandjerplader rasle?

Ha, det er Konning Olafs Mænd, Herr Jarl!
Der søges efter Dig.

Hakon.

Den gamle Hvelving
Er ubefiendt, og Thora gav mig Nøglen.
Med Jern og stærke Laase sluttet Døren;
Her er vi sikre. Hid kan Ingen trænge.

Karfer (lytter).

Hør, Herre! Hører Du, hvad Kampen raaber
Heireftet over Hovedet paa mig?

Hakon.

Hvad raaber han?

Karfer.

At Konning Olaf vil
Belønne Den med Hæder og med Guld,
Som bringer Eders Hoved.

Hakon (seer stivt paa ham).

Det vil Du

Dog ei fortjene? Hvorfor ryster Du?
Hvi est Du bleg? Hvi blaane dine Læber?

Karfer.

Alt, jeg er endnu bange for min Drøm.
 Siig, Herre Jarl, hvad den betyder. I
 Forstaaer Ier jo derpaa, I raader Drømmen.

- Hakon.

Hvad drømte Du?

Karfer.

Det allerførste var,
 Alt vi var begge paa en Baad i Søen,
 Jeg sad ved Roret.

Hakon.

Det betyder, Karfer!
 Du raader for mit Liv og mine Dage.
 Vær tro, staa mig i Nødens Time bi,
 Saa skal jeg bedre lenne Dig, end Olaf.

Karfer.

Jeg drømte meer.

Hakon.

Hvad var det, Karfer? Tal!

Karfer.

Saa drømte jeg: en fort og førlig Mand
 Kom ned fra Fjeldet og fortalte mig,
 Alt nu var alle Sunde lukte.

Hakon.

Karfer!

Du drømmer ikke godt; det vidner om
 Et kort og stakket Liv kun for os Begge.
 Vær tro! Vær tro! Som selv Du har fortalt,
 Er begge to vi født den samme Nat;
 Der bliver ikke heller langt imellem
 Vår Død.

Karfer.

Saa syntes mig, jeg var paa Glade,
 Hvor Konning Olaf lægge lod en Ring
 Af Guld omkring min Hals.

Hakon.

Ha, det betyder,

Han lægger Dig en Ring af tvunden Hamp.
Omkring din Hals, ifald Du troles sviger
Din Husbond. Sæt Dig hen i Krogen der!
Jeg selv vil sætte mig i denne Krog.
Saa vil vi sove.

Karfer.

Som I vil, Herr Jarl!

Hakon.

Hvor skal Du hen?

Karfer.

Jeg først vil pudse Lampen.

Hakon.

Gaa, sæt Dig! siger jeg. Lad Lampen brænde!
Du kunde slukke den, saa sad vi her
I Mulm og Mørke. — Jeg begriber ei,
Hvor Folk saa rolige hver Aftenstund
Kan slukke Lysen, for de gaar tilsengs;
Det er et hæsligt Billede paa Døden,
Langt mere sort og fælt end Døden selv.
Hvad blusser stærkt og kraftigt, som et Lys?
Hvor bliver Lysen af, naar det er slukt?
Lad Lampen staae, den brænder desigt; men
Den brænder dog endnu. Saalænge der
Er Liv, saa er der Haab. Gaa, sæt Dig, Son!

(De sidde begge stille en Tidlang.)

Hakon.

Nu Karfer! Sovor Du?

Karfer.

Ja, Herre Jarl!

Hakon.

Ha, dumme, stumpe Slave!

(Reiser sig og gaaer frem og tilbage.)

Hakon! Hakon!

Er dette Dyr den allersidste Bevning
Af din forsvundne Magt? Jeg troer ham ei;

Thi hvad Begreb gier sig et saadant Hoved
Om Bligt og Trost? Som en Kæmpehund
Han kommer logrende til Den, som byder
Det bedste Guld.

(høit)

Giv mig din Daggert, Karfer!
En Træl tør ikke føre Vaaben.

Karfer.

Herre!

J har jo stænket mig den selv. Der er den!
(Slækker ham den.)

Hakon.

Sov nu!

Karfer.

Ja strax.

(Lægger sig ned)

Hakon.

En Feber knuger mig,
Omsuser i mit Hoved. Jeg er træt
Og mat af Dagens Strid og Nattens Flugt;
Men sove tør jeg ei! thi denne Træl —
Nu jeg vil hvile lidt; men ikke sove.

(Sætter sig ned og slumrer ind.)

Karfer

(reiser sig sagte).

Nu sover han! Han troer mig ikke ret!
Han frygter, at jeg skal forraade ham.
Kong Olaf byder Benge for hans Liv,
Og hvad kan jeg vel vente meer af ham?
Han rører sig. — Hiælp Thor! Han gaaer i Sovne.

Hakon

(reiser sig i Sovne, gaaer med stive Skridt frem og standser midt i Hulen).

Guldharald! Graafeld! Ha, hvad vil J mig?
Lad mig i Ro, J har fortient Jer Død,
Jeg svog Jer ei med løiet Vensteb. — Nu
Hvad vil J, Pigeboern? Gaaer hjem, gaaer hjem!
Nu har jeg ingen Tid at gantes længer.
Og Eders Fæstemænd — og Odins Billed —

Det sank i Gruus — Du beed paa Krogen, Olaf!
 Nu vil Du have Hakon til at bide
 Paa Dødens Krog. — Hvo græder hist bag Busten?
 Det er det værste. Erling græder Du?
 Stak jeg for dybt? — Der-trille Purpurdraaber
 Udaf dit Bryst imellem Roserne.

(Maaber høit.)

Ha, Karfer! Karfer!

Karfer.

Herre Jarl! — Han gaaer
 Beständig end i Søvn.

Hakon.

Det er fuldbragt!

Der er din Daggert! Stød den i mit Hierte!

Karfer.

Det vil I angre, naar I vaagner, Herre!

Hakon.

Jeg har fortient det, Karfer! Stød kun til.

Karfer (tager Dolken).

Han er min Herre, jeg maa lyde ham.

Hakon.

Ha, skynd Dig! Skynd Dig, Karfer! for jeg vaagner.
 Du eller jeg maa' døe.

Karfer

(støder Dolken i hans Bryst).

Saa dø da Du!

Hakon (støter).

Der traf mig Himlens Hævn med sine Flammer,
 Nu er din Spaadom opfyldt, Tryghvason!

(Han døer.)

Karfer.

Nu er det giort, nu hjælper ingen Klage.
 Om end jeg skreg og tuded nok saa meget,
 Saa tuded jeg dog ikke Rivet i ham.
 Nu vil jeg tage Neglen af hans Lommer,
 Og bære ham i Gangen op til Døren,
 Og aabnbare Konning Olaf Alt,

Saa stænkter han mig baade Sølvs og Guld.
 Steet er nu steet! Han vilde selv sin Død;
 Jeg har kun adlydt, hvad min Herre bød.

(Han løfter Liget paa sine Skuldre, og bærer det bort.)

En rummelig Plads uden for Thoras Gaard.

Olaf Trygvason staaer bevæbnet med Skjold og Spyd paa en hei Steen,
 omringet af Folket paa Thinge.

Grif.

Der kommer Thrønderne, Herr Konge! Nu
 Er Thinget fuldt, nu mangler ingen meer
 Af alle Dalens Sendebud og Raugmænd.
 Der kommer Bergthor Smed, den ældste Thrønder,
 Han stred med Dig igaar, men saae Dig ei,
 Thi Nat faldt paa, før Slaget var forbi.
 Det er en Mand! Du skulde see hans Døtre,
 Dem fik han med sin tredie Hustru, da han
 Var over treds.

Bergthor kommer, fulgt af en Skare Bønder.

Bergthor.

Der staaer han, Brødre! Seer I,
 Der staaer han kongelig paa Thingets Steen,
 Ret som Haarfager, ret som Althelstein!

(Tager sin Hue af.)

Est Du Kong Trygvas Son af Vigen, Du?

Olaf.

Ja, jeg er Olaf, Trygvas ægte Son.

Bergthor.

En fager Mand! Man kiender Gtten strar.
 Nu Olaf! Du har stævnet os til Thing;
 Jeg Raugmand er for Thrøndelagens Bønder,
 Thi jeg er ældst. Velkommen her i Landet!
 Vi stred med Dig igaar, vi see Dig først

Idag. Igaar var ikke Tid til Syn.

Hver Norges Mand har længtes efter Dig.

Med Glæde vil jeg faare Dig til Konge,

Dertil est Du med Vren født. See her,

Her er en Krone, Konge! Hakon bad

Mig smedde den; men jeg har hamret Kronen

Omkring en Jernring, Halsdan Svartes Maal;

Den passed ikkun slet til Hakons Hoved;

Den faldt ham over Dinene. Nu kommer.

Det an derpaa, om Du kan passe den.

(Dlaf sætter den paa.)

Den passer ham, som den var støbt om Isen.

Glaer nu paa Eders Skjolde, Bondemænd!

Og keiser ham!

(Vaabengny.)

Almuen.

Hil Dlaf Trygvason,

Vor Konge! Hil vor Konning Dlaf! Trostak

Og Mandstak sværges Dig. Vi sværge høit

Ved Odin, Vil' og Vee, ved alle Guder!

Dlaf.

En Gud er nok, I snilde Norges Mand;

Thi sværger ved den ene, sande Gud,

Som herer og som stuer Alt i Himlen.

Almuen.

Ved Dlaf's Gud, ved Dlaf's Gud! Vi sværge!

(Vaabengny og Glædesraab. Man hører Larm udenfor Skuepladsen.)

Dlaf.

Hvad er det for et Dploh hisset?

Ginar (kommer).

Herre!

Din Sol har brudt sin merke Tordenstj;

Den lyner og den tordner ikke meer.

Man bringer hid Jarl Hakons Liig paa Skjolde.

Hans gamle Kæreste, Fru Thora, har,

Som Gris forsikfred, ikke glemt sin Elstov,

Hun havde skjult ham i en ukendt Hvelving;
Der er han myrdet af sin egen Træl.

Dlaf.

Har Du seet Hakons Liig, og veed Du vist,
Det er ham selv?

Grif.

Ja! nu er det ham selv,
Gi blot hans Riortel; dødbleg ligger han,
Og Blodet flyder af et Saar fra Brystet.

Dlaf.

Fred med hans Siæl i Døden! Bringer Liget
Hvor fer det laae, hvor man har fundet det.
Hans Død forsoner mig, mit Had er slukt.
Den arme Dvinde: trofast, elskovsfuld!
Giv hende dette kiære Støv igien.
Den Træl, som sværg sin Herre, lide Døden.

Grif.

Vel, Herre Konge!

Dlaf (siger ned).

Nu afsted til Glade!

Hvo følger mig?

Fergthor.

Det hele Norge, Konge!

Dlaf.

Godt! I skal alle være mine Gæster.
Middagen vidner om en venlig Aften;
Guldhornene skal vandre Bænken rundt
I Trondhiems muntre Lund; dem skal I tomme
Til Dlaf's Velkomst.

Mængden.

Hil vor Konning Dlaf!

(Vaabengny. De følge ham.)

Den underjordiske Svælving.

Lampen brænder endnu. Tvende Svende komme med en sort Kiste; de sætte den midt i Hulen og gaae igien. Thora kommer langsomt med et draget Sværd og en stor Krands af Granlev i sine Hænder; hun staaer længe og betragter Kisten, endelig siger hun:

Saa est Du nu da strinlagt, Hakon Jarl!
 I Thoras Skrin — Det havde mindst jeg ventet.
 Nu Fred med dine trætte Been i Graven!
 Hvis Du har syndet, har Du bedet for det,
 Og Ingen spille meer et frækt og grusomt
 Vetsindigt Ord, til Skændsel for dit Rygte.
 Jeg elsker Dig i Døden som i Livet.
 For kort Tid siden glimred Du i Nord,
 Som Solen, hvorved Alting faaer sin Glæde;
 Nu har den hele store Helteskof
 Forglemt Dig, hylder nu et fremmed Ry.
 Et blødsomt, qvindligt Hierte slaaer kun end
 Af stille Veemod ved dit kiære Minde.
 Saa lad da hende yde Dig den Hæder,
 Som dine Mænd har glemt i Glædens Run.

(Hun lægger Krandsen og Sværdet paa hans Kiste.)

Tag af din Thoras Haand en frodig Krands!
 En Krands af Norges stolte Graner slynge
 Sig om dit brede Kampesværd; den vidne:
 Du var en nordisk og en sjelden Helt;
 En Blomst, som qvaltes af en Vinterfrost.
 Engang vil Nordens Saga koldt fortælle,
 Naar Tidens Haand har slettet Farven ud,
 Og kun Bedrøftens Omrids staaer tilbage:
 Han var en ond, en grusom Afgudsdyrker!
 Med Gysen vil man nævne da dit Navn.
 Jeg gysar ikke; thi jeg kiendte Dig.
 De bedste Kræfter og en mægtig Aand
 Blev Offret for sin Tids Vildfarelser.

Saa sov da vel, Du store Hafon Jarl!
Tusind god Nat! Hift glæde Seiersfader
Din Kæmpesæl! — Nu gaaer jeg bort og luffer.
Dg naar man atter aabner denne Dør,
Da bringe Thoras Svende hendes Liig,
Dg sætte det ved hendes Hafens Side.

Sublet

Palnatoke.

Dejlet

P a l n a t o f e,

Tragodie

af

Dehleschläger.

K i o b e n h a v n.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1849.

X

p a l n a t o f e.

Tragedie i 5 Handlinger.

(1807).

Personerne.

Harald Blaatand, Konge i Danmark.

Svend Tveskiæg, hans Son; Sekonge.

Tiellnir, Haralds Staller og Mærkmand.

Valnatofe, Jarl i Fyen, Benschusel og Bretland.

Valnir, hans Son.

Bue hin Digre, } hans Svogre, Bornholmere, Besets Sønner.
Sigurd Rappe, }

Vagn Alfson, hans Sønneson.

Sigvald Jarl, } Strutharalds Sønner, Skaaninger.
Thorkil hin Heie, }

Thorvald Vidforle, en Islænder.

Poppo, Biskop i Slesvig.

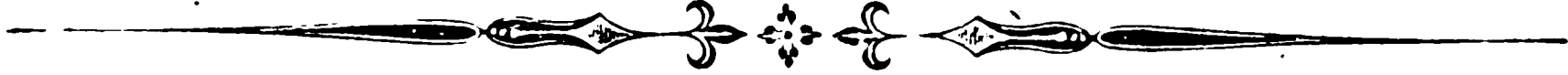
Skofte, Kong Haralds Gangerpilt.

Arnoddur, Kong Svends Herold og Kiertesvend.

En Fangesfoged.

Ræmper.

Handlingen foregaaer i Roeskilde. Tiden er 991.

Forste Handling.

Kongens Sal.

Kong Harald. Biskop Popo.

Popo.

Svor det mit Hierte fryder, ædle Herre!
Jer end at finde ved de gamle Kræfter.

Harald.

Ja Gud skee Tak, min Sundhed fattes Intet;
Gid Alt var i mit Rige sundt som jeg,
Saa franted ei saameget, som nu franter.

Popo.

Det er en Barnesygdom! Veed I ei,
De Børn, som kues under Værten, trives
Med Tiden bedst? Den danske Christendom
End ligger som et nysedt Barn i Buggen;
Men lad den komme først til Kræfter, Herre!

Harald.

Naar den er kommen fuldelig til Kraft,
Da er min Krop længst smuldet hen i Muld.

Popo.

Saalænge Verden staaer, I nævnes vil
Som Christendommens første danske Konge.

Harald.

Hvo veed, om ei den nidste Esterslægt
Vil giøre selv mig dette Tilnavn stridigt?

Pope.

Umuligt, Herre! Tidens høie Kæst
Kun taler Sandheds Ord; jeg forudseer
St. Harald engang anraabt som en Helgen.

Harald.

J lover meer, Herr Bisp! end J kan holde.

Pope.

Hvor var den Herster, der med Kraft, som J,
Den gode Sag har vældig understøttet?
Hos Harald Klaf, hos Gorm hin Rige, Frode
Beundres ene kan den gode Villie;
Kong Erik lod sig døbe, det er sandt,
Han var Ansgar en Ven, han bygte Slesvig
Den Kirke, hvor J satte mig til Bisp;
Men af, han faldt, som St. Sebastian,
For Hedningernes Vil! Først Eder blev
Det givet, herligt at rodfæste Troen;
Og derfor meer end hine Kongers Navn,
End Ebhos, end Ansgarii, Kimberti,
End Adalgars, end Unnis, Adeldags,
Vil Eders, fromme Harald! funkle frem,
Heit over alle Christendommens Helte.

Harald.

Hvad bringer J fra Bisp Vibents i Hamborg?

Pope.

Først mange kraftige Velsignelser,
Velmeente Raad og faderlige Benner.

Harald.

Jeg har endnu en Slump tilovers af
Den Skof, han sendte mig med sidste Hilsen,
Og trænger ei saasnart igien. Hvad meer?
Spring over alt det Andet, Bræst, og lad

Dø komme til det Vigtigste: Hvad siger
 Mig Keiser Otho ved din Erkebisp?

P o p o.

Den store Keiser har med Velbehag
 Formunnet Eders Iver, fromme Konge!
 For Christendommen; han forsikrer Eder
 Om varigt Venstab, hvis I farer fort.
 Fremdeles sender Eder Erkebisp
 En Afskrift af den pavelige Bulle;
 Johannes, Christendommens hellige Fader,
 Har sendt ham Pallium; hans Bispestav
 Har Otho raft ham selv med egen Haand;
 Saaledes er han efter Adeldag,
 Stadfæstet i sit heie fromme Kald
 Som Erkebisp i Hamborg og i Bremen,
 Og Christendommens Overhyrde her
 I Nord. Jeg bringer Bullen, Herre Konge!

(Han rækker ham en Pergamentsrulle.)

H a r a l d.

Hvad skal jeg med de velste Kragetæer?
 Runer paa Skioldet kan jeg læse Dig
 Saa godt som nogen Skjald; men disse Snærfler
 Forstaaer jeg mig ei paa. Tag det tilbage!
 Jeg veed dog forud alt hvad det betyder:
 Indskrænkning i min kongelige Magt!

P o p o.

Ubindret har Du Verdslighedens Arm,
 Kun Geistlighedens styrer Erkebisp.

H a r a l d.

Ja vist! Genarmet staaer jeg, det er Tingen;
 To Arme havde Danerkongen fer.

P o p o.

Saa sommer det sig ingen christen Drot
 At tænke, fromme Harald! Overlad
 Den vilde Stoltbeds Uregierlighed
 Til Hedningen! Speil Jer i Hafon Jarl!

Saa vild en Helt han var, tog han jo dog
En Ladning Munke med til Norges Land.

Harald.

Ja Hakon! det er mig den rette Christen.
Og veed I ei, at neppe var han kommen
Paa Havet hen, før flur han kasted Munke,
Med Bøger, Bievandskar og Paternoster,
Ud over Bord;— og at han bygger nu
Op atter sine gamle Gudehuse?

Poppo.

Hvis saa er, vil han synde seent derfor
I Svovelpelen.

Harald.

Nu! Det faaer saa være.
Jeg er en Christen, jeg er døbt! Nu vel!
Jeg breder ud den christne Tro. Saa er det!
Jeg nedes til det. Dtho lærte mig
At indsee Tingen med sit Sværd. — Jeg var
Desuden stemt for Sagen før han kom;
Og dit Mirakel, Bisp, med Handsken, har
Stadsfæstet mig i Troen. Lad saa være! —
Og at paa denne Viis en Dæmning sættes
Mod disse Oprørsmand, som trodse Kongen,
Foragte Drottens Heibed, Overherstab
At de skal brænde dygtig for det hist —
Det glæder mig! Kun at I gode Munke
Tilsidst ei glemme Tyrstens Rettigheder.

Poppo.

Du har ei mere trofast Undersaat,
End mig og Klosters fromme Brødre, Harald!
For christne Præster ei Du har at frygte;
For Hedenstabet's toileløse Mand
Desmeer, og fremfor alt for Balnatøke.

Harald.

Sam frygter jeg nu, Tak stee Gud, ei længer;
Thi han har brudt sin Hals paa Skaanes Bakker.

Þopo.

Hvorledes, fromme Konning? Er det muligt?

Harald.

Hovmodig, trodsig, som bestandig, paastod
Engang han i et Driffelag i Vinter:
Han kunde løbe vel saa godt paa Ski
Som nogen Mand, ja bedre selv end Kongen;
Til Straf har jeg paalagt ham: ned at løbe
Fra Kullens Ryg; der har hans Driftighed
I Havet styrket ham.

Þopo (sukker).

Nu det var vel!

Thi værre Dævel gif paa Jorden ei;
Han ægged Sønnen op mod Faderen,
Og han var Hedenstabet's Mary og Næring.

Fiolnir kommer.

Tilgiv, Kong Harald! at jeg melder Dig
Et ufiært Budskab: Svend, din Søn, er landet,
I Fiorden har han sine Skibe qværsat,
Og gæster Dig nu moren i din Hal.

Harald.

Den Uforstammede! Siig, kommer han
Med megen Magt? Thi skændt han er min Søn,
Dog neder hans Ugudelighed mig
Bestandig at betragte ham som Fiende.

Fiolnir.

Han er ei dragen slap paa Folk og Færsel,
Dog Intet har vi end at ræddes for.

Þopo.

Jeg gaaer. Gud styrke Dig, min ædle Herre!
Mit Blik affhyer at see Forhærdelsen;
Men dersom hist Du Salighed vil nyde,
Da døv dit Øre mod hans Røst, om Giften
Var nok saa sød! Vils Dig din Fromhed og

Din Krone værdig! Senderris de Baand,
Der vil forene paa forbryderst Riis
En christen Fader med en hedenst Son.

Fjelnir.

Jeg følger Eder, min ærværdige Herre!

(Popo og Fjelnir gaae.)

Svend Tveskæg træder ind.

Hil Dig, Kong Harald, høie Danerkonge!

Harald.

Hvad vil Du her? Hvor understaaer Du Dig
At trænge Dig ind i min Hal, Svend Otho?
Har jeg for evig ei forbudet Dig
At komme mig for Dine meer i Verden?

Svend.

Saaledes pleied aldrig danske Konger
At hilse fremmed Mand i egen Hal;
At glemme Giestfrihedens skionne Bligt
Blev anseet for en Skændsel; Kongen viste
Sig venlig mod den Ringe, som den Høie;
Men det var Hedenstæbets Skif, nu tænker
I Alt man anderledes, som jeg mærker:
Nu er det fromt at quæle Hjertets Røst,
At glemme Blodets Bligt; nu kan en Fader
Selv hade sine Børn; det lønnes hist
Jo med Lyksalighedens Palmekrone!

Harald.

Forhærdede! hvad taler Du om Bligt;
Som ganske glemmer hvad Du est forpligtet,
Ei blot din Fader, men din Overherre?

Svend.

Min Fader har Du aldrig viist Dig, - Harald!
Min Overherre skal Du ikke være.

Harald.

Hvo gjorde til Statholder Dig i Vigen?
Hvo gav Dig trende Skibe, hundred Mand,

Til dine Hovertog? Hvo gav Dig ser?
Hvo gav Dig Skaanes Marker at bestyre?

Svend.

Du, Harald! som en ussel flet Erstatning,
For hvad mig tilkom efter Gudselsretten.
Du sendte mig til Vigen og til Skaane,
For bort at fjerne den Forhadte; gav
Mig nogle Skibe, for at vorde qvit mig,
Det kalder Du nu Fadergodhed. Godhed!
Ja hele Norden fiender denne Godhed,
Og seer dit Sindelag imod din Sen.
Du troer vel ei, jeg veed, hvad hele Landet
Halv taler om forundret, halv med Tvivl?
At Urværettigheden Du vil drage
Fra mig, din Sen, til Thrugil Sprakaleg
I Jomsborg? Guder! saae man hidindtil
En Fader handle saadan mod sit Barn?
Naturen væmmes ved at troe derpaa,
Den giver de urimeligste Rhygter
Sandsynlighed. Man mener Landet rundt,
At jeg er ei din Drenning Gunhilds Sen,
At kun jeg er et Frillebarn, som fødtes
Dig af en Trælleqvinde; derfor kaldes
Jeg Svend: en Træl. Sligt maa jeg høre, dæie!
Maa see hvorledes Uretfærdigheden
For mine Dine væbner sig; og skulde
Dog sidde stille med Hænder kun i Skied?
Nei, Harald! ved den staalbedæfte Thor,
Jeg væbner mig! Og har Du plat forglemmt
En Faders Pligter, nu saa er det billigt,
At jeg forglemmer Sønnens, og itide
Mig reiser mod min græsselige Fiende.
Det er ei mig, men Dig, der giver Verden
Beviis paa fælt og unaturligt Had.

Harald.

Hvad vil — hvad vil da Fienden i min Hal?

Svend.

Med eget Dre here, hvad min Siæl
 Afstyer at troe. Siig mig, har Rygtet Ret?

Harald.

Alt tale byder Du mig Ungersvend? —
 Om jeg nu taug?

Svend.

Saa striger meer din Tausked,
 End Fenris Hyl.

Harald.

Ha Svend! jeg veed ret godt
 Hvorfra din Opstand har sin Hovedfilde.
 Bestandig horer jeg kun giennem Dig
 Den stolte Balnatokes Røst. Men hvis
 Til ham endnu Du sætter fiæf din Lid,
 Da har paa Flyvesand Du byggt dit Slot;
 Den vilde Hedning aander ikke længer.

Svend.

Og dersom Du til Balnatokes Død
 Din Trost har sat, da est Du trostløs, Konge!
 Thi Balnatoke har ved Valhals Hiælp
 Sit Eventyr fuldendt, og om en Stund
 Vil han, med mine Kæmper, hilse Dig
 I Kongesalen.

Harald.

Balna — raser Du?
 Har ei han brudt sin stive Hals paa Skien?

Svend.

Nei, Harald! Balnatokes Kæmpehals
 Er endnu heel og kneiser vel saa stiv
 Som hidindtil.

Harald.

Hvad var det Rygte da,
 Der bragte mig det Budskab, at hans Skier
 I Farten brast, at han var død i Havet?

Svend.

Hvad Rygtet oftest er: Et Sandhedsfnug
Sendt i en Ladning let og vindig Regn.
Den brast, hans Ski; saavidt har Rygtet Ret;
Men denne Skiens Bristen har forhindret,
At Balnatokes stolte Hierte brast.

Ihi som han fløi afsted og netop var
Bed Skraaningen, som fører ned mod Havet,
Da terned, Skien mod en Kampesteen,
Og Balnatoke faldt og rullede brat
Tilside ned i Dalen, sneebedæft.

Da skyndte dine Vidner flur sig bort,
At bringe Dig en ensket Efterretning:
Hans Død. — Men Balnatoke lever, Konge!
Den Snilde lod sig høre kun som død
Ild paa sit Skib, og satte hurtig Farten
Til mig i Skotland, hvor jeg var paa Teg.
Nu giester han Dig, sund og stærk som hidtil,
Idag med mig, i Rosfild paa din Kongsgaard.

Harald.

Og har til Hævn nu ægget Dig mod mig?

Svend.

Vi hilse Dig som fredelige Giester;
Hvad videre skal skee, heroer paa Dig.

Harald.

Og hvad forlanger Du?

Svend.

Hvad Du forlangt

Af Gorm din Fader har og hvad Du fik:
En Deel af Riget.

Harald.

Du, en Hedning, Svend!

Religionens Fiende Deel i Riget?

Svend.

Gorm deelte Magten i sin Alderdom
Med Dig, skændt han var Hedning, Du en Christen;

Nu semmer det sig omvendt Dig at handle.
 Lad Troen være Tro; det er en Sag,
 Hvorfor Enhver her raade selv, ei Kongen.
 Gier ingen Vold paa Landets gamle Skif!
 Paa Landets Bedtægt grunder sig dit Herskab;
 Hvad Dig til Drot har gjort, gier mig til Arving,
 Og til din Medhiælp nu i Alderdommen.

Harald (affides).

Ha jeg forgaaer af Harm. Men jeg vil skiule
 Mig til en bedre Leilighed mod ham;
 Paa Ophavsmanden derimod, fra hvem
 Det Onde kommer, vil jeg hævne mig
 Endnu i Dag, saasandt jeg er en Konge.

(Hoit)

Da Du est kommen hid, saa vær velkommen!
 Hvad jeg fremdeles virke skal for Dig,
 Berør paa dine Fremtids-Handlinger.

Svend.

Jeg herer Palnatøke med mit Felge.

Harald (affides).

Ham skal min Harm træffe sikkerlig.

Palnatøke kommer med en Skare Kæmper.

Palnatøke.

Hil Danerfongen i sin Hal!

Harald.

Velkommen

Fra Heltedaaden, Tøse! Som jeg herer,
 Saa har Du gjort heromte Buffespring
 I Sneen, siden sidst vi taldes ved.

Palnatøke.

Jeg har ei vægret mig, at efterkomme
 Dit Herrebud.

Harald.

Men, Frænde, som man siger,
 Ei stilt Dig ved det paa den bedste Viis.
 En Helt, der løber stolt paa Ski, som Du

Er det just ingen Hæder, ingen Roes,
 At latterlige Handelser han takker
 For Seieren. Thi var Du falden ei
 Paa Vagen midt i Sneen som en Pehling,
 Da var Du neppe kommen, som jeg hører,
 Upuflet hiem fra dette Julegilde.

Valnatofe.

Elig Spot kan ikke træffe mig. Jeg haaber,
 Hver billig Mand, som kiender Kullen, indseer
 Nødvendigheden af et saadant Fald.
 At dette Fald ei blev min Undergang,
 Det takker Guderne jeg for. Admøge
 Du vilde mig; jeg foretrak, som det
 En Dannemand sig semmer, Døden for
 Admørgelsen. Hvis ei med min Bedrist
 Du est tilfreds, da prøv den selv; og kommer
 Du bedre fra den, vel, saa kan Du spotte.
 Forresten nu, da Sagen er forbi,
 Saa lad den ogsaa være glemt, Kong Blaatand!

Harald.

Hvad Blaatand? Væmmeligt er for mit Øre
 Sligt Øgenavn. Hovmodigstolte Mand!
 Det veed Du. Harald Gormsen vil jeg kaldes.

Valnatofe.

Tillad mig, at jeg kalder Dig Kong Blaatand!
 Det er en gammel Ret for Danersolket,
 At give deres Konge sligt et Tilnavn.
 En Konge drømmer ofte sig en Gud;
 Da er det godt, at Navnet altid raaber:
 Du est ei blot en Asurs Søn, o Konge!
 Men selv en Asurs Søn med Feil, som Andre.

Harald.

Du est saa næsedierø, som hidindtil.
 Dit Eventyr har endnu ei formaaet
 At knække Driftigheden.

Balnatoke.

Din lade

Det aldrig komme dertil, at en sund
Og ærlig Danste glemmer Driftigheden;
Da pleie Gæfion før det stolte Sælund
I Havet ned igien med sine Orne.

Harald.

Alt glemme, hvad Du est din Herre skyldig,
Det falder Du en Dyd, saavidt jeg mærker.

Balnatoke.

Jeg glemmer ikke hvad jeg skylder Dig,
Fordi jeg mindes hvad jeg selv mig skylder.

Harald (hidfig).

Min Ære gaaer for din!

Balnatoke (rolig).

Din Ære vinder,

Ved at beherske frie Mænd, ei Trælle. —
Alt tale diervt et Ord i Kongesalen
Var Brug fra Hrilds Tid.

Harald.

Det vilde Væsen

Er just, hvad jeg forjage vil af Landet.

Balnatoke.

Dumdriftighed er vild, ei Driftigheden.

Harald.

Altsaa, da Du ved Driskebordet sidst
Hovmoded Dig og lod din egen Mund
I Hallen høit gientage dine Fortrin,
Da var dumdriftig Du.

Balnatoke.

Ei hidindtil

Blev for Vanhæder det betragtet, stundom
Alt see en Kæmpe med en ærlig Ruus.

Harald.

Men hvad den Drufne paastaer, veed Du vel,
Skal ædru Mand forsvare.

Valnatofe.

Aldrig var

Min Tunge Herster over min Forstand.
Klogskaben tidlig gaaer fra Drickelaget
Med Dvinde, den stranter, maa tilfængs,
Den er af skæbelig Natur, den modstaaer
Ei Miedens Kraft; men Sanddrubeden, Herre!
Den vaager ud paa Natten, som en Mand;
Den drikker uanfægtet, som den Bedste;
Den vinder alt i Kræfter, som den drikker.

Harald.

Al drufne Folk og Born skal Sandhed høres.
Het saa! For Kongen er det ofte nyttigt,
Ved sligt et Gilde stundom at erfare
Det sande Sindelag, som ellers Lysten
Forstaaer at holde skjult.

Valnatofe.

Jeg troede før:

Naar Danerkongen indbød sine Kæmper,
Da var det for at lønne Mod og Trofast,
Ei for at speide fiendtlig efter Ewig.

Harald.

Som det kan falde sig! — Jeg seer Du har
Din Bue med Dig og dit Vilefogger.
Hvad jeg mindes ret, saa roste Du
Dig ogsaa dengang af: Du kunde skyde
Vel fremfor alle Mænd, ja fremfor Kongen,
Den Vidtheremte for sit Vilestud; —
Gst Du endnu af samme Tanke, Tofe?

Valnatofe.

Hvad er det om min Mening Dig at giøre?
Naar Danmarks Fiender komme, vil vi skyde;
Der kan vi kappes paa en ærlig Viis.

Harald.

Nei, nei, Du slipper ei saa let detsra!
Gientag din Bral! tilstaae i Udrubed

For alle Kæmper: Skyder bedre Du
 End Danerkongen? Bringer ingen Fare
 Dig Armen til at stælte? — Ingen Fare?
 Balnatofe.

Jeg praler ei.

Harald.

Belan! saa sig det frem.

Balnatofe.

Hvorfor gientage hvad der alt er sagt?

Harald.

Du staaer da ved dit Ord?

Balnatofe.

Saa er min Bane.

Harald.

Heel vel! — Dit sidstuviste Helteværk
 Bevise ikke Meget, vidner ei
 Om sieldne Fortrin. Du slap heel derfra
 Kun ved en Slumpelykke, det var Alt.
 Det semmer sig den vise Danerkonning
 At prøve sine Mænd, retfærdig streng
 At veie hvers Fortieneste. Du trænger:
 Dig stedse frem, Du giver Dig et Skin
 Af den udmærkede, den sieldne Mand;
 Belan! saa er det ogsaa nu fornødent,
 At ved en rast og usædvanlig Daad
 Du viser os dit Fortrin fremfor Alle.
 Du est en dygtig Kæmpe, — saa er Fleer,
 Det giver intet Fortrin Dig for dem;
 At Du est mægtig, at Du eier Land,
 Bevise atter Lykken, intet Værd.
 Thi er det heel nødvendigt, som Du indseer,
 Engang for Alvor ret at prøve da
 Din Dygtighed; og for at kunne dette
 Har jeg udtænkt en Daad, som snart er udført
 Paa Stedet her, som Kongen selv kan see
 Med egne Dine, som bevise ham

Hvad han forlanger, nemlig, at Du est
 En usædvanlig færdig Bueskytte.
 Jeg seer din yngste Søn i dette Følge.
 Ung Valnir! træd i Hallen frem og knæl!

Valnatofe.

Hvad har Du nu isinde?

Harald.

Hvad Du snart
 Erfare skal. Træd frem kun, yste Svend!
 Træd frem og knæl!

Valnir.

Min Fader har mig lært,
 At kun jeg knæle skal for Guderne.

Harald.

Knæl kun for Guderne! Det kan behøves!
 Jeg lægger her et Væble paa dit Hoved;
 Ijald din Fader, hist i Krogen der,
 Dig skyder det med Bilen bort og rører
 Din guldbelofte Tinding ei, da skal
 Han gælde for den bedste Skytte.

Valnatofe.

Ronge!

Harald.

Men hvis han vægrer sig, da skal han gælde
 Kun for en Praler, for en Vægner, og
 Forvises Hof og Land.

Valnir (knæler rast).

Ja det er billigt!

Men det har ingen Nød, han nægter ei
 At lyde din Befaling, Herre Ronge!
 Min Fader praler ei, han lyver ei;
 Hans Blik er skarpt, hans Arm er vis, hans Mand
 Er stærk, hans Søn er uforfærdet. — Ronge!
 Du har en Guldring om den venstre Arm,
 Jeg vædder strax mit Liv imod din Ring,

Isald du vover det, at Vilen frumner
Et Haar ei paa mit Hoved.

Harald (forundret).

Vener Du?

Valnir.

Du tør vel ikke vædde, Herre Konge?

Harald.

Isald saa er, skal Ringen werde din.

Valnir.

Der kan man see! Nu komme der mig Nogen
Dg paaftaae tiere fræk, at Harald Blaatand
Er nidst og gierrig! Jeg beundrer hans
Heimodighed. Skyd nu, min Fader! Skyd!

Valnatofe.

Er det dit Myr, Harald?

Harald.

Valnatofe!

Jeg speger fælden, mindst med Dig.

Valnatofe.

Belan.

(Han lægger en Pæl paa sin Bue, sigter paa Valnir, men holder af igien.)

Belan! Jeg skyder. Men ei her i Hallen.

Her falder Lyset skummelt, sparsomt ind

Ad disse smaa, bemalte Vinduesrunder.

De brede Pæller skygge mig formeget

I den paa munkeskiis opførte Kongsgaard.

Her kan jeg ikke sigte. Reis Dig, Valnir!

Her dræbte jeg min Sen. Dg vilde Du

Kong Harald, see hvordan ustyldigt Blod

Besudlede din Hal? Det blev en Plet,

Som ingen skarp med Afse blandet Lud

Udtvætte kunde. Med den vilde staae

Med Flammereg, naar Hanen goel om Natten,

Dg kræve Hævn. — I Gaarden staaer en Steen;

Nu er den kun en Bænk for dine Trælle,

Her var det Guderne's og Odins Blodsteen.
 Gaf ud, min Søn, og knæl for denne Blof;
 Lad Odin straalet Dig i Hiertet Haab,
 Imens hans Dag dit Hoved rundt omstraaler;
 Saa vil jeg styde. Hvis Du skulde falde,
 Da synker Du, et Offer paa hans Blodsteen.
 Hils ham fra Valnatofe, fra din Fader;
 Og læg et Kynde paa den lange Bænk.
 Tilrette ved din Side, naar jeg kommer. —
 Dog haaber jeg, det har vel ingen Ned.

Valnir.

Hvad Ned? Det er en stor, uventet Lykke.
 Den skaffer mig Kong Haralds gyldne Ring.
 Glem ikke Væddemaalene, Konge!

Valnatofe (biser ham).

Nu

Saa gaa min Gut!

Valnir.

Glem ikke Væddemaalene!

(Han gaar.)

Harald (spott).

Du est jo hertegrebet, stærke Helt!

Valnatofe.

Ei alle Fædre hade deres Sønner,
 Jeg elsker min meer end mit eget Liv.
 Staaer Du endnu bestandig ved dit Bud?

Harald.

Hvad jeg har sagt, det veed Du; dvæler Du,
 Da skal Du være min og Hvermands Ridning.

Valnatofe (biser).

Det vilde Valnatofe saare nødig,
 Ei for sin Søn, for sit, og Kongens Liv.

(Han tager endnu en Pjil af Roggeret og stikker i Varmen, derpaa sigter han ud af Vinduet.)

Grimslagen har Du gjort mig, det er vel!

Jeg skyder allerbedst, naar Blodet foger
 I mine Arer. — Rolig her i Hallen!
 Stat stille med dit Hoved, Dreng derude!
 Nu skyder Balnatofe Mesterskud.

(Pilen flyver fra Strængen.)

Svend.

Thor være lovet! Truffet!

Harald (mørk).

Truffet?

Mængden (slaaer paa Skjoldene).

Truffet!

Hil Balnatofe! Danmarks bedste Skytte!

Balnir (iler ind i Faderens Arme).

Seer Du, det havde ingen Nød, min Fader? —
 Min Guldring, Konge!

Harald (forbittret).

Ha, hvad Guldring?

Svend.

Harald!

Den har Du lovet ham, som Alle hørte.

Harald (kaster den til ham).

Saa tag den! — Men endnu et Ord om Tingen!
 Jeg saae, Du stak en anden Piiil i Barmen,
 For Du den første skied imod din Sen;
 Hvad skulde det betyde, Balnatofe?

Balnatofe.

Isald min Sen var bleven dræbt af hin,
 Var Danerkongen bleven dræbt af denne.

Mængden (slaaer paa Skjoldene).

Et dristigt Svar! En opbragt Fader værdigt!

Harald (med indædt Forbittrelse).

Jeg staaer den Fortørnede! — Velan,
 Du her har viist Dig som en dygtig Skytte;
 For En der skyde kan saa godt som Du,
 Var dette Bud ei nogen streng Befaling.

Saa lad da dermed Sagen være glemt!

Tilbords! Min Fiende Den, som ikke følger.

(Alle følge Kongen. Palnatøke bliver tilbage.)

Palnatøke.

Din Fiende Den, som ikke følger? Vel!

Palnir

(som seer sin Fader brøle, vender om igien).

Min Fader!

Palnatøke.

Naar Du seer, at Kongens Mænd
 Begynder over Hornet ind at slumre,
 Da skynd Dig hen til Sigvald Jarl, til Thorkil
 Sin Høie, Bue Digre, gaae til Thorvald
 Vidserle, Sigurd Røppe; siig dem Alle:
 Jeg venter dem i Aften i mit Hus,
 Naar Natteren er endt.

Palnir.

Heel vel, min Fader!

Palnatøke.

Og følg nu Kongen! Ogsaa jeg skal komme.

(Palnir gaaer.)

Palnatøke

(støtter sig grundende til sin Bue).

Det er besluttet! Der skal sættes Dæmning
 Mod denne lumre Munkespest fra Syd.
 Ligt, Riddingsværk og Tvedragt, som en Gift,
 Har alt begyndt at bryde ned, o Danmark!
 Din Ræmpestyrke; men endnu er Tid.
 Jeg veed en Modgift, ja jeg veed en Modgift.
 Blink, raske Styrmand! Velgen slaaer paa Dækket,
 Og Vinden flapper i det brustne Lougværk,
 Nu gælder det med vældig Haand at styre
 Det stærke Roer i Nattens Skum.

(Grunder et Dieblit og siger betænksomt)

Men hvis

Nu Stormen hele Skibet slog i Dvæg? —

(Med 3lb)

Saa redder jeg de danske Edeltene,
Den bedste Levning, svømmer bort med den,
Og planter Siællands Heltekræfter om.
Hvad Siælland var, da vorder Ufedom;
Det gamle Leire sank, men vi skal feire,
Og Tomsborg vorde skal det andet Leire.

Anden Handling.

Palnatokes Huus.

Palnatoke. Bue hin Digre. Sigurd Kappe. Thorkil hin
Hoie. Sigvald Jarl. Thorvald Vidforle.

Sigvald.

Ja, vi vil slaae for Svend som gode Kæmper,
Dg stede Harald fra den Kongestol,
Som han vanærer med sit Nidingsværk.

Palnatoke.

Hellig er Kongen, hellig er hans Magt,
Naar Skæbnen falder ham ved Fødselsretten,
Naar Folket ham har valgt, naar ved Misgierning
Han ei vanærer sig, hellig er Kongen!
Saaledes er det ei med Harald Blaatand:
Han dræbte Knud Dan=Ulf, sin ældre Broder,
Gorms ædle Søn, og bragte hjem fra Bretland,
Istedet for en Seir, sin Broders Riig. —
Saaledes blev han Konge! For at tæfkes
Sin Moder, lod han christensindet; først
Da Pope gjorde Kunster med sin Handste,
Sandt han sig overtydet, lod sig døbe;
Saaledes blev han Christen! Hvad der driver
Ham til at understøtte Paven's Sag
Er Iver ei, er Fromhed ei, det er

Uværdig Frygt for Othos Overmagt.
 Ha, Gotsfred skulde reise sig i Graven,
 Den stærke Helt, som satte sikker Dæmning
 Mod Karl den Store, Karl den Vældige,
 Som Dbotriter, Friiser, Sarer tvang,
 Som gjorde Fordring paa det tydske Rige,
 Som trued med at gieste Karl i Aachen; —
 Dog vil vi ikke flynke her som Qvinder,
 En Mand maa tage Tingen som den er.

Sigvald.

Ret saa, min Ven! Tal ud! Hvad er din Mening?

Valnatofe.

Harald forkaster Rigets gamle Lov,
 Han vil berøve Svend sin Gedselsret;
 Saaledes opstaaer nu indbyrdes Krig;
 Det er det Værste; men dog det, hvorpaa
 Kan hurtigst raades Bod. Men hurtigt maa
 Det ogsaa være; thi fortærer Tvedragt
 End længe Landets sidste Marv, saa kommer
 Fra Tydskland Otho, Erik hist fra Sverrig,
 Og Hakon Jarl den Ristige fra Norge;
 Vi stride da — som Kæmperne for Hrolf
 Og Danmark synker i sit Blod.

Thorkil.

Ha det

Forbyde Thor!

Valnatofe.

Det vil han, mine Bredre!

Ved os og alle holde Danekæmper.
 De høie Guder komme selv ei meer,
 De virke giennem Menneftet; velan
 Saa lad os vise, hvordan vi bestaaes
 Af Asathor, af Odin, Tyr og Vidar.
 For Den, der drives af Retfærdighed,
 Er Baldur ikke død; saaledes styrker
 Os alle Valhals Guder.

Thorvald.

Palnatofe!

Hellig Begeistring taler af din Mund.

Palnatofe.

I gode Bredre! Kraft og Fromhed er
 De tvende Lys; som her bestraale Livet.
 Kraft skinner som en Sol ved Dagens Tid,
 Og falder med sin stærke Sommerstraale
 De skienne Blomster af det døde Muld;
 Fromheden lyser som den blege Maane
 Paa Urten, giver den sin Mndighed,
 Sit sterste Tælle. Disse Lys maae verle;
 Thi brænder Solen stedse med sin Lue,
 Da vorder Urtegaarden til en Træ
 Og Helten til en Blaamand; skinner Maanen
 Beständig med sin fromme matte Flamme,
 Da svinder Livets Kraft, og Mennesket
 Er alt et Spegelse, der pusler om
 Blandt Mattens tause Grave for sin Død.

Thorvald.

Der har Du skildret os med raske Træk
 Det vilde Hedenstøb og Ravens Lære.

Palnatofe.

Hil Tiden, naar engang den lumre Dag,
 Den kolde Nat sig frugtbar luttret til
 En frist livsalig Morgen=Aftenrøde!
 Dog den oplever Ingen her. Velan,
 Saa lad os idetmindste handle saa,
 At Morgen=Aftenrøden, naar den kommer,
 Kan skimte hen paa vore Bautaftene.

Lue.

Ha, Palnatofe taler som en Skiald!

Palnatofe.

Den gamle Tro fordærvet er, er vild;
 Men hvordan bruge disse skumle Munke
 Den Lære, som de her udbrede ville?

Blot som et Middel, til at trænge sig.
 I Danmark's Egne, til at dræbe Landets
 Selvstændighed, at gøre det afhængigt
 Af Tydslands Keiser. Dins gamle Lære,
 Den gif fra Norden ned til Syd; da lærte
 De vilde Sæter, Bønder, Døttriter
 - Og Briter, hvad der skulde troes og tænkes
 Af os; da gif det stærke Sandheds Lys
 Fra Upsal, Leire, Trondhiem. Nu til Siengæld
 Skal Regn spilles omvendt. Gaaer det fort,
 Saa taber meer og meer sig Landets Kraft,
 Og Norden dør den allerværste Død,
 Ei dræbt ved Sværdets pludselige Slag,
 Nei, langsomt skrantende paa Bænkhalmen,
 Dør Danmark Straaded, — synker ned til Hel!
 Buc.

Ha, Palnatøke!

Palnatøke.

Hvad har gjort det muligt,
 Hvad gjør det muligt for det fiæle Syd
 At trænge sig i Norden ind? Kun Norden.
 Vi spille vore Kræfter. Overalt
 Behersker Danmark's Helt Europas Riger,
 Og dog maa Danmark stielve for sin Tilstand.
 Hvad hjælper det, at Regnar Lodbrog tvang
 Det vilde Bretland? at Biorn Jernside
 Til Hasting raabte, da de havde tvunget
 Det stolte Frankrig, brændt Paris: Nu lad os
 Gaae ned til Rom og seire der som her;
 At Rolf har stiftet Normandie; at Biorn
 Konstantinopels Forstad brændte? Hvad,
 At Luna blev i Velsland undertvunget,
 Og at de største Stæder plyndredes
 I Spanieland? Hvad gavner det os selv,
 At Orvarodd har grundet Ruslands Magt
 Paa danske Væringer? at hisset fiernt

I Afrika den kærste bister Blaamand
 Blev hvid af Skræk, naar vere Svarde flang?
 Her synge Sydens Munke længer ei:
 „Frie os, o Gud, fra Nordens Helterafen!“
 Hvad gavner det?

Bue (bestig).

Nu ja, hvad gavner da?

Siig det i Hast, at vi kan vide det;
 Thi ret nu taber jeg Taalmodigheden.

• Balnatøke (rækker ham og Sigvald Hænderne).

Et Forbund gavner, mellem Dannemænd;
 Et indre Forbund; ei, paa Biers Riis,
 En Flok, der sværmer vildt i fremmed Egn;
 En Muur af Jern, reist paa vor egen Grund,
 Paa Fortids Kraft, Samdrægtighed og Mod;
 Og naar den fast, urokket staaer, skal Syden
 Gi med sin Satan selv nedstyrte den.

Sigvald.

Ha, Frænde! jeg begynder at forstaae Dig.

Balnatøke.

I Korthed: Landets indre Tvist maa standses,
 Og Evend maa sidde fast paa Kongestolen;
 Men det er ikke nok at redde Riget
 Fra Døden, Legemet maa siden styrkes.
 Evend er min Ven, min Fostersøn; hvad jeg
 Har gjort for ham, veed I; han eie skal
 I mig en trofast Støtte; men hans Mand —
 Det vil jeg ikke være. Alle vi
 Nedstamme selv fra kongelige Fædre,
 Som Evend; før Gorm den Gamle hele Landet
 Sig undertvang, var Løke Næssekonning
 I Thyen, og Beset paa Bornholm; Strutharald
 Er det endnu i Skaane. — Bolde Thervald!
 Du est en Bondesøn, men dine Dyder,
 Din Sindrigheid, Bereisthed og Forstand
 Har gjort Dig værdig til at gaae i Lag

Med Keiseren i Machen. — Nu velan!
 I veed Miseko, Polens Herre, gav
 Mig Den Hæder til Lehn med Jomsborg.
 Alt har den svenske Styrbiorn lagt en Grundsteen;
 Men der maa bygges meer paa denne Steen.
 Saa hører mig: Paa Semagt grunder sig
 Vor sterste Vælde; thi den danske Mand
 Er eengang nu en Esfugl; Ogir er
 Hans stolte Gud, og Havets Dettre svinge
 Paa skumbeklædte Belger lydt hans Roes
 Ved alle Strande. Dertil har ham Gud
 Nu eengang skabt; og uforgængelig,
 Som selv Naturen, er ham Gaven fra
 De rige Guder. Brænde kan en Røver
 Hans Snekker stundom eller stjæle dem; —
 Hvad siger det? I Skoven vorer Egen,
 I Bierget blinker Malmet! Han har Arm
 Og Dre til at temre bedre nye;
 Og vore Der har den Eviges Haand
 I Havet fastet, saa at Kielen let
 Sin stolte Dumleplads igien kan finde.
 Staaer sorte Skyer paa den danske Himmel;
 Vel, vi vil ei fortvivle, vi vil handle.
 I Jomsborg agter jeg med Eders Hiælp
 Et Semands Forbund skyndeligst at grunde,
 Der skal beherske Østersøens Belger,
 Og hvor vi yttre vil den Heltkraft,
 Til Landets Fordeel inden egne Grændser,
 Som før de vilde Brødre spille bort
 Paa fremmed Grund. Hvo nu vil være med,
 Han lade Skjoldet klinge Bisaldsklang!

(Alle Kæmperne, undtagen Thorvald, staae paa Skjoldene med deres Sværte.)

Palnatofe

(gaaer hen i Baggrunden og aabner en Luge).

See, Solen staaer alt over Rattedgat
 Og straaler henad Isesfjordens Belger

Til vore Skjolde. Dette Tegn er godt;
 Thi det betyder, at vor Heltedaad
 Skal pryde Belgerne som Solens Flamme.

Wagn Alfson kommer hurtig ind, fulgt af Valnir.

Wagn.

Ha hvad er dette, Farfar? Som jeg hører,
 Saa stiftes der et Heltesamfund her,
 Og jeg er ikke med?

Valnatofe.

Wagn, raser Du?

En Dreng paa tolv Aar!

Wagn.

Naar alt jeg paa tolv
 Kan fappes mageligt med En paa atten,
 Hvi skal da Valnir foretrækkes mig?

Valnatofe (til Bue assides).

Stil ham tilrette, Svoger! Du est jo
 Den eneste, der ret forstaaer at tæmme
 Den unge Biern.

Bue.

Rad mig kun raade, Toke!
 Jeg veed det rette Greb at ta'e ham paa.

(Hoit)

Her Wagn! saafremt Du ikke seger Doren,
 Saa kommer ud Du giennem Vindveslaagen.

Wagn.

Udg ud Du kaste vil af Vinduet?

Bue (opbragt).

Ja det vil jeg, Du Uveunge!

Wagn.

Du?

Bue.

Saa at Du aldrig meer skal kræve Rage
 Fra denne Dag.

Vagn.

Det vil vi see.

Bue.

Det skal Du!

(Han griber Vagn om Livet; denne sætter sig kief til Mobbværg, men trænges dog alt
meer og meer hen i Baggrunden til Raagen af Bue, som kaster ham ud.)

Saa Du, det lod sig giere, Mimringtand?

Palnatofe.

Ha Bue! raser Du? Det var dit Mvor?

Fra andet Stofværk!

Bue (fatter sig).

Den fordomte Dreng!

Han gier mig altid hidsig.

Palnatofe.

Du har dræbt ham.

Bue.

Saa kiender Du ham ikke ret. Han deer
Ei af saalidt. Han falder som en Kat
Beständig ned paa Benene; den Idræt
Har vi alt prøvet meer end eengang sammen.

Palnatofe.

Men aldrig fra saa høit et Sted. Ha Bue!
Jeg frygter for din Uregierlighed.

Bue.

Det er nu eengang min Natur, den bruser;
Min Ven behøver ei at frygte for den.

Palnatofe.

Er Vagn din Fiende da?

Bue.

Den Ulveunge

Veed alt for vel, han er min Kæledægge.

Thorvald.

Du kiæler for ham paa en egen Maade.

Bue.

Han kommer nok, som sagt; thi brak han Halsen,
Blot ved at kastes ud af Vinduet

I Fredens Tid, saa var han ikke værd
At stamme ned fra Beset paa Bornholm.

Thorvald (uroelig).

Jeg vil gaae ned og see —

(Han gaaer.)

Bue.

Vidt bidstig'er jeg,

Dog kan jeg tæmme mig, naar jeg faaer Tid.

Kun at jeg ikke faaer Børsærtegang,

Da fiender jeg fra Fiende Ven ei meer.

Balnatoke.

Du est et Hefla, Bue! vild og rædsom.

Dog var det ikke godt for Nordens Gre,

Hvis Ilden ulmed under Isen ei.

Vi skal vel tæmme Dig.

Sigurd.

Vi har den Viis

At flemme ham med Skjolde, naar han snuser.

Balnatoke.

Isald kun Vagn —

Bue.

Han kommer nok; med mindre

Han med Formodning skulde bruffet Halsen.

Men hvis saa er, da skal han aldrig giælde

Fra nu af længer for min Søstersen.

(Thorvald kommer med Vagn.)

Alle.

Der er han atter!

Bue.

Nu! det var din Lykke.

Hvi kom Du ikke strax?

Vagn.

Det spørger Du,

Som styrte mig af Raagen ud, fordi

Jeg kom den første Gang?

Thorvald.

Jeg bringer ham. —

J saae mig før ei slaae paa Skjoldet, Venner!
 Ved Palnatokes Helteforflag; troer
 For Alting ei, at det var Utilfredshed.
 Mit Hierte slog, som det bestandig gier,
 Naar denne vise Helt begeistret taler.
 Men fiære Brødre, tappre Danerhelte!
 Tillader mig nu frit, at ogsaa jeg
 Gaaer her min Villie, følger eget Hoved.
 Jeg kan ei tage Deel i Eders Laug.
 Til dette Forbund horer sjelden Styrke,
 Stor Lyst til Krig; — det har mig Nornen nægtet!
 Forskielligt Odin delte sine Gaver:
 Nogle blev givet vældig Heltkraft,
 Andre fik ei den rige, bedre Deel;
 Til Giengiæld gav Alfader dem et aabent
 Og trofast Hierte, Gyne til at statte
 De Andres Virksomhed. Blandt dem er jeg.
 Fra Barnsbeen var min Lyst at læse Sagn;
 Da jeg blev større, drev mig Videlysten
 Fra Island rundt omkring i alle Lande;
 Saadan henrinder frydeligst mit Liv.
 Jeg kan ei binde mig til enkelt Sted.
 Svend har mig fængslet med sin Venlighed,
 Han er min Ven; saalænge Lysten lader
 Mig blive her, forbliver jeg hos ham,
 Og haaber, I mistyder ei mit Afslag!

Palnatoke.

Nei, Thorvald, nei!

Thorvald.

Alt Du har holdt mig værdig.

Alt tage Deel i dette Stifterlaug,
 Det hædrer, rerer mig. Din Oversigt
 Af Landets Tilstand har husvalet mig.
 Jeg takker Dig! Men Du vil ei fortørnes,

Alt srit, sem det en nordist Mand sig semmer,
Jeg siger Dig mit Hiertes Mening her.

Balnatoke.

D t smerter mig at miste Dig, min Thorvald!
Dog Du har Ret. Gaf Du med Baldur, gode
Retssagse Ven!

Thorvald (smilende).

Naar nu jeg træder ud
Af Lauget, bli'er en ledig Plads. Jeg tænker,
Bagn Alfisen har viist sig dygtig til den;
Den unge, vilde Biern kan I behøve,
Han viist vil Eder nytte meer end sig
Eragsjærdig stille Mand, sem jeg. Farvel!
I her styrte Daaden, Baldur signe den!

(Han gaaer.)

Sigvald.

Naar han har Alting hørt, saa gaaer han bort.

Thorfil.

Et traadent Sværd, ved I her!

Bue.

Vil undgaae Regen,

Hver ei det gælder Fingrene, men Liv

Og Hals.

Bagn.

Et Dvindehierte!.

Balnatoke (vred).

Stille Dreng!

Om end din Krop er alt fuldvoren, stærk,
Skal Du dog nyde mange Stierper Salt,
Her Du ferstaaer ret at bedømme Mand,
Og mindst en Thorvald. Sigvald, overiil
Dig ei! Et udstødt Ord er vendingsløst.
Jeg kiender ham, har ofte seet ham stride,
Hvor han sin Fiende Stykke gav for Stykke,
Naar for Ugedet. Men det er vel sandt;
Langt meer han glimrer fra en anden Side:

I Nord er Ingen saa berømt som Thorvald,
 For Godhed, Trofasthed og Hjælpsomhed.
 Alt hvad i Strid han faaer til Bytte, deler
 Han med de fattige, løskjæber Fanger
 Og klæder dem. Man vise mig en Christen,
 Der staaer i milde Dyder over ham.
 Hvo derfor være vil min Ven, han tro mig:
 Det er en Hædersmand!

Buc.

Velan, vi troe Dig!

Palnatofe.

Lit rækker did den milde Dyd, min Frænde!
 Hvor Spydet er for fort. Ræg det paa Hierte.
 Men det er Tid, at ende denne Sag.

(Han henter et Skjold.)

Her har jeg forteligt optegnet for
 Bort Raag de første Love. Deres Indhold
 Er, at vi stifte vil et Manddomsforbund,
 Der vorde skal den faste danske Stof,
 En Samagt mellem Danemænd i Jomsborg;
 Hvor Regn og Evig, Bagtale, Tvedragt skal
 Forbandet være; hvor ei heller Qvinder
 Maa bringes inden Byens Volde.

Bagn.

Hvad?

Slet ingen Qvinder?

Buc.

Est Du qvindesyg,
 Saa gaae igien, hvorsfra Du kom!

Bagn.

Men ude

Skal vi dog ikke jages bort, som Munk,
 Fra Qvindesamfund?

Palnatofe.

Der er hver Mand fri.
 Jeg eier selv en trofast Viv i Bretland.

Men ind i Jomsborg maae de bringes ei.
 Vort Samfund grunder sig paa enig Kraft,
 Og Blodhed kommer kun fra Dvinderne.

Bue.

Det var et Sandheds Ord, et Viisdomsord!
 Valnatofe.

Alt hvad i Krigen vindes, lige deles.
 En Formand kun maa være Flokkens Drot,
 Maa pleie Retten. Det var listig Hyklen,
 En smaalig Omvei, hvis jeg satte Valget
 Til Eder; thi jeg veed, I vælge mig.
 Jeg er denældste her, den Mægtigste;
 Og jeg er Stifteren.

Alle.

Du est vor Formand!

Valnatofe.

Saa sværger da, i det I vende Sværdet
 Mod Runerne paa Skjoldets Rove der,
 At I vil holde dem, som holde Helte.

Alle Kæmperne

(brage deres Sværde og vende Ordene mod Skjoldet).

Vi sværge!

Valnatofe.

Sværger høit med mig, at vi
 Vil hjælpe Evend paa Danmarks Kongestol.

Alle.

Vi sværge!

Valnatofe.

Sværger broderligt tilsidst,
 At grunde vil vi en selvstændig Stat,
 Et Bolverk imod Sydens Argelyst.

Alle.

Vi sværge!

Valnatofe.

Vel! Tredobbelt var den Gæd!
 Odin har hørt den; thi hans Straaler smile.

Nu følger mig i Borgestuen, Venner!
 Der ud vi tomme vil det store Miedhorn,
 Til Edens Hæder og Befræstelse.
 Men Sigurd, syng os først en Kæmpevis!

Sigvald.

Ja, Sigurd være skal vort Jomsborgs Skjald.

Bue.

Jeg skulde selv ei' rose ham, han er
 Min Broder; men han har en Stemme, som
 En Biørn i Skoven; mens hans synger, maa jeg
 Bestandig drikke.

Balnatoke.

Net saa, holde Bue!

Den, som ei svigter ved det fulde Bæger,
 Han svigter heller ei, hvor Hildur leger.
 Men først en Sang for Lauget uden Drif.

Sigurd (synger). *)

Naar Odin vinker,
 Naar Sværdet blinker,
 Er Helten glad;
 I rede Strømme,
 Med Liig, som svømme,
 I Birtingsbad,
 Paa Lynets Vinger
 Han iler kold,
 Naar Skogul svinger
 Sit rede Skjold.

Hans Baaben gunge;
 Den blante Tunge
 Han svinger stærk.
 Til Odin rider,
 Naar Sværdet hider
 I Vandserfært,

*) Denne Vis, der var skrevet til Stykket, men udelodes ved Opførelsen, meddeles her paa sit oprindelige Sted.

De raske Kæmper,
 Hvis Mandemod
 Gi Skrækken kæmper,
 Blandt Liig og Blod.

Paa Markens Glade,
 I blanken Blade,
 Med Kobberhielm;
 Som Blodgudinden
 Flur giennem Vinden
 Da stærken Elm,
 Med Staal paa Spidsse,
 Han faster let,
 For frem at ridse
 Den rede Tvæt.

Odin med Flammer,
 Og Thor med Hammer,
 Med Rølle Tyr,
 Og Kampens Viger
 Til Jorden stiger,
 Naar Baabnet gnyer.
 Naar Vuren tuder
 Som hungrig Biern,
 Da loffes Guder
 Til Kampens Born.

Hvad er vel Livet?
 Et Bust i Sivet,
 Som synker ned;
 Et Spil af Kræfter,
 Som biger efter
 En Evighed.
 Til Evigheden
 Saa morgenrød,
 Gaaer Vei bernelen
 Kun giennem Dod.

Fra Mied og Piger,
 Du danste Kriger!
 Blandt Blod og Liig,
 Du rast Dig svinge,
 Til Mornens Vinge
 Bortviser Dig!
 Med Sværd fra Belte,
 Med Egefrands,
 Sig sommer Helte
 Den sidste Dands.

(Alle Kæmperne gjentage Sængens sidste Ord og gaae med ham.)

En Plads i Skoven.

Morgen. Kong Harald i Forgrunden med Skofte, hans Gangerpilt.
 I Baggrunden en talrig Skare Mennesker, spændte for en stor Kampe-
 steen, hvilken de slæbe langsomt over Skuepladsen.

Harald.

En herlig Morgen!

Skofte (gnider sine Dine).

Hvis den kun ei faldt

Saa tidlig ind paa Dagen.

Harald.

Er Du sovnig,

Hvad vilde Du da med?

Skofte.

Du har fortalt

Saameget om det Vinde, Du vil sætte

Ved Reirestoven, for din Fader Worm

Og for din Moder Thyra, saa jeg tænkte

Her et Underværk at see.

Harald.

Og er ei

Den store Steen, som blot mit Bud bevæger,

Heel kongelig?

Skofte (gaber).

Heel kongelig? Maaſtee.

Jeg veed ei ret hvad der er kongeligt.
Du spænder dine Undersaatter for,
Som Stude, til at slæbe dine Byrder;
Hvis det er kongeligt —

Harald.

Du eſt en Viæf.

Der kommer Fiolnir! Han forſtaaer det bedre.

Fiolnir kommer.

Hil Danerkongen!

Harald.

Taf! Velkommen Fiolnir!

Du ſeer mig ved mit Arbeid. Dette Minde
ſkal giøre Worm udødelig, ſkal viſe
Hans Sønſ Taknemlighed for Eſterverden.
See! denne Steen ſtod flere hundred Aar
Ved Iſefjordens Indløb; mangt et Skib
Er bruftet mod dens haarde Barm i Storm;
Jeg har ved Bønder og ved Trælle ladet
Den ſlæbes hid paa Land, og drages fort.
Ei noget Dyr, blot Menneſter har bragt
I Keireſtoven den, til Kongens Minde.
Siig, ſaae Du nogentid en ſtørre Klump
Vel drages bort af menneſkelig Kraft?

Fiolnir.

Ja Herre! jeg har ſeet den, ſom var ſtørre.

Harald.

En ſtørre Klump, ved blotte Manddoms Kræfter?

Fiolnir.

Nys ſaae jeg Svend, din Søn, paa Keirething
Fra Dig til ſig at drage Danmarks Rige;
Dom ſelv nu, hvilken Klump der var den ſtørſte.

Harald.

Hvad ſiger Du?

Þiðlnir.

Du meente, Svend var kommen
Med fire Skibe blot?

Harald.

Er det ei saa?

Þiðlnir.

Nys melded Givind Skeira: Valnatofe
Har efterladt med Svend en talrig Flaade
Ved Samso. Han har talt, foruden Holke,
Foruden Espinger og mindre Snekker,
Tyve Dromunder, fyrgethye Knurrer.
Et andet Budskab melder os fremdeles:
Ved Ringsted samler sig en Hær for Svend.
I Nat var der i Valnatofes Huus
Et Kæmpemøde; nylig gif Kong Svend
Ombord til Samso, men paa Thinget først
Ved Stranden svor ham Hedningerne Trostak.

Harald.

Hvad bringer Du mig for et Rædselsbudskab?

Þiðlnir.

Hvert Ord er Sandhed, Hære! Væbne Dig!

Harald (raaber).

Rad Stenen staae! Til Vaaben alle Mand!
Nu giælder det, at vise Mod og Trostak.
Rad Stenen staae! Jeg har fra Danmarks Hav
Hidslæbt maaskee den til min egen Grav.

(Han iler bort med sit Følge.)

Credie Handling.

Palnatofes Huus.

Palnatofe. Valnir. .

Valnir.

Ha Stilstand! Og min Fader her som Gidsel!

Palnatofe.

• Det var det, værste Ruds, den Listige
 Mig kunde spille. Vi var ham for stærke,
 Thi tieler han vort Mod med Rangsombhed.
 Nu rores inderligt hans Faderbierte,
 Ved sig en Krig imed hans egen Sen;
 Nu vil han see, hvordan til Begges Fordeel
 Al Dvedragt endes kan, og skaane Blod.

Valnir.

Skal Argelisten med sin Omvei da
 Bestandig græle Helten som en Slange?

Palnatofe.

Forfigtighed vanærer ingen Mand.
 Med sine Gidsler reiste Svend til Samso;
 Jeg har jo mine Heltebrodre her.
 Hvi frygte? Med en liden Flok, som vor,
 Slaaer jeg mig giennem Haralds Reiesvende,
 Hvis det skal giælde, Valnir!

En Svend kommer og melder:
 Biskop Popo!

Valnatofe.

Du seer, jeg har alt fornemt Munkeselskab.
 Ham vil jeg have dog min lille Sæg med,
 Den sletteste Præst! Jeg gietter hvad han vil.
 Han har alt meldt sig for en Time siden.
 Gaf ud med Svenden, Valnir! Naar jeg slaaer
 Paa Skjoldet, kom igien; og bring med ham,
 Hvad Du vil see, jeg har tillavet Bispen
 Paa Arnestedet.

Valnir.

Det skal see, min Fader!

(Han gaaer med Svenden.)

Biskop Popo træder ind.

Det undrer Eder vist, min tappre Herre!
 Alt over denne Tærstel Biskop Popo
 Ter vove sig.

Valnatofe.

Hvi saa, min fromme Herre?

Troer I, jeg holder selv mig for en Udv,
 Ter for et Faar, og denne Stue for
 En Morderfuld?

Popo.

Nei, jeg veed, I er
 En ædelmodig Helt, og kommer freidig.

Valnatofe.

I taler jo, som om I havde gjort
 Et farligt Tog til Biarmeland, Herr Bisp!

Popo.

Jeg fiender Eders Hierte, Jarl! I kan
 Ei være Christendommen fiendtlig sindet.

Valnatofe.

Dertil behøves ikke megen Rundskab.

Popo.

I strider ei af Had mod Christendommen,
 Men for at ende Landets indre Krig,
 Og for at hjælpe Svend til det som Ret er.

Palnatøke.

J siger Sagen som den er, Herr Bisp!

Poppo.

Hvo enfter ikke denne Tvedragt endt?
Deri maa Christen, Hedning enig være.
Alt blinkte Sværdet draget af sin Valg,
Da greb jeg dristig omkring Haralds Arm,
Og bindred Barnemordet.

Palnatøke.

J er Marsag

J denne Stilstand?

Poppo.

Jeg og ingen Anden.

Palnatøke.

Det kan jeg ikke takke meget for;
Thi fortest Onde kalder her jeg bedst;
Og dette gamle Saar vil aldrig læges,
Her en frimodig og vældædig Kniv
Har skaaret Wedderbylden bort, som kuldner.

Poppo.

J mener: under denne løse Watlen
Kan intet trives?

Palnatøke.

Ja, det er min Mening.

Poppo.

Min med, Herr Jarl! J troer: om Harald end
Nu slutted et Forlig med Svend, sin Son,
Saa havde det dog ingen Varighed
Med dette Venstab.

Palnatøke.

Jeg formoder det.

Poppo.

Jeg med, Herr Jarl! Thi hvad der bygges kun
Paa Sand, det blæser om ved første Vind.
J mener: Danmark have bør en Herre

Med Manddomskraft, med Heltemed og Viisdom,
Hvis Landet blomstre skal som hidindtil.

Palnatofe.

Jeg har den Tro!

Popo.

Jeg har den samme Tro.

Fra denne Synspunkt er vi Troesforvandte.

Det er jo underligt, hvordan vi To

I mange Punkter stemmer overeens!

Palnatofe.

Jeg finder selv det ubegribeligt;

Dog det maa være vel en Misforstand!

Popo.

Nei, nei, Herr Jarl! vi stemme mere sammen,

End I vil troe; hver paa sin egen Maade.

Vi drives Begge dog af Gæt, det er:

Al Iver for den gode Sag, af Retfærd.

I er den første Helt blandt danske Kæmper,

Jeg er den første Præst blandt danske Christne;

I strider ei af Had mod Christendommen,

Men for at bringe Fred og Kraft i Riget;

Jeg holder mig til Harald, ei fordi

Jeg hader Svend, men kun fordi jeg nødes

At gribe til den første, bedste Dvist;

At dog den spæde Blomst kan finde Noget

At vinde Stilken til. Hvis ei Kong Svend

Foragted Christendommen, maatte jeg

Langt heller ønske Danemark en Konge

Med Ungdomskraft, end En, der gaaer i Barndom,

Dg som har intet Andet af en Christen,

End netop Navnet.

Palnatofe (opmærksom).

Fuldfør Eders Tale!

Popo.

Det, som jeg mig opoffrer ene for,

Er Christendommen, ei Kong Harald; Harald

Er et Vehiculum, jeg mener dermed;
 Et Middel for min Hovedsag. Saa gaaer
 Det Eder; Danmarks Kræfter vil I styrke;
 Det, som I kun opoffrer Eder for,
 Er Landets Hæder, ei Kong Svend; Kong Svend
 Er et Vehiculum for Eders Plan.
 Forstaaer I mig?

Palnatofe.

Saa temmelig, Herr Bisp!

P o p o.

Hvis altsaa Fædrelandets Redning kræved,
 At I forlod Kong Svend, var det en Synd
 At foretrække Landets Frelse ham?

Palnatofe.

Nei sikkert ei.

P o p o.

Ei sandt, det var en Pligt,
 At lade Svend i Stikken for det Hele?

Palnatofe:

I Stikken?

P o p o.

Nu, det er en Talemaade!
 Vor Pligt var, deri vi er enige:
 For Jer, at offre Danmarks Rige Svend,
 For mig, at offre Christendommen Harald.

Palnatofe.

Hvad følger nu af hvad I her har sagt?

P o p o.

Hver Mand maa stride med sit eget Vaaben.
 En Helt gaaer frem, saa dristig som Naturen
 I sine Virkninger, med ydre Styrke;
 Mig gaaer det anderledes, med det Indre
 Kan jeg kun virke, kun ved Mandens Kraft.
 Jeg veed, at vende Sagen til min Fordeel.
 At ville vandre frem med Dvang, som I,

Var Raseri af mig, saavidt min Fremgang
 Af Eder maatte kaldes snedig List.
 Hvad Een sig semmer, semmer ei den Anden.
 Balnatofe.

Det lod sig høre.

P o p o.

Nu, som gode Mænd
 Kan vi jo sige vore Hierters Mening;
 Thi ene Lumskhed gaaer vidtloftig Omvei.
 Jeg kommer ikke blot som Betler, for
 At bede, ogsaa for at hyde. Rige
 For Rige, hedder det, skal Vensteb holdes.
 Er det ei saa?

Balnatofe.

Det Ordsprog er ei gammelt;
 Ei findes det i Odins Havamal;
 Fra Syden er det kommet seent; men da
 I kom den samme Dei, Herr Bisp! saa er
 Det billigt, at I hædrer Landsmandskabet.

P o p o.

Et Middel, hvorved Brodermord forhindres,
 Og hvorved sikkert dog det Gode fremmes,
 Bør foretrækkes Et, hvorved tilvisse
 Det første steer, men hvorved Følgen's Godhed
 Er uvis. Er I ei af samme Tanker?

Balnatofe.

Jeg frygter for, vi blier uenige
 Af lutter Enighed tilsidst.

P o p o.

Hvis saa er,
 Var Skylden ikke min, jeg varer kun
 Om hvad Fornuft og Billighed kan fordre,
 For at forhindre Misforstand og Brede.
 Nu da til Sagen med et freidigt Mod.
 I truer Harald med en talrig Flaade,
 Samt med en Hær; men han er Danerdrøt,

Dg staaer i Magt for Eder ei tilbage.
 Hvis er Sagen; thi naar Sværdet drages
 Er Seiren, som I veed, endnu hos Gud.
 Balnatøke.

Heel vel!

P o p o.

Kong Harald vil berøve Evend
 Ein Fædselskret; han tvinger Sennen til
 At gribe Sværdet mod sin Fader.

Balnatøke.

Rigtig!

P o p o.

Det seer den christne Præst, som Kampens Mand.
 Men, fiære Herre! kan vi enste Evend
 En Seir, som foraarsager Christendommen
 Nedstyrtelser og Fiendskab, og som gier
 Ansgars og Rimberts fromme Værk til Intet?

Balnatøke.

Kong Evend vil handle, som det sommer sig
 En ærlig Drot.

P o p o.

Ja — naar man vidste det!

Balnatøke.

Hvad har I dog paa Hjertet, fromme Fader?
 Siig mig det uden Frygt, tal ud af Skægget!

P o p o.

Ier Gudhed og bekjendte Danniethed
 Mig giver Mod til at fortælle mig Eder.

Balnatøke.

Tal!

P o p o.

Hvis Kong Evend heitideligt vil love,
 Saasremt I selv heitideligt mig lover,
 At lade Christendommen uskerænket,
 Saa lover jeg Kong Evend og Eder, Jarl!
 En Seir, en sikker Seir, og uden Blod.

Valnatofe.

Hvorledes skulde det da vel gaae til?

Popo.

Danmark er deelt imellem Hedninger

Og Christne. See, hvad Hedninger angaaer,
De horer Eder til; men, strenge Herre!

(Smilende)

Jeg styrer Christendommen.

Valnatofe.

Fromme Fader!

Forklar Jer tydeligt.

Popo.

Alf hellig Iver

Staaer kun det halve Danmark imod Svend,
Gi for at takkes Harald; thi han hades.

Valnatofe.

Troer I?

Popo.

Tilvisse. Lover I mig helligt,
(Og Eders Ord er mig tilfulde nok)
Mit Embed og det arme Christendom
Ustødt og uforkrænket, lover I
Mig Klosters Herlighed urørt, — saa bringer
Jeg Eder Danerkronen i min Haand.

Valnatofe.

Hvorledes?

Popo (græder).

Christendommen uforkrænket!

Ved Gud! hvad jeg forlanger, er beskedent;
Et billigt, et retfærdigt Krav.

Valnatofe.

Hvorledes?

Hvorledes vil I virke det?

Popo.

Jeg træder

For Haralds Hær. — Det sidste Baand, som holder

Hans Magt, det kan jeg med et enkelt Ord
 Brat sønderrive; — træder for hans Hær:
 Jeg byder dem at lægge Sværdet; vidner,
 At Harald er en Synder, at Kong Svend
 Bor efter Himlens høie Villie faares;
 Stadfæster det ved et Mirakel; Svend
 Bestiger Thronen; Landets Krig er endt;
 Kong Harald mister stoffet for sin Død
 En Krone, som han ei kan bære længer —
 Og alt det ædle danske Blod er spart.

Palnatofe.

J vil stadfæste det ved et Mirakel?
 Har Rygtet Ret, og kan J virkelig
 Ilden at brænde Huden, bære Handsker
 Af giennemglødet Staal?

P o p o.

Sligt Tertejn stænkte
 Mig Himlen, for at overthyde Mængden.

Palnatofe.

Det havde selv jeg megen Lyst at see.
 Hvo veed? Maaskee jeg med blev overthydet.

P o p o.

Kom til mig i min Celle, naar det mørknes,
 Der skal J skue det med eget Die.

Palnatofe.

J vil mig vise Kunsten?

P o p o.

Hiertens gierne!

Palnatofe.

Fortræffligt. Det kan see paa Diebliffet;
 Strax. Her behøves ei at vente Morket;
 Hvad jeg skal see, det seer jeg bedst ved Dagen.

(Han slaaer paa sit Eliold. Valnir og Svenden bringe en gloende Jernhandske
 ind paa et Forsad, som de sætte for Bispen.)

P o p o (bestyrter).

Ha hvad er det?

Palnatofe.

En Vante, god for Kulden;
Træk den kun paa! Jeg lover Eder vist,
I skal ei fryse paa den høire Haand.

P o p o.

Et forud overlagt iværksat Spil,
For at forhaane mig?

Palnatofe.

Vi Hedninger

Kan spaae; jeg forudsaae, hvad der omtrent
Her vilde hændes, har forsynet mig
Med det Nødvendige til rette Tid.

P o p o.

Er det min Tak for min Oprigtighed?

Palnatofe.

Nu ingen lang Indledning! Rænge nok
Har taus jeg hørt paa Eders Tale; nu
Vil jeg en Handling, som kan frene Værket.

P o p o.

Jeg gior det ei!

Palnatofe.

Det er Halsstarrighed,
Fornærmelse, som jeg har ei fortient,
At I ei troer mig værd et Tertejn, som
I spilder paa hver Almuesmand.

P o p o.

I Klostret —

I Klostret vil jeg vise det, ei her!

Palnatofe (mørk).

Altsaa — Det er ei alle varme Vanter,
Der passer Eders Haand?

P o p o.

Jeg gaaer herfra.

Palnatofe (griber hans Arm).

I bliver! — Dersom jeg betragter Tingen
Blot som en Kunst, saa har I Ret til Afslag;

Til Kunster skal man Ingen tvinge. Men
 I har affkøbt Evetamp, indført Tjernbyrd;
 Saadan man nu bevise skal sin Ret.

(Streng)

Saa følg Jer egen Lov paa Diebliffet!
 Drag Handsken paa, som en uskyldig Mand,
 Hvis ei, da gaac herfra som en Bedrager!

Popo (saandt).

Den mindste Deel af Goben findes stiftet
 Til retlig Indsigt; til at dæmpe Evedrægt
 Blandt Mængden, er det korte Middel bedst.
 Saa fatte det Guddommelige; naar
 Den Vise bruger sandfælsige Midler,
 For at opnaae et himmelsk Diemed,
 Da er Bedraget, om det saa kan kaldes,
 Uskyldigt og tilgiveligt Bedrag.

Palnatofe.

Ha, hvad en Munk dog ei besmykke kan!
 Henrevet af Forundring har jeg seet
 Jer stule bag en smidig Silketunge
 Et Blaargarnshierde; har jeg seet Jer listig
 Med rene hvide Klæder at udpynte
 De sorteste Forbrydelser. Kong Harald,
 Som — være han forresten hvad han vil —
 Er Ederes Ven, Belgierer, vil I svige!
 Forraade vil I! Af en Nidingsirrygt,
 Da I alt seer, til hvad Kant Vognen hælder,
 Hidkommer I til mig, den Mand, som I
 Af alle hader meest, og leger Ven;
 Og Christendommen, en uskyldig Være
 For stille Dyd, maa selv bekvemme sig
 Til Skalkfæstul for Ederes Synder. — Popo!
 Du vil Dig sammenligne med Ansgar?
 Med Rimbert? med de dydefulde Mænd?
 Hver uden Gennytte, ærlig hver,
 Og agtet hver af Hedning som af Christen?

Du ogsaa sammenligner Dig med mig?
 Og troer, en tapper Hovding, at en Hær
 Af Danerkæmper skulde takke Seiren
 Din Munkelyst? Ha gaa, Du falste Judas!
 Svøb skamredt ind dit Ansigt, ellers bleg,
 I sorten Hætte. Gaa! Bliv atter Skaffer,
 For Brunos Klosterklokker, hist i Köln!
 Mædsk Dig i Dovenskab af Bondens Svød;
 Men dov Dig aldrig mig for Dine meer.

Popo (forbittret).

Du triumferer alt, Du stærke Helt?
 Jeg saae forud, til hvad Kant Vognen hældte?
 Den hælder hen, hvor Du det ventér mindst.
 Snart sprætter Jetteen hovedløs! Svend Tvestiæg —
 Ha; jeg maa lee! Velan, I vil det saa!
 Men I vil græde Blod, at I foragted
 Min Nødhjælp taabelig! Vil græde Blod!

(Han gaaer.)

Palnatøke.

Ha hvad var det? Han trued? Høie Guder!
 Han nævnte Svend. Gaaer! henter ham tilbage.

(Palnir og Evenden stonde sig ud, og bringe Bispen tilbage for Palnatøke.)

Palnatøke

(drager sit Sværd og sætter ham det for Brystet).

Hvor har I Svend? Hvad vil Du sige med
 Den hovedløse Jette? Har I alt
 Brudt Freden? Er ei Svend med sine Gidsler
 Paa Samsø?

Popo (angstelig).

Af, Herr Jarl! Tag Jer iagt!
 I trykker mig jo Sværdet giennem Raaben.

Palnatøke.

Jeg trykker Dig det giennem Brystet, Munk!
 Hvis ei Du skrister strax Forræderiet.

Popo.

Slip mig kun først!

Palnatofe.

Tal saadan, som Du staaer!

Sværdsodden under Hiertet maa Du føle,

Hvis det skal rores til Oprigtighed.

Hvor har I Svend?

Poppo.

I Drmetaarnet! Uden

For Byen; midt i Skoven; Harald Gormsen

Lod Skibet standse, hvorpaa Svend med Gidsler

Til Samse soer; — har ladet hans Følge dræbe,

At Sagen ikke skulde vorde kundgiort;

Kun Thorvald fængslet blev med Svend.

Palnatofe.

I Taarnet?

I Drmetaarnet?

Poppo.

Men ei fastet end

For Drmene; kun i et Kammer over

Den dybe Kule. Hvad der meer skal see,

Beror paa Kongens Bud. Mig kan I takke

For den Opdagelse.

Palnatofe.

Ha Niffelheim!

Fort, tager denne Munk og kaster ham!

I Kioldren skal han fastes; Speiderne,

Som holde Vagt ved Døren, ligesaa.

Jeg iler hurtig med min lille Flok,

At redde Svend. En Baad os sætte skal

I Skumringen paa Dybet ud til Samse.

Baghuset vender ind ad Skoven til,

Vi snige did os uden at bemærkes.

Her gælder Hurtighed og Uforsagthed;

Afsted med Munken! Fort at redde Svend!

Poppo.

I fængsle mig til Eders sterste Skade!

Endnu i Rænker kan jeg bævne mig.

(Alle gaae bort.)

Fængsel.

Fangefogden, en Gubbe med et langt graat Skæg.

Fordømt! Det er dog bedre, meget bedre,
 Alt være Røver paa den vilde Sø,
 End Fangefoged i det skumle Fængsel;
 Thi hugger jeg paa Borderanden der
 Min Karl i Panden med en sleben Dre,
 Saa kan han giøre mig den samme Skæl;
 Det er et ærligt Haandværk, frit og lystigt!
 Hvad har jeg derimod vel af, at lade
 De arme Diæble styrte ned i Gullet
 Til Ormene? — — Isald det ikke var
 For Aldrens Skyld, hvis ikke Biskop Poppo
 Mig havde tordnet det i Drenge,
 Og truet mig med Svovelspølen. — Ha!
 Hvis der var foldt, brød jeg mig lidt derom;
 Jeg er en gammel Normand, vant til Frost,
 Har al min Levetid holdt mig fra Dynen;
 Og skulde nu tilsidst — — det var for stærkt! —
 Han sagde mig: saafremt han ikke kom,
 For Sol gik ned, da skulde jeg i Guds Navn
 Kun lade Lemmen falde; thi da havde
 Kong Svend (hvad nu han undersøge vilde)
 Fortient sin Død. — Det mærkes jo alt stærkt;
 Isald han kom, og fandt det ei fuldbragt,
 Blev jeg vel bandsat paa min gammel Alder.

(Han gaaer hen og tager i en Kiæde ved Væggen.)

Velan! — Hvor snart er dog et Menneske
 Sat ud af Verden! Hurtig er han indsat
 Og hurtig udsat. Jeg behøver blot
 Alt drage stærkt i denne Kobberlænke,
 Saa styrter Gulvet med de To derinde.
 De veed det ei, de gaae med Tillid paa
 Den falske Grund. — Det gior vi Alle jo!
 Jorden er huul; hvor helst vi træde, lurer

En Grav; — der gaaes et lidet Stykke Wei,
Saa brister Isen og saa plumpe vi. —

(Han betænker sig et Dieblit og siger derpaa):

— Men derfor græmmer det mig og desmeer,
Alt korte disse raske Ungersvende
Den korte Wei. — — Ja ja! En kan jeg redde!
„Kong Svend“, var Bispen's Ord; den Anden ei.
Den Fremmede, ham kan jeg redde. — — Hvilken
Er Svend og hvilken er den Fremmede?
De kom i Mørket, og jeg kiender Ingen.
Nu, jeg vil raabe Den herud, som ei
Er Svend.

(Han gaaer ind og kommer tilbage med Thorvald Bidforle.)

Fangefogden (hoist forundret.)

Herr Thorvald! Himmel! Er det Eder?

Thorvald.

Jeg hedder Thorvald. Hvo est Du, min Gubbe?

Fangefogden.

Mit Navn er Sobiørn Steinaflosver; men
Gud bedre mig, nu er jeg fra en Biørn
Forvandlet til en Fængselsrotte.

Thorvald.

Sobiørn!

J forekommer mig bekendt.

Fangefogden.

Alt Himmel!

Det er vel intet Under. J har reddet
Mig Livet paa et Vifingstog, løskiebt
Min Son; og denne Skramme, som J seer
Her paa min-venstre Kind, har selv J syet
Mig sammen. — Og nu er J fængslet her?
Saa har vor Herre hørt min Ben, saa kan
Jeg lonne Godt med Godt og Liv med Liv?
Gaa, Herre! skynd Jer! der er Nøglen; Iuf-
Jert Fængsel op, stul Jer i Skoven, fly!
Vogt Jer, at møde Bispen.

Thorvald.

Og Kong Svend?

Fangefogden.

Maa blive! — Han er en Forbryder, siger
Den fromme Bisp; og ham maa jeg vel troe.
Men om han sagde tusind Gange, Thorvald!
At I var en Forbryder, skyldig Døden,
Saa troede jeg det ei, om saa han bar
Titusind hede Handsker til Beviis.

Thorvald.

Hvad Skiæbne har man her bestemt Kong Svend?

Fangefogden.

At styrtes ned til Ormene. Saasnart
Jeg drager i en Snor, da synker Gulvet
I Kamret der; saa er det giort.

Thorvald.

Velan:

I redder Svend og mig, hvis ei, da dræber
I Svend og mig. Jeg skilles ikke fra
Min Ven, forlader ham i Døden ei.

Fangefogden.

Jeg Eder dræbe? Der skal Ravnene hugge
Mig Diet ud paa Retterstedet.

Thorvald.

Schiern!

Gior, hvad I vil, hvad Hjertet hyder Jer.
Svend er min Ven, en hold, uskyldig Helt;
Men Bispen Eders Gensold har bedaaret;
Hans Kunst med Handsken er et plumpt Bedrag.

Fangefogden.

Forshynd Jer ei, jeg veed, I er en Hedning;
Men jeg er døbt; maa ære Christendommen.

Thorvald.

Jeg ærer Christendommen, skiondt en Hedning;
Bopo er Christen ei, skiondt han er døbt.
Gior hvad I vil! Betænk Jer, hvem af os

J meest her stole paa, hvad enten Den,
 Der gav Jer Sundhed, Liv og Søn tilbage,
 Hvad eller Den, der drog en gloheed Handske
 Paa Haanden, uden at forbrænde Huden.
 Min Skiæbne bli'er ustillelig fra Svends!

(Han gaaer ind.)

Fangefogden (grublende).

Hvad enten Den, der drog en Handske paa,
 Hvad eller Den, der drog sin Glavind ud
 Og redded mig med egen Fare? Himmel!
 Tilgiv den gamle Sobjern, hvis han feiler!
 Jeg holder med den Handstelese.

(Gaaer ind.)

En Plads i Skoven.

Fangetaarnet vender ud til Veien paa den ene Side med en stor Jernder.

Palnatofe. Sigvald Jarl. Bue hin Digre. Sigurd Kappe.
 Palmir. Bagn og flere Kæmper. Alle bevæbnede.

Palnatofe.

Ha,

Forgiæves! Argelist har vundet Seir:
 Den tykke Muur ugiennemtrængelig,
 Støbt Jern er Deren. Udentviol har Fogden
 Adlydt den grumme Munk's Befaling alt.
 Hvad hialp det nu, at vi, med Angstens Sved,
 Tilstaaelsen fik presset af hans Bryst?
 Her standser Heltens Mod; en skummel Gift
 Fortæret har vort Hierte. Krig og Evedragt
 Vil ødelægge Landet! Falder Harald,
 Hvo skal da være Drot? Uenighed,
 Uergierrig Stræben hæver alt sin Linding
 Af Mærkets Dynd, til Held for Danmarks Fiender.
 O Danmark, o mit arme Fædreland!

Bue.

Du græder Tofe? Nu ved Nastronds Flamme!
 Her har jeg i min Haand en vældig Stang
 Af slysfold hærdet Staal; min Oldesader
 Gif den af Veland, den berømte Smed;
 Jeg render Døren ind, jeg sprænger Bolten!
 Meer end af Lovens, end af Biernens Blod,
 Har tolv Mænds Styrke Bue Digre druffet
 Af dine Heltetaarer.

(Han render med saadan Fart mod Døren, at Spydet springer i Stykker og han styrter
 til Jorden. Alle Kæmperne støtte sig raadvilde til deres Spyd og stirre til Døren;
 i det samme aabnes den, og Thorvald Vidferle træder ud med Svend ved sin
 Haand, fulgt af Sæbiørn.)

Alle.

Ha, Kong Svend!

Palnatofe.

Svend!

Svend.

Palnatofe! — Elfte Fostersfader!

(Han kaster sig i hans Arme.)

Palnatofe.

Er det et Blandværk? Har Du Muren sprængt?

Svend! har Du strømmet Døden bort?

Svend (peger paa Thorvald).

Der staaer

Min Redningsmand.

Alle Kæmperne (forundrede).

Hvad? Thorvald?

Svend.

Denne Gubbe

Er Fangesfogden; ham har Thorvald før
 Fra Døden reddet med hans Søn; nu vilde
 Den Gamle redde ham; men Thorvald svor
 En Eed paa Stand: han gif ei uden mig.
 Det rørte dybt den gode Gubbes Hierte,
 Han gav os begge løb.

Balnatoke.

Ha, vakkre Thorvald!

Tillad mig at omfavne Dig.

Thorvald.

Min Herre!

J gjer for meget af en ringe Gierning.

Balnatoke.

Jeg favner Dig ei blot for denne Gierning,

Endskiendt den er vort Lands Lyksalighed;

Jeg favner Dig for dette Sindelag,

Som gjer, at overalt man skylder Dig, —

J Fængslet selv, — Taknemlighedens Gield.

O Svend, tak Odin for den Ven! behold ham!

Han er den bedste Glavind ved din Side.

Svend.

Det er han.

Balnatoke (til Stridsmændene).

Nu, J stolte Tomsborgs Kæmper?

Nu Bue, var det sandt om Baldurs Magt?

Der ligger stjort dit søndersprungne Spær,

Og her staaer Svend ved Thorvalds Haand.

Bue.

Tie! tie!

Svend.

Nu maae vi gaae i Skoven; flæde der

Os om som Fisterfolk, og seile strax

Til Samø paa en Baad, som Gubben staffer.

Balnatoke.

Ketsaa! Vi Andre blive her tilbage.

Alt Bopo fængslet er med Speiderne;

For Morgen faaer ei Harald Nys om Tingen;

For Oversald kan man jo siikre sig;

Og aabenlyst vil ingen Danerkæmpe

Som Niding bryde Freden. — Vore Venner —

Men kom! her kunde vi opdages let;

J Skovens Dyb vil vi aftale Resten.

(De gaae. Bue holder Thorvald tilbage.)

Bue.

Islænder! Bliv et lille Korn, og hør
Hvad en Bornholmer har at sige Dig.

Thorvald.

Min Ven!

Bue.

Man siger for et gammelt Ord,
At man skal ikke stue Hund paa Haaret;
Det prægtigt passer for os begge to.

Thorvald.

Du redelige Kæmpe!

Bue.

Island ligger
Vel fuld af Is og Sne, men Ilden brænder
I Grunden der; og hvad der gælder Lærdom
Og Runer, Sagastrister, nu, af dem
Har I fuldt op. Det er sletintet Under,
At Du forstaaer at stifte Dig saa vel.

Thorvald.

Du holde Bue! redelig, som stærk.

Bue (ryster hans Haand).

Bornholm er stenet, fuld af Klipper, men
Det er ei siældent, at man finder der
Karsunkler dybt i Flintestenen.

Thorvald.

Sikkert!

Bue

(drager sit Sværd, og vender Spidsen deraf imod Jorden).

Kom, vi vil blande Blod i Jorden sammen,
Og sværge strax Fostbroderskab!

Thorvald (vent'g).

Nei Bue!

Dertil staaer ei min Hu.

Bue (rækker ham Sværdet).

Der! Vil Du have
Mit Sværd? Det Allerbedste, som jeg eier!

Thorvald.

Behold dit Sværd, det bruger hedre Du
End jeg.

Bue (utaalmodig).

Hvad vil Du have da?

Thorvald.

Giv mig

Dit Vensteb!

Bue (omfarner ham).

Hvis Du noies vil med det,

Da skal Du have det saa friskt og varmt, som
Det kommer ud af dette danske Hjerte.

Thorvald.

Uerlige, dierve Kæmpe!

Bue.

Vise Thorvald,

Du est en Blomst i Freden, jeg en Uv
I Krigen.

Thorvald.

Begge for vort Fædreland!

Bue.

Og begge Fienden farlig: Fred og Krig
Gaae Haand i Haand, er Venner! Lad saa Nogen
Herester vove paa at true Danmark.

(De gaae bort Arm i Arm.)

Fjerde Handling.

Kongens Sal.

Nat. En Lampe hænger under Loftet og oplyser Dronning Thyra Danebods Billed i Baggrunden.

Harald. Fiolnir.

Fiolnir.

Som jeg har sagt, min Herre! Taarnet ledigt,
Og Svend og Thorvald remt med Fangesogden.

Harald.

Den selvgraa Gubbe, hvis Samvittighed
Bestod i, blindt at lyde Bispens Bud!

Fiolnir.

Fuglen har skiftet Fær og tomt staaer Buret.

Harald.

Og Løse flygtet bort med alle Gidsler?

Fiolnir.

De kan ei have faaet Nys om Tingen;
Thi nylig gif jeg Palnatokes Huus
Forbi; de sad og drak for aabne Døre
I Borgestuen, sang, som intet Fiendskab
Var tænkeligt.

Harald.

Det er endda en Trøst.

Hvad Kundskab er os bragt af Speiderne?

Fiolnir.

Jeg kan ei finde dem.

Harald.

Hvad? - Speiderne?

Fiolnir.

Maaskee de sad hos Valnatokes Kæmper,
 Det kunde jeg saa grant ei see. Du kiender
 Mit Forhold til den stolte Valnatoke:
 Jeg hader ham, som jeg har altid hadet
 Hans Fader, der foragtede mig, sin Broder,
 Fordi jeg er et Slegfredsbarn; som var
 Det Skam, at takke syrig Elstov for
 Sin Fødsel. Sad ei Hrolf paa Reirestolen?
 Alt jeg har hiulpet Dig at straffe Alfi,
 Farbroderen, ved Valnatoke; Straffen,
 Den velfortiente, kalder han et Mord.
 Hans Kæmper er en Efterklang af ham.
 Jeg gik forbi, den tykke Bue saae mig,
 Da greb han Hornet, raabte: Fader Fiolnir!
 Hvi sniger Du Dig som en Snog forbi?
 Kom ind og tøm et Horn! saa glemme vi,
 Alt Du est Alfis Bane; thi nu hævner
 Straadeden jo dog snart dit Nidingsværk.
 Da blev jeg rød af Harm; jeg maatte døie
 Forsmædelsen, for Overmagten dengang;
 Men snarlig hævne vi os, Herre Konge!

Harald.

Med Himlens Hiælp! Det er endda en Trøst,
 Alt de er overmodige, heirested',
 Det viser, at de ruger Intet ud;
 Og som Du siger, sad de ubevæbnet'
 Og drak.

Fiolnir.

Ei ubevæbnet'; klædt i Jern,
 Med store Slagsværd ved de venstre Sider;

Paa Bæggen rundt omkring hang deres Drer,
Og blanke Spiid i alle Kroge.

Harald.

Ha!

Det Tegn er ikke godt.

Fiolnir.

Saaledes pleie

Beständig Valnatofes Mænd at drikke.

De er saa vant til Harnist og til Sværd,

At intet tykkes dem saa mageligt,

Som naar de sidde diupt i Pandserplader.

Harald.

Det er endda en Trøst.

Fiolnir.

Er det en Trøst?

Harald.

Gaa, hent mig Bispen! Denne hele Sag
Er sær forblommet.

Fiolnir.

Hente Bispen? Ja

Saa fremt jeg vidste, hvor han var; han er

Ei heller nogensteds at finde.

Harald.

Hvad?

I Klostret ei?

Fiolnir.

Slet ingensteds, min Herre!

I Morges gif han bort; hvorhen veed Ingen.

Jeg frygter, han er vandret ud til Taarnet,

At Evend har fastet ham, ved Fogdens Hiælp,

I Gullet ned til Ormene.

Harald.

Som Matten,

Er fort og stummel denne Sag. — Hvordan

Er Veiret ude?

Fiolnir.

Mørkt, og Vinden hylér

I Træerne.

Harald.

En gunstig Nat for Stimænd.

Jeg seer dem brænde Huset!

Fiolnir.

Vi ere sikke.

Harald.

Gaa Fiolnir! Væs Dig værdig til at være
Min Staller og min Mærkemand! Rald Hæren!

Lad Givind Skeira holde Flaaden klar.

Jeg kan ei færdes selv i Natten; men

I Morgen skal jeg vise, jeg er Kæmpe.

Fiolnir.

Gaf Du tilfængs og frygt Dig ei, min Herre!

Vi vaage skal nok over Dig.

Harald.

Nei, nei!

Selv vaage vil jeg over mig; man vaager

Selv bedst. Gaa, hent mig Skofte, Gangerpilten!

Han skal mig forte denne lange Nat

Med Sagn og Eventyr.

Fiolnir.

Hvordan, Kong Harald?

Nu vil Du høre Eventyr? Maaskee

Opleve vi et Eventyr i Nat,

Som vil fortælles vore Bernebern.

Harald.

Spild Tiden ei, gaa, skynd Dig, lyd mit Bud!

(Fiolnir gaaer.)

Harald.

Man bruger ei Fortrolige til Alt.

Ha denne Nat er svanger paa Misgierning.

Jeg seer i Mørket dem med Dolk og Blus!

Ha, Nidinger! jeg forekommer Eder.

Giv Lykke mig til Daaden, St. Sebaldus!
 Saa skal dit Altar faae et Overtræk
 Af Purpurpel, ti store Vorlys; ja
 Jeg bygger dig en Kirke, hvis Du hjælper
 Mig ud af denne frygtelige Nat.

Skofte kommer gabende.

See her er Skofte! Er ei Danerkongen
 Endnu i Seng?

Harald.

Man sover alt for meget
 I dette korte Liv; tidnok at sove
 Paa Bolstret af den haarde Kampesteen
 I Høien.

Skofte.

Nei, det Bolster er for haardt;
 Jeg sover helst ved Arnestedet, i
 Den hede Aftebø.

Harald.

Jeg vil ei heller
 Henkastes i det kolde Muld; vil ei,
 At Stormen mig omtude skal, en Synder
 Paa Steilen liig; i Roskilds Kirke vil
 Jeg jordes; ind i en af Choret's Sciler
 De mure skal mit kongelige Legem,
 Og male mig med stærk og broget Farve
 Paa Villens Væg, for Efterslægtens Dine.
 Saaledes leve vil jeg efter Døden.

Skofte.

Men naar nu Ralken falder af paa Væggen,
 Og naar i Muren dine Been bli'er Ralk?

Harald.

Saa skal jeg leve frist i Skjaldens Digt;
 Og længer har ei nogen Helt det drevet.

Skofte (gaber).

Det er kun Galgenfrist!

Harald.
Fordriv mig Tiden!

Skofte.
Du vil fordrive Tiden, Konning Harald!
Og Tiden vil igien fordrive Dig; —
Nu, det gaaer op!

Harald.
Fortæl et Eventyr!

Skofte.
Skal jeg fortælle Dig om Heidreks Sværd,
Der vilde lædste sig i Mandeblood,
Naar det blev draget?

Harald.
Nei; det har Ansgar
Fordærvet, ved at underlægge det
En from Betydning. Denne Viis er slet!
Tyrping var virkelig et Trolddomssværd;
Saaledes har de gamle Skialde meent det;
Nu taler han om Myrderlyst og Grumhed!
Paa denne Maade dræbes Tyrping selv.

Skofte.
Saa vil jeg synge Dig en Vise da,
Som jeg har lært derhjemme:

(Han synger)
Maanen fine,
Demand grine.
Verde Du ikke ræd?

Harald.

Hvilke Fagter!

Hy, tie! — Det er kun Overtro. Den Dræbte
Kan ikke lee i Maanstin!

Skofte.
Herre Konge!
Da leer man først, naar Riødet faldet er
Fra Riøven; men det er en tvungen Latter.

Harald.

Kom, sæt Dig ligeover for mig, Skofte!
 Og da jeg veed, at Du har Mjoden kjær,
 Saa drif af dette guldbeslagne Kruus,
 Mens jeg fortæller Dig et Eventyr.

Skofte.

Du vil fortælle? Det er kosteligt.

(Han sætter sig ved det lille Bord, ligeover for Kongen; skænker og drikker.)

Harald.

Der var engang en sølverhaaret Konning;
 Ham stod de lumste Fiender efter Livet;
 De trued ham, opægged af en Niding,
 Og Gubben sad forladt i Alderdommen.

Skofte (drikker).

Den arme Diævel!

Harald.

Det var bælmørk Nat;
 Naar Dagen gryede, skulde Striden stande;
 Han sad i Matten, søvnløs og forjærdet;
 Oprørerne var i et andet Huus,
 Og svired, sikke paa den snare Seir;
 Og der var Kongens værste Alvindsmand. —
 Ak! tænkte Gubben, havde jeg mig nu
 En Tiener her, behiertet, uforsagt,
 Da sendte jeg ham i min Fiendes Huus,
 Han bored i Forræderen sin Daggert,
 Og naar da Dagen kom, var Seiren vundet.

Skofte.

Og fandt da Gubben ei en Slig?

Harald.

Min Søn!

Behiertet Trostab er ei let at finde.

Skofte.

Det skulde været mig, jeg havde neppe
 Betænkt mig længe.

Harald.

Du est rask og snild,
Selsk uforsagt, men Du est ikke vant til
At bruge Sværd, at sive Blod.

Skofte.

Ei Sværd,

Men Kniven kan jeg bruge desto bedre.
Ei vant til Blod at see? Hvor vil Du hen?
Hos os, derhjemme, bringe Dvinderne
Festandig Svededugene, Liigskjorten
Til Gildet med, for deres Mænd og Brødre.
Der løber sjelden af det uden Blod.

Harald.

Tillader Kulden saadan Hestighed?
Tilsteder Sneen Drab?

Skofte.

O, Herre Konge!

Den lokker just dertil; thi aldrig rødme
Blodsdråberne saa smukt, saa purpurfriske,
Som naar de dryppe ned i hviden Snee.

Harald.

Du havde virkelig da Mod, min Skofte!
Til denne Daad, hvis jeg var Oldingen?

Skofte.

Hvad Mod? Jeg har alt dræbt med egen Haand
Tre stærke Mænd, min Faders Fiender.

Harald.

Du?

Skofte.

Just jeg.

(Han drager sin Kniv.)

Og seer Du disse Pletter Rust
Paa Kniven? Det er Blodrust: Blodet af
Min Faders Fiender.

Harald.

I en Tvekamp?

Skofte (putter Kniven i Lommen).

Nei,

Det var en Gnefamp.

Harald.

Stod de da stille?

Lod de Dig støde til?

Skofte (stænter).

Nei, men de laae.

Harald.

De laae?

Skofte (drifter).

Og sov.

Harald.

Ja saa! — Du est saa munter!

Ha, jeg misunder Dig din Munterhed.

Siig, est Du aldrig plaget af en Svartalf,

Som man har kaldt Samvittigheden?

Skofte.

Nei!

Jeg kiender lidt til Vittigheden, mindre
Samvittigheden.

Harald.

Lyffelig est Du!

Skofte.

Jeg gjør, hvad man befaler mig, og lader
Mit Herstab dømme selv, om min Bedrift
Er vel gjort eller ikke.

Harald.

Lyffelig

Est Du!

Skofte.

Hvad er det da saa stort at døe?

Saa stort at dræbe? Er det her forbi,

Saa lever man et andet Sted dog op,

Hvor der skal være bedre, som man siger.

Harald.

Du est en egen Svend. Siig, har Du Brødre?

Skofte.

En Broder, hedder Karer, hos Jarl Hakon
I Norge; han er dum; jeg pryglte ham,
Derfor har Jarlen stilt os ad, og sendt
Mig hid til Dig, i Skat, med Falkene.

Harald.

Jeg takker ham for denne fældne Gave!
Er Nøden størst, er ogsaa Hjælpen nærmest.
Et Bæsen har jeg netop nødig, Skofte!
Som Dig; thi jeg er Gubben selv, min Søn!
Og Balnatøke, — det er Nidingen!

Skofte.

Han, som stød Ublet bort af Sennens Hoved?

Harald.

Just han.

Skofte.

Det var et dygtigt Skud!

Harald.

Jeg frygter

Et værre. Hvis han ikke forekommes,
Da sthyder han snart Kronen af mit eget.

Skofte.

Skhd Hovedet af ham, saa er din Frygt
Et Hoved kortere.

Harald.

Du taler som

Den vise Mimer. Skofte! vil Du snige
Dig did og støde Dolken i hans Bryst?

Skofte.

Isald det la'er sig gjøre, ja!

Harald.

Det lader

Sig gjøre; Huset er mig vel bekiendt;
Mit var det i min Faders Levetid;

I tvende Stokværk er det bygget; underst
 Er Borgestuen, den er fuld af Kæmper;
 For oven er en Svale med et Kammer,
 Der sover han vist nogle Timer ene. —
 Du kan dog klavre, Skofte?

Skofte.

Som et Egern.

Harald.

Saa stiger Du ad Træet op til Taget;
 Den største Skorsteen fører Dig til Svalen;
 Der kan i Mag Du vente Veiligheden.

Skofte.

Det la'er sig høre.

Harald.

Hvis det lykkes Dig,

Da skal Du faae en segren Silkefoske,
 Skarlagens Hue, høi og spids, og Støvler
 Med Kløverblad.

Skofte.

Dg maa jeg tidlig gaae
 Tilfængs? Dg maa din Riegemester give
 Mig mere Smør paa Brødet, end sædvanlig,
 Dg ikke strabe det saa farrig tyndt?

Harald.

Det loves Dig! Hvis Balnatofe falder,
 Da skal Du aldrig mangle Smul til Brødet.

Skofte.

Jeg iler! — — Men, endnu dog Gæt, Kong Harald!
 Du har saa ofte lovet mig at vise
 Dig for mig i din skienne Kroningsdragt;
 Den har jeg aldrig seet. Hvis jeg skal gaac,
 Da maa Du først fornøie mig med dette.

Harald.

En andengang!

Skofte.

Nei denne gang! Nu strax!

Der kunde ssee Forhindringer; maaskee
Jeg fik det ei saa let igien at see.

Harald.

Selv deri vil jeg soie Dig.

Skofte.

Det ligger

I Skabet, i dit Sovestammer. Skal
Jeg lyse?

Harald.

Nei, bliv her! jeg veed Bested.

Til høire Side ligger Kroningsdragten,
Til venstre Kant Riigflæderne. Bliv her!
Jeg veed at finde, hvad jeg vil, i Mørke.

Skofte (alene, drager sin Daggert).

Isald den kun er skarp nok, denne Daggert.
Nu, jeg vil slibe den, før jeg gaaer bort,
Hist paa vor Bænk, den sønderslagne Blodsteen.
Der hvæsser jeg bestandig Kongens Knive.
Der staaer den gamle Odin med sit Sværd
Smukt gravet ud i Stenens Overflade.
Vi har alt slebet bort lidt efter lidt
Det halve Sværd med samt hans Tømmelfinger.
Thi til et velbesat og lækkert Taffel
Udfordres fremfor alting Kniv og Gaffel;
Da maa der slibes; mens nu Kniven vinder,
Derude Sværdet meer og meer forsvinder;
Og gaaer det længe rast saaledes fort,
Saa er snart hele Ræmpen slebet bort.

(Kong Harald kommer ind i sine Riigflæder.)

Skofte.

Der er han alt. Ja, tænkte jeg det ikke?
Nu har han grebet feil; han kommer i
Riigflæderne. Hu! han seer rædsom ud.

Harald (med stolt Høiridelighed).

Her er jeg i min egentlige Dragt;
Den Dragt, der tyder paa min Slægt, mit Udspring,

Der viser med sin fieldne Herlighed
 Af hvilken valdig Rod jeg er oprunden.
 Den Anden bæres kun af Ydmyghed;
 Men denne pryder mig, og fremfor Alle,
 Den høitidsfulde Dag, da jeg bestiger
 Min Throne.

Skofte.

Stolte Konge! Du har Ret!
 Unægtelig est Du den største Mand
 I det firfantet-lille Fyrrerige!
 De andre kun er Madiker mod Dig.

Harald (betragter sig).

O Himmel! hvad er dette?

Skofte.

Du har vidst
 Alt finde, hvad Du vilde, godt i Merke.

Harald (forfærdet).

Jeg tog den Bylt, som laa til høire Side;
 Jeg veed det vist, den laa til høire Side!
 Min Kroningsdragt! selv har jeg lagt den hen,
 Selv har jeg Nøglen. — Ja, jeg veed det vist!

Skofte.

Det er vel ikke første Gang, Kong Harald!
 At Du har taget venstre Haand for høire?

Harald.

Gaa! Løse fogler fælt i denne Nat!
 Gaa! dyb din Daggert i min Fiendes Blod,
 Da skal Du see mig i min Kongedragt
 End mangt et Aar. Men skynd Dig ufortøvet,
 Thi jeg er syg om Hiertet.

Skofte.

Vel, jeg gager!

Harald.

Her er en Dør, i Tæpperne forborgen,
 Den bringer under Jorden i en Løngang
 Dig op i Gaarden paa den anden Side,

Hvor ei Drabanterne kan mærke Dig.
 Saaledes kommer Du tilbage let,
 Og hvert et Spor, som funde røbe Daaden,
 Er slettet ud. Men skynd Dig, Skofte! skynd Dig!
 Thi jeg er syg. Det hvide Riigeti har
 En hæsliig Stank. — Jeg veed det nok, det kommer
 Af Fyrrestaket, af beklumret Luft. —
 Jeg kan ei lide Lugt af Høvlespaaner,
 Med Høvlespaaner stoppes Dødens Bude.
 Gaa, skynd Dig!

Skofte.

Jeg er hurtig som en Falk.

Harald.

Styrt hurtig som en Falk Dig paa dit Bytte!

(De gaar.)

Palnatokes Sal.

En Lygte staaer paa Bordet.

Palnatoke. Bue.

Palnatoke.

Det er alt Midnat, Bue! jeg vil sove.
 Veed dem-i Borgestuen spare Møden;
 Naar Svend har seiret, vil vi drikke meer.
 Vi hilse maae med Kraft den aarle Morgen,
 Ei hals beruste. Vi maae skiftes til
 At sove, medens Nogle holde Vagt.

Bue.

Ja, Du har Ret, min Svoger! Det skal stee.
 Og dover Nogen Dret mod Forstanden,
 Saa vil jeg tordne ham den Sang i Dret:

„Op! ei til lystigt Gilde,
 Ei Jomfrusnak hin milde,
 Men Hildursleg hin haarde.
 Hver skal mod Fienden haarde!“

Valnatofe.

Det gamle Viarkemaal. Nedsaa min Frænde!
 Thor styrke Dig! God Nat! Vi sees imorgen.
 Men om i Morgen=Nat vi vandre til
 Saa fort en Slummer; om os Hanen vækker
 Igien til Dvermorgens Morgenrøde —
 Veed Baldur, Bue! Men vi træffes vist;
 Thi Dødens Magt adskiller ei de Gode.

Bue.

O vi skal leve sammen, nyde Sciren
 Som Venner. Disse Ridinger kan ei
 Forkorte vore Dage; Bues Arm
 Skal kæmpe tro for Dig og for dit Liv;
 Thi det er mere værd end mit og Manges.

Valnatofe (griber hans Haand).

Dg skal jeg falde, Thor! saa lad mig falde
 For sig en ærlig Kæmpes Seltehaand.
 Da gaaer jeg glad i Døden, naar Du vinker.

Bue.

Thor hører Dig. Seer Du? hans Stierne blinker.

(De omfavne hinanden, Bue gaaer.)

Valnatofe (alene).

Jeg kunde lægge mig paa Bolstret der
 I Kamret; men saa slumrer jeg for hardt,
 Dg vaagner søvnig i den aarle Morgen.
 Paa Stolen vil jeg sidde her ved Bordet;
 En liden Slummer, ingen Dvindesøvn.

(Han sætter sig.)

Ha jeg er træt! — Hvor herligt smager Hvilen
 Den Modige. Dg Haralds Rist — og Bispens —
 Dg min Forstillelse, den tvungne Glæde
 Har mattet mere mig, end nogen Kamp.
 Jeg er ei vant til sligt et Mummespil. — —
 I Rygten der kan Ryset gierne brænde.
 Saa kom da vene Giosna, Nattens Mø!
 Giv mig dit Rys og styrk mig med din Slummer!

(Han sover ind. Kort efter bliver Skærmen taget bort fra Skorstenen.)

Skofte træder ud med sin Daggert i venstre Haand og med
et Klæde om den høire.

Han sver. Rigtig! Nu behændig, Skofte. —
Fordømt, at jeg har skaaret mig saa dybt
i Haanden, da jeg vilde slibe skarp
Min Kniv i Mørket først paa Runestenen.
Man skulde neppe troe det; men det var,
Som om den gamle Odin havde reist sig
Fra Stenens Overflade, stødte mig Kniven
Dybt ind i Haanden. Ha, da løb jeg bort
Af alle Kræfter. Jeg begriber ei,
Hvordan jeg dog er kommen her saa snart.
Men han var efter mig i Hælene.

(Seer paa Palnatøke, og farer forstrækket tilbage.)

Der sidder han!! — Nei det er Palnatøke.
Han ligner Odin. Hvilken dygtig Kæmpe.
Bredskuldret! Hvilken Pande! Brystet høit.
Han er bedækt med Staal. Jeg kan ei støde
Ham Daggerten i Brystet. Stille! Halsen
Er bar — Et Snit! Frisk Mod!

(Han nærmer sig stælvende, men standser.)

Ha, det er dumt!

Alt løbe hurtig til og støde hurtig
Og hurtig løbe bort, den Sag er let;
Men — nærme sig hans Nafn, Skridt for Skridt.
Hvad det er for et Ansigt! Hvis han vaagned,
Han hakked mig til Ravnemad.

(Nærmer sig atter og standser igjen.)

Hvi har jeg

Mig ogsaa skaaret i den høire Haand?
Den venstre bruges ikke nær saa godt.
En dygtig Morder burde stedse være
Reithaandet.

(Han gaaer lige ind paa Jarlen og sætter ham Kniven paa Struben.)

Nu? Hvad holder mig tilbage?

Nu kun et Snit —

(I det han rører ved Palnatøke, tager han Daggerten af Forstrækkelse; og i det den
Klingende falder paa Gulvet, raaber han af alle Kræfter):

Red Jer, Herr Jarl! Ha red Jer!
 Man staaer Jer efter Livet!

Palnatofe (springer op).

Hvo er her?

Hvo vared mig for Mordere?

Skofte (forstyrret).

Jeg, Herre!

Palnatofe.

Hvo vilde dræbe mig?

Skofte.

Jeg, Herre!

Palnatofe.

Du?

Skofte.

Ja, Herre!

Palnatofe.

Hvi fuldførte Du da ikke
 Din Heltedaad?

Skofte.

Jeg havde gierne gjort det,
 Hvis Evnen havde været der som Villien.

Palnatofe.

Hvordan?

Skofte.

Naar I en anden Gang vil myrdes
 I Evne, maae I ei forstrække Folk.

Palnatofe (griber ham i Brystet).

Ha, feige Stimand! hvo har sendt Dig hid?

Skofte.

Det tør jeg ikke sige, det har Kongen
 Forbudt mig; thi det er en Sag, som kun
 Vedkommer ham og mig.

Palnatofe.

Mig skulde den
 Dog ogsaa komme ved, saavidt jeg mærker.

Skofte.

Ja det er sandt. Jeg taler lidt forvirret;
J har forbluffet mig.

Palnatofe (drager sit Sværd).

Hvorledes est

Du kommen hid igiennem Vagten? Har
Alt Haralds Stimmænd overvældet lumst
Min lille Helteslof?

Skofte.

Jeg har jo sagt Jer,
Det er en Sag imellem os, — os Tre!
Og hverken Eders eller Kongens Kæmper
Har mindste Nyd om denne Natterejse.

Palnatofe.

Hvorledes est Du kommen i mit Huus?

Skofte.

Har J ei for seet Ugler falde ned
Igiennem Eders Skorsteen?

Palnatofe.

Hvordan kom

Fra Kongen Du igiennem Nattervagten?

Skofte.

Harald har tvende Hulleer paa sin Hule;
Som Ræven; een bekjendt, een hemmelig;
Mig har han udsendt af den Bageste.

Palnatofe.

For lumskeligt at myrde mig i Seyne.

Skofte.

Det siger J og ikke jeg, min Herre!

Palnatofe.

Den tredie Gang! Nu ved Retsærdigheden! —
Min Due! — Her! — Mit Pilefogger! — Ha
Hvor er mit Pilefogger? — Det er glemt
I Borgestuen mellem Kæmperne. —
Forsigtighed! — Hvad, Morne? Nægter Du

Retsfærdigheden Hævn, og Hævneren

Sit Vaaben? — Skulde! vil Du standse mig?

(Han grunder et Øieblik, og lægger Haanden paa sit Bryst.)

Hvad har jeg der? O mægtige Gudinde!

En Piil! den samme Piil, jeg stak i Barmen,

Da Harald — Nu, retfærdige Forsete!

Forstaaer jeg Dig; Du taler tydeligt.

Jeg er i Haralds Giæld, jeg skylder ham

Et Skud — han niinder strengt — det skal betales.

(Til Skofte)

Du følger mig, saa hurtig som en Raa,

Stum som en Fisk og lydig som en Hund!

Jeg binder Dig ved Døren, at Du ei

Skal løbe bort, mens jeg besøger Kongen.

Det mindste Ryn vil koste Dig dit Liv.

Skofte.

Jeg har ei Raad, at fiske det saa dyrt.

(Begge gaar.)

Kongens Sal.

Harald sidder ved Bordet i Purpurkaabe med Guldkrone paa; Kongespiret
ligger paa Bordet; han hælder Mied af Guldkruset i et Horn.

Han tøver længe. Det er Midnat alt.

Høit galter Hanen, Mørkets Vægter, Heimdal

For Jordens Ragnarokur. Hæsligt støder

Du i dit Giallerhorn. — Tusmørket truer

So Guderne — saa maa Vælmørkets Mulm

Vel true Kongerne! — — Ei, Harald Gormsen!

Hvad er dog det for Dremme? Altid falder

Du til det gamle Hedenstak. Du est

So Christen! Hine dumme Dæmesager

Run fræmme vorne Børn.

(Grunder.)

Åh, Børn har godt!

Som Barn, har man et let og muntert Hierte;

Man vorer til, og alt imens man vorer,
 Forhærdes Hjertet mere koldt og tungt,
 Og trykker os tilsidst som Steen i Brystet.

(Han stirrer hen paa sin Moders Billed i Baggrunden.)

Der hænger hun! hun græder, trykkes mig.

Ha, Thyra Danebod! hvi græder Du?
 Men det er Glædestaarer; hendes Søn
 Har bragt det vidt, han sidder med en Krone
 Paa Isen, med et Kongespir i Haand,
 Med gyldenbræmmet Purpurpel om Skuldren.
 Maa hun da ikke fryde sig? Thi hvad
 Er større Glæde for en Moder, end
 At see sit Barn vel artet? — Gamle Taabe!
 Hvad er dog det for Sværmeri, Du drømmer? —
 Den Hane skal imorgen slagtes; thi
 Den striger uforstammet mig i Tret,
 Og Hunden tuder Grovt til Hanens Fiint,
 Mens Uglen kroer sig af sin Fjisteltrille.
 Et herligt Spil, heel lystigt, kongeligt!
 Hvo ei ved sliq Musik fik Lyst til Drif,
 Var ikke Møden værd. God Taar derude!

(Han drifter og lægger Hornet fra sig.)

Beskynderligt med de Umaalende!
 Om Dagen tie de, og laer os tale;
 Om Natten sladdre de, naar vi er tause;
 Da kræves vi af deres Hyl til Regnskab.
 Alt præfer, — disse Mure, — Thyras Billed.
 See hvor hun stirrer hid med Straffeblikket! —
 Som om jeg ikke vidste, dine Line
 Var brustne længst. — Det er en hæslig Vane,
 De Skilderier har ved Nattetid,
 At stirre, Folf saa stivt i Linene.
 Hvorhen jeg gaaer, forfølger hendes Blik mig.
 Utaaleligt! det er en Herrekunst.
 Jeg alle Malere forbyde vil
 At nærme sig mit Rige.

(Gaaer hen for Billebet.)

Nu hvad vil Du?

Har Du paa Bugen vendt Dig i din Grav,
 Fordi din Godhed, din Formaning ei
 Har frugtet paa mig? Vil Du end bestandig
 Mig revse med din Tale, som en Pibling?
 Ha, jeg er voret længst fra Riset, jeg!
 Jeg er en Mand paa firsindstyve Aar,
 Kan selv mig raade.

(Han sætter sig.)

Hvi dog Skofte nøler.

Det maa jo være skeet alt. Kom dog! - Kom!
 Saa skal Du see mig i min Kroningsdragt. —
 Ei blot for Drengens, for min egen Skyld,
 Har jeg iført mig denne Dragt; den gier
 Mig tryk i Natten; Nattens Rædsler vove
 Sig ikke nær den Salvede.

(Seer først paa Billebet.)

Den Stirren

Skal jeg dog vænne snart Dig af med ...

(Han gaaer hen og vender Billebet om paa Bæggen.)

Saa!

Nu kan Du see i Muren, ei paa mig
 Den Salvede! Ha, trued hendes Blif
 Mig ei ved dette Ord, som om hun vilde ...
 Nok — død er død — Og Knud Dan=Ust er længst
 Begravet. — Var han god, saa er han salig! —
 Hvad foregik imellem ham og mig,
 Det kommer Ingen ved — Han sover i
 Tinkisten. Harald er den Salvede. —
 At Salven brandte ham som Ild paa Isen,
 At Haarene faldt af derved; det er
 En Hemmelighed, som kun Harald veed,
 Og som han tager med sig i sin Grav.
 Hvis han er Drot, har han betalt sin Krone,
 Han fik den ei for Intet, fikte den
 Med sin Samvittighed, og det er meer,

End dette gule Stykke Malm er værd. — —
 Dit blege Gienfærd strækker mig ei, Knud!
 Det er Indbildning kun, at jeg Dig seer.
 I Hallen rynke dine hvide Bryn. —
 Men raa er Natten, tærer kold, som Søen;
 Da maa man drikke dygtigt og forjage
 Sin Svimmelhed. — Tys, tys, der kommer han!
 Der kommer Skofte med den røde Daggert.
 Den svæver op, den hemmelige Dør!
 Skælv ei! Det er forbi! Det er fuldbragt.

(Døren aabner sig; Palnatofe staaer i fuld Rustning med opspændt Bue,
 og sigter paa Harald.)

Hiælp Himmel! det er Palnatofes Mand!

(Han styrter til Jorden.)

Palnatofe.

Nu er din Time, Harald Gormson! kommen; dø!

Harald.

O lad mig ei som Synder døe! Ha Skygge spar!

Palnatofe.

At synde meer forhindre Dig vil Skuldas Bud.

Harald.

Jeg synger Sielemesser Dig ved Graven; spar!

Palnatofe.

Opdaget blev dit Nidingsværk; mit Liv er frelst.

Harald.

Spar, spar! Jeg deler villig Riget strax med Svend.

Palnatofe.

For silde. Lovtet binder mig, Du maa herfra.

Harald.

Vi til imorgen, lad os stride da som Mænd.

Palnatofe.

Du est en Niding, tør i ærlig Kamp ei gaae.

Harald (drager sit Sværd).

Saa dræb med Sværdet, nægt mig ei mit Livs Forsvar!

Palnatofe.

Spilfægten var kun mellem Dig og mig en Kamp.

Harald.

Her knæler jeg i Støvet for Dig. Skaan mit Liv!

Palnatofe.

See Den, som Livet mere kjær, end Vren fik.

Harald

(reiser sig fortvivlet og griber sit Kongespir).

Jeg er din Konge! Lyd mit Bud og fly min Hal!

Palnatofe.

Tilranet har Du Magten Dig ved Brodermord.

Harald.

Ha Morderengel! Er min Krone! Mig i den!

Palnatofe.

Banæret har Du Danmarks Krone. Tag din Straf!

(Han skyder ham Pilen i Brystet og gaaer.)

Harald (styrter).

O han har dræbt mig! Milde Himmel, Miskundhed!

Hiælp, hiælp! I Danste, kommer, stiller Kongens Blod!

Dybt brænder Pilens Odd mit Bryst. Jeg brænder alt.

(Han vælter sig med sin Moders Billede.)

O heed til Himlen, Moder! for din Søn! Du var

So from og dydig — styrk mig, hulde Moderblik!

(Fortvivlet)

O Himmel! Ryggen har hun vendt sin Søn! — Nei! Nei!

Selv har jeg vendt min Moder fra mig. Ingen Trøst

I Døden! Ingen Trøst i Døden! Intet Haab.

Hæv! Hæv! I sorte Magter! Hæv paa Den, som lod

I Synden døe den jølograa Gubbe; blodig Hæv!

(Han døer.)

Femte Handling.

Kongens Sal.

Kong Svend. Thorvald. Fiolnir. Folge.

Svend.

Her blev min Fader myrdet, Gudde? Her?

Fiolnir.

Her. Hift i Sovesamret — slumrer han.

(Han aabner Døren. Svend gjør en Bevægelse til at gaae hurtig ind, men standser, og følger derpaa langsomt med Fiolnir.)

Thorvald.

Kong Svend er dybt bevæget.

En Kæmpe.

Gamle Fiolnir

Har taget Svededugen af den Døde,
Svend kysser knælende sin Faders Haand.

Svend

(Kommer tilbage med Hænderne for Øinene; han staaer længe taus i den inderligste Bedrøvelse; endelig bryder han ud):

Han var min Fader! Ha hvad er min Seir?

Her staaer jeg nu! En kronet Betler! Hvad

En pialtet Træl, der straber Gryden hift

I Stegerset, besidder, blev mig nægtet;

Thi jeg har ingen Fader. Han er dræbt!

Og da han leved, var han død for mig.

(Han stirrer ind paa Liget.)

Hvi vilde Du, som var saa herstefyg,

Ei være Herster over Sønnens Hierte? .
 Hvi skulde Døden aabne Dig en Barm,
 Hvis Kiærlighed i Livet Du forstied?
 Hvi skulde allerførst mig Mordet lære:
 Du var min Fader? Men med røde Runer
 Har Morderpilen præget i mit Bryst:
 Du var min Fader! og saavist jeg haaber
 At nyde hisset Odins stolte Glæde,
 Saavist jeg hævne skal din Død, hvis Utgard
 Ei stuler Ophavsmanden med sit Mulm;
 Det sværger jeg Dig høit! Ja Du skal hævnes.

Fiolnir.

O at min gamle Herre havde hørt
 Sligt Udbrud af sin Søn Hengivenhed!
 Ha, skal dog Misforstaaelser og Ondskab
 Udstille stedse selv de bedste Hierte?
 Ja jeg er vis derpaa, I havde fundet
 En Fader i ham, hvis han havde kiendt Jer. —
 Men Vee Den, som Forargelsen kom fra.

Svend.

Siig, Gubbe! har Du Ingen mistænkt? Ingen?

Fiolnir.

Mistanke ene fælder ingen Mand;
 Dog, Herre! jo; ei blot Mistanke har jeg,
 Men meer: Sandsynlighed — og maaſkee Viſhed.

Svend.

Viſhed?

Fiolnir.

Lad Eders Følge træde bort,
 Saa skal jeg tale.

Svend

(byder Drabanterne med et Vink at forſøie ſig bort; til Thorvald, ſom ligeledes vil gaae, ſiger han):

Bliv, min Ven! for Dig
 Har Kongen intet hemmeligt. Tal, Gubbe!

Fiolnir.

Her fandt jeg Kongen i sit Blod i Morges.
Den finste Træl var flygtet. Alle troe,
Alt han er Morderen; men hvo-som kiender
Hans forhen viste Trostab, maa forkaste
Sligt, som den plat urimeligste Gisning.
Hvorledes dette Mord er skeet, — det stiuless
I Mattens Mulm; men Herre, Gierningsmanden —
Ham har alt Hævnens vrede Norne røbet.

Svend.

Hvorledes? Tal! Hvem har Du mistænkt? Hvem?

Fiolnir (tager en Piiil frem af sin Barm).

Med denne Piiil blev Eders Fader dræbt;
Selv har jeg draget den af Kongens Hierte.

Svend.

O Himmel! den er blodig end.

Fiolnir.

Som Blodet

Beviser Mordet, saa beviser Pilen
Lillige Gierningsmanden. Kiender Du
Den ei, min Herre?

Svend.

Nei! — Jo! — Evige Guder,
Hvad Gisning isner mig?

Fiolnir.

Sikkert den rette!

Siig Herre! kiender I ei denne Piiil?
Hvo styder med saa tunge, store Pile?

Svend.

Thorvald!

Thorvald.

Min Konge?

Svend.

Nærm Dig! Kiender Du
Den Piiil? Tal, Tal!

Thorvald

(betragter den, studser et Dieblis, men giver den derpaa rolig tilbage).

Ja Svend, jeg kiender den.

Den har en Stimand stiaalet ud i Nat
Af Palnatokes Rogger.

Svend (omfavner ham).

O min Ven!

Dig skienkte Himlen mig til daglig Frelse.
Som før mit Liv, saa har Du reddet atter
Mit Haab, dræbt min Fortvivlelse; Du har
Blot ved et Ord mig andengang befriet
Fra Rænferne. Ja Thorvald! Du har brudt
Uværdig Mistvivls Slavelænke.

Fiolnir.

Stille!

Lad først mig lukke Døren for den Døde.
Slig Tale kunde reise ham paa Vaaren.

Svend.

Hvad siger Du?

Fiolnir.

Jeg siger: Ungdom er
Et Hav, hvis hele Brusken avler — Skum!

Svend.

Ha! Du bebrejder mig?

Fiolnir.

Jeg troede nys

At see en Veggur, snild betænkt paa Havn,
En Amleth, grublende paa rædsom Straf
For Fadermordet; og nu har et Windpust
Fra Island fiolet pludselig din Ild,
Og gjort Dig fra en Røve til et Lam.

Svend.

Slig Slingrund fælder ikke Palnatoke.

Fiolnir.

Det var fra Arildstid et stærkt Beviis
At finde kiendt Mands Vaaben hos den Dræbte.

Han er min Brodersøn; var han uskyldig,
 Da maatte Blodets Stemme kalde mig
 Til hans Forsvarer, ei hans Alvindsmænd;
 Men Bligt og Trostløb overveie Slægtstøb;
 Her har han myrdet lumskelig min Drot;
 Og fra med Iver at bevise Mordet
 Skal Intet holde mig.

Svend.

Opdag det først!

I Aften feirer jeg min Faders Gravøl;
 Til dette Gilde kommer alle Kæmper
 Og Balnatøke med; er Tallet fuldt,
 Da vil jeg lade Pilen vise rundt
 Fra Mand til Mand; og Balnatøke maatte
 Paa eengang have skiftet reent Natur,
 Ijald han skulde nægte sin Bedrift.

Fjelnir.

Det troer jeg selv; hans Dristighed og Hovmod
 Er toilleløs. Men, ædle Herre Konge!
 Han kommer ei. Han gaaer i Nat til Tomsborg.

Svend.

Hvordan?

Fjelnir (henter et Skjold).

Læs disse Runer, høie Konge!

Dem skrev han paa Heroldens Skjold til Svar.

Svend (læser).

„Alt Sennen hædre vil sin Faders Minde,
 Ver ei bebreides; at jeg ei kan hædre
 Min Alvindsmænd, at Balnatøke slet
 Forstaaer at hylle Følelser, det veed Du;
 Desdaarsag bliver jeg fra dette Gravøl.
 Ei heller har jeg lyst, at lade Rygtet,
 Der gaaer, i Aften komme til Forflaring.
 Drif, efter Landets Sæd, din Faders Minni,
 Bliv værdig til den Throne, Du besteg,

Dg tro med Styrke paa min Ørlighed,
Indtil jeg faaer beviist Dig den! Farvel!"

Fielnir.

Mu? Er endnu min Gising Drem?

E v e n d.

Nei! Han maa komme her i Aften, Tielnir.

Fiſchnir.

Det vil han, - hvis Du billiger mit Forslag.

Gvend.

Sal!

Figlnir.

Skriv paa Skjoldet: han maa komme. Skriv:.
 Alt Fiendskab bør med Døden være glemt,
 Og at den første Danekæmper ei
 Maa mangle ved dit første Giestebud;
 Skriv: over Dig har Rygtet ingen Magt;
 Og at der Intet ymtes skal om Rygtet
 Den hele Dvæld. Lov Du ham det, min Herre!
 Og Du skal see, han kommer.

End.

Vel, det ſtee!

Thorvald.

Hvorledes? Svend, min Ven! Du vil bedrage,
Vil overvælde lumst din Fostersfader?

End.

Hvis han har overbældet lumskelig
Min egen Fader, — er min Hævn for svar?

Thorvald.

Betænk Dig vel, Kong Svend! der gives tit
Omstændigheder og Forviklinger
I Livet, som man aner ei. Det kunde
Vel hændte sig, at Palmatofe havde
Dræbt Harald, og var endnu brodeløs.

End.

Og har han dræbt ham, nu ved Danmarks Rige!

Da skal han bøde for det. Du forsvarer
 At dræbe værgeløse Gubber, Thorvald!
 Ved Midnat?

Thorvald.

Jeg forsvarer Intet, Svend!
 Jeg beder Dig kun, at Du ei skal glemme
 Besindigheden, og den Tillid, som
 Du est den ædle Palnatøke skyldig.
 Hvo stod i Dag paa Thinget mandelig,
 Og talde diervt og kæmpende din Sag?
 Hvo var den første Marsag, at Du valgtes
 Af Christne som af Hedninger til Konge?

Fiolnir.

Det være kan et Skalkfestul, som Meget.
 Mig farlig var den Mand, hvis jeg var Drot,
 Som stifter Riger i mit Land, som søger
 At ægge Folket, og som straffer Konger
 Paa egen Haand med Døden.

Svend.

Han har Ret!

Fiolnir (aabner Sovesammerdøren).

Der svømmer Ederes Fader i sit Blod!
 I svor ved Odin —

Svend.

Kom! Jeg skriver Brevet!

(Han gaaer hurtig bort med Fiolnir.)

Thorvald (ene, efter et Dieblis Tausked).

Det havde jeg om Svend, min Ven, ei troet.
 Med dette Brev frastriver Du Dig, Konning!
 En vældig Kæmperarm, et trofast Hierte.
 Thor bedre Dig! Mig seer Du aldrig mere.

(Han gaaer.)

Palnatokes Huus.

Palnatoke. En Skare Danske.

Formanden.

Ja, Herre! Siællands sydre Deel og Fyen
Har Eder valgt; vi frygter Dthos Magt;
Vi mene, til at styre Rigets Roer
I saadan Storm, dertil behoves Mænd,
Ei Ungersvende; da nu Eders Slægt
Er kongelig som Svends, saa byde vi
Den ædle Palnatoke Danmarks Krone.

Palnatoke.

Har I og Eders Venner Tillid til mig?

Formanden.

Det troe vi at bevise med vort Tilbud.

Palnatoke.

Nu saa er Sagen afgjort strax. Gaaer hiem,
Dg siger dem, som Eder hid har sendt:
Min Mening var, da jeg knæsatte Svend,
Alt danne ham til Drot, hvortil han fødtes.
Siig Eders Venner, som har Tillid til mig:
Jeg troer, jeg naaede hvad jeg stræbte til,
Dg at jeg har det bedste Haab om Svend.
Fremdeles siger: Svend har ingen Ven
Meer trofast i sit Land, end Palnatoke;
Forkynder dem: Den Mand, som jeg skal agte,
Maa være Kongen tro; og siger dem
Til Slutning: Alt det Spyd, som vilde stode
Fra Thronen Svend, først maatte bore sig
En blodig Wei igiennem dette Bryst.
Har I forstaaet vel min Mening?

Formanden.

Ganske.

Palnatoke.

- Saa gaaer med Fred! - Dg glemmer ei herefter,

At rolig Trost og Hengivenhed
Er Undersaattens første Pligt. Farvel!

(De Afsendte forsoie sig bort.)

Arnoddur

(træder ind med et Skjold, som han rækker Palnatøke).

Dankongen sender Dig et Skjold med Runer.

Palnatøke

(læser det og siger derpaa, efterat have betænkt sig et Dieblis, i det han giver ham det tilbage).

Vel! Gils din Herre, sig ham: Jeg skal komme.

(Eviden gaaer.)

Thorvald,

(som har mødt Eviden i Døren, følger ham betænkelig med Dinene og siger derpaa til Palnatøke).

Jarl! tog Du mod Indbydelsen?

Palnatøke.

Ja, Thorvald!

Thorvald.

Det havde jeg knap troet. Jeg var hos Evid,
Da Du afslog det førstegang, og kom
At sige Dig Farvel.

Palnatøke.

Ærlige Thorvald!

Vi vil ei Afsted tage. Afsted tyder
Paa lang Traværelse; men din Grindring
Skal aldrig være skilt fra mig. Vi sees
Desuden, haaber jeg, ret snart igien.

Thorvald.

Nu — derfor raade Guderne. Jeg tvivler!

Palnatøke.

Du tvivler?

Thorvald.

Gode Jarl! Du gaaer til Tomsborg,
Og jeg indstiber mig i Nat til Island;
Den vaade Vægir stiller vidt os ad;
Og om jeg tiere seer den danske Kyst —
Maa Mornen vide.

Palnatofe.

Du forlader Svend?

Thorvald.

Jeg staaer forladt af ham; og skynder mig
Fra disse skumle, kongelige Sale,
Hvor Risten yngler lumst i hver en Krog,
Tilbage til min tarvelige Hytte.

Palnatofe.

Hvordan skal jeg forstaae din Tale, Ven?
Du est bedrøvet.

Thorvald.

Ja ved Nsa Baldur!

Heel inderlig bedrøvet.

Palnatofe.

Ven! hvorfor?

Thorvald.

Jeg smigrer mig dermed, jeg troer, Herr Jarl!
At Du bærer med dit Venstab mig.
Beständig har Du viist mig sielden Ondest,
Ja selv Tilbørlighed, endskiøndt Du est
En vældig Helt, og jeg en ringe Mand.

Palnatofe.

Hvorledes kan en Thorvald tale saa?

Thorvald.

Maa jeg udbede mig en Godhed af Dig,
I Njstedstimens sidste Dieblif?

Palnatofe.

Alt hvad Du vil.

Thorvald.

Vil Palnatofe skænke

Da Thorvald sin Fortrolighed?

Palnatofe.

Du est

Den værd.

Thorvald.

Saa siig oprigtig, gode Jarl!

Hvorfor afflog Du Kongens første Tilbud,
Og tog imod det andet?

Palnatofe (betragter ham et Dieblig stift).

Du har hørt
Et Rygte, Thorvald! Troer Du dette Rygte?

Thorvald.

En ærlig Mand troer ei paa Skvalder.

Palnatofe.

Troer.

Vel Thorvald mig istand til denne Daad,
Som Rygtet mig beskylder for?

Thorvald.

Hvorfor ei?

Hvo forudsæer vel alle Livets Forhold!

Palnatofe.

Troer Thorvald mig istand til Riddingsværk?

Thorvald.

Ved alle Valhals store Guder: Nei!

Palnatofe (griber hans Haand).

Ærlige Ven! ja, jeg har dræbt Kong Harald
I Natten med min Pæl.

Thorvald.

Det sagde mig

Dit Die strax.

Palnatofe.

Jeg sad i Hallen her,
Var slumret ind, blev vækket af en Træl,
Som Harald havde sendt at myrde mig.
Det var hans tredje Anslag mod mit Liv!
Et Menneske kun er et Menneske,
Og selv den bedste Helt er intet meer.
Mit Hierte svulmed mig, jeg greb min Bue,
Jeg fulgte Morderen den skulte Wei.
Der stod den gamle Synder! Tusind Gange
Han havde været Deden værd. Jeg saae
I Nattens Baggrund Danmark græde Blod

For denne Nidings Skyld. Da forekom.
 Hans Død mig uopsættelig nødvendig —
 Og Pilen flet fra Strængen i hans Bryst.

Thorvald.

Han vilde stille Dig igien ved Livet?

Palnatøke.

Ja, ved sin Skovvend, ved den finste Træl.

Thorvald.

Harald er falden paa sin egen Gierning.

Palnatøke.

Ved Mornernes Retsfærdighed, det er han. —
 Men — fromme Thorvald! — da vi er alene, —
 Da dog Du ønster min Fortrolighed; —
 Get — ængster mig just ei, men gjer mig dog
 Urolig i mit Hierte.

Thorvald.

Hvilket, Herre?

Palnatøke.

Den gamle Synder raabte for sin Død
 Paa Tvekamp, fordrede sit Livs Forsvar.
 Jeg nægted ham den sidste Tilflugt, Thorvald!

Thorvald (tier).

Palnatøke.

Det var ei Grusomhed! Jeg forudsaae,
 Hvorlidet Kampen vilde nytte ham;
 Den kunde vorden en Udsmykning, høit,
 For min Bedrift, ei nogen Hiælp for ham;
 Og jeg forsmæadede denne Byntekaabe.

Thorvald.

Hvad Du har giort, kan ingen Mand fordømme,
 Har selv Du til dit eget Forsvar sagt;
 Og Nidingsværk med Galde fylde kan
 Et Duehierte, meer et Lovebryst.

Palnatøke

(griber pludselig hans Haand og fører ham til en Side).

Og skulde Du nu troe, min holde Thorvald!

Med Alt, hvad her Du siger til min Trøst,
 Med Alt, hvad jeg mig selv bestandig siger —
 Saa staaer den røde Skygge for mit Blik,
 I Purpurpel med gyldne Kongekrands,
 I hver en Krog — og truer med sit Spir.

Thorvald.

I Broder = Purpurblod var Raaben farvet,
 Og Espiret vristet af den Dræbtes Haand.
 For om er din Samvittighed, min Herre!

Palnatofe (rytter paa Hovedet).

Min Gre var tilforn et speilglat Skjold
 Af slebeni Staal; — hvor Solens Straale faldt,
 Der blinkte den med dobbelt Glans tilbage. —
 Nu staaer en Blet af blodig Rust paa Skjoldet;
 Jeg gnider den ved Dag, ved Nat — og kan
 Ei faae den ud!

Thorvald.

Hugprude Palnatofe!

Naar herte jeg Dig tale saa?

Palnatofe (med stigende Jølelse).

Ved Thor!

Jeg gav mit Blod, isald jeg funde vasse
 Rustpletten ud dermed.

Thorvald.

Sat Dig, min Herre!

Palnatofe.

Der gaaer en grusom Trister giennem Livet,
 Den stygge Vagnhost med det krumme Sværd,
 Han loffer os, Gen meer, en Anden mindre;
 Han har sin Fryd af at forvikle Hjertet
 I sine Garn. — Maaskee det er en Brøve,
 Hvorved de høie Guder vil erfare
 Det sande Sindelag. Den, som de gav
 En sjelden Gvne, af en Saadan fordre
 De ogsaa sjelden Kraft og sjelden Dyd; —

Dg finde de bedragne sig i Haabet,
Da sende de Blodnornen med sit Spyd!

Thorvald.

Ved Odin! Harald har fortient sin Død.

Palnatøke.

Hvi drev min egen Sag mig til hans Drab?

Thorvald.

En menneskelig Drift, ved alle Guder!

Palnatøke.

Nok, Thorvald! — Jeg har aabnet Dig mit Hierte;
Hvad Du har hørt, saaer ingen meer at høre.

Thorvald.

Din Tillid og Fortrolighed fortjener
Den inderligste Siengæld. Palnatøke!
Gaf ei herfra idag til Kongens Gravel.

Palnatøke.

Dg derhen maa jeg, derhen skal jeg just.

Thorvald.

Gaf ei herfra idag til Kongens Gravel!
Hvad vil Du der? Du har jo selv sagt:
Det er et Minde, som Du ei kan hædre.

Palnatøke.

Jeg gaaer ei did for Haralds Skyld, for Evends;
Han ruster mit Farvel, før bort jeg reiser,
Vil takke mig personlig for min Iver
Ved Kongevalget.

Thorvald.

Palnatøke, bliv!

Evend har besluttet at besnære Dig;
Det er den sande Grund til mit Besøg.
Fortumlet ved det pludselige Skifte,
Ved Kongevalget, ved sin Faders Død;
Bevæget ved at see hans Liig; opbidset
Af Fielsnir, har den svage Unger Evend
Forglemmt sin Bligt og hvad han skylder Dig.

Balnatoke.

Det veed Du vist?

Thorvald.

Saa vist, at jeg bestiger
Endnu i Nat mit Skib og gaaer til Island.

Balnatoke.

Bliv her og følg med mig til Haralds Gravøl!
Dit gaaer jeg hen, uagtet alle Farer.
Hvad Du har sagt, har jeg formodet alt.

Thorvald.

Og dog? - Dog vil Du gaae?

Balnatoke.

Jeg maa derhen!

Ei min Samvittighed beklummer mig,
Men dette Mummestul. Saalænge jeg
Har levet var jeg min Bedrift bekiendt.
Jeg vil ei flygte som en Rømningsmand;
Jeg tager ærlig Afsted med Kong Svend.
Vil han Forklaring? vel, da skal han faae den.
Og jeg vil see den Mand, der sig formaster,
At lægge fiendtlig Haand paa Balnatoke.

Thorvald.

Tag i det mindste dine Venner med!

Balnatoke.

Nei. — Denne Sag vedkommer ene mig;
Hvad enkelt Mand har gjort, maa enkelt Mand
Forsvare.

Thorvald.

Gode Jarl! jeg kan ei dølge
Dig her min Frygt.

Balnatoke (rentlig).

Hvad frygter Thorvald for?

Mit Liv? Det skal jeg jo dog eensgang miste.
Min Ro? Den vinder ved det raske Skridt.
See, Thorvald! jeg vil tilstaae Dig det reentud:
Jeg havde mig en Drøm i Morgenstunden;

Der kom en Mand til mig i Sovne, sagde:
 „Endnu i Nat skal denne Regning flettes
 Imellem Dig og Svend! Endnu i Nat
 Dit Hierte vorder roligt!" — Om han meente
 Nu Livets eller Dødens No, — det veed
 Jeg ikke; det vil vi forsøge. — Hvis
 Jeg falder — vel! da var det Mornens Vink.
 Gaaer jeg derfra — da skal det røde Gienfærd
 I Mørket tage sig med denne Nat,
 Og Dagen atter stedse see mig freidig. —
 Saa følg mig nu! Jeg gaaer til Haralds Gravøl!

(Han gaaer.)

Thorvald.

Alt ædle Helt, Du gaaer kun til dit eget.
 Men jeg vil redde Dig — Ja! jeg vil ile
 Til Stranden ned, vil aabenbare Bue
 Forræderiet; han skal komme med
 Sit Mandskab Dig til Hiælp. — Jeg gaaer herfra:
 Thi falder Balnatofe, falder Svend,
 Er lige stor min Sorg og Danmarks Tab.
 Farvel, Du skienne, danske Strand! hvi tvinger
 En opbragt, en blodgierrig Mørne mig,
 At flygte bort paa Nattens sorte Bove,
 Til Heflas Sne fra dine Bøgestove?

(Han gaaer.)

Rongens Sal.

(Salen er i Baggrunden behængt med sorte Tæpper og Haralds Vaaben. Paa et Bord i Midten staaer et forgyldt Træbille af Freys hellige Galt. Vænke til begge Sider. En dæmpet Sørgemusik begynder, under hvilken Kæmperne, vaabenklædte, komme parvis ind og sætte sig om Bordet. I Baggrunden staae Trælle ved Skænkebordet med store Miedkruse. Naar Alle ere komne, træder Kong Svend ind med Sielnir.)

Svend (sagte til Sielnir).

Tallet er fuldt, kun Hovedmanden mangler.
 Ifald han kommer ei.

Fielnir.

Han kommer vist.

Kun frygter jeg hans Følge.

Svend.

Stille, Fielnir!

Ved Alfathor der er han! Uden Følge,
Selv uden Rustning, blot med Sværd og Skjold.

Fielnir.

Den vrede Norne leder selv hans Fied.

(Musiken begynder igien. Svend sætter sig i Høisædet. Palnatok ved Bordenden.
Under Musikken gaar Trællene omkring og hælde Møb i Kæmpernes Horn.)

Svend

(reiser sig i Høisædet med et stort Drehorn beslaaet med Solvringe).

Arnoddur (raaber):

I holde Kæmper! Svend, vor høie Konning, —

Altfor bedrovet til at tale selv, —

Torkynder Eder lydt ved sin Herold,

At han vil drikke nu af Sorgens Horn

Sin Faders, Konning Harald Gormsens Minni.

(Musik igien; Kæmperne reise sig og drikke med, hvorpaa deres Horn atter fylbes.)

Svend

(tager et dobbelt saa stort Driskehorn af røden Gulb; hvorpaa)

Arnoddur (raaber):

I drabelige Kæmper, fromme Hirdmænd!

Nu blotter Eders Hoveder fra Hielmen!

Thi dette Bæger er det hellige Horn

For Asa Bragi, det er Loytets Bæger.

(Kæmperne blotte deres Hoveder uden at reise sig og sætte Hielmene med et raslende
Samslag paa Bordet.)

Fielnir (staaer op og raaber):

Jeg, den Aldeades Staller, Mertizmand

Og Ven, adspørger Dig, Svend Haraldsen!

Hvad Loyte gior Du her paa Treiers Galt,

Ved Bragis Bæger, for din Faders Minni?

Svend

(Strækker Hornet i den høire Haand høit i Veiret, den venstre lægger han paa Galtens
Hoved og siger):

Paa Treiers Galt, ved Asa = Bragis Bæger,

Gjør jeg det Løfte, Svend, de Danskes Kønning,
 Alt jeg vil hævne strengt min Faders Drab.
 Hver Draabe worde Gift, ifald jeg svigter!

(Han tømmer Hornet.)

Fielnir.

Et ærligt Løfte. Guderne har hørt det.

I Kæmper, drikker til Befræstelse!

(Kæmperne reise sig og drikke; derraas sætte de sig igien og toge deres Hjelme paa.
 Der stodes i Lurer.)

Arnoddur

(træder frem med Sværd og Skjold, slaaer tre Gange paa Skjoldet og raaber):

Høit efter gammel Skik adspørger Kongen:

Om Ingen har Beviis mod Morderen?

Hvo Noget har, han træde frem som Vidne.

Fielnir (reiser sig og tager Pilen frem).

Jeg, Fielnir, har Beviis mod Morderen.

Med denne Pii! er Harald Gormson dræbt;

Selv har jeg draget den af Kongens Hierte.

Svend (til Arnoddur).

Tag denne Pii! Bring den om Bordet! Spørg,

Om Noget kiender den og veed dens Eier.

Arnoddur

(gaaer med Pilen i den ene og en Vorkierte i den anden Haand Bordet om fra Mand
 til Mand, og spørger den Første)

Dankæmpe, kiendes Du ved Pilen?

Kæmpen.

Nei.

(Derraa siger han til Enhver „Du?“ og faaer „Nei“ til Svær, indtil han kommer til
 Valnatøke, som svarer „Ja“.)

Svend (reiser sig opbragt).

Hvordan? Du kiender den?

Valnatøke (rolig).

Hvi skulde jeg

Ei kiendes ved min egen Pii?

Svend.

Hvor stiles

Du ved den sidst?

Balnatoke.

Skald Du endelig

Vil vide det, min Foster søn! da stillet
Jeg ved den jidst paa Buestrængen, da
Jeg stød din Fader tvers igiennem Hjertet.

Evend.

Staaer op nu alle Mand og griber ham!
Thi nu er Guldstab, nu er Benstab brudt.

Fiolnir.

Op griber ham! Jeg være skal den Første.

Balnatoke

(drager sit Sværd og støder ham ned).

Du være skal den Første, gamle Niding!
Der styrter ned til Hel; og saa skal Hver,
Der vover sig et Skridt mig nærmere.

(Han slaaer Sværdspialet imod Bordet, saa det runger i Salen.)

Rolig i Hallen her! Ved Alfathor!
Den mindste Mine til at røre mig,
Den koster Eders Hjerteblood.

(Til Evend)

Gronsfelling!

Du vil forgribe fræk Dig paa en Helt?
Hvo lærte Dig, Hvo lærte Eder alle,
Glaðhagede! med Mod at føre Sværdet?
Hvo førte seierrikt mod Fienden Jer?
Hvo tugted Eder op til Danekæmper?
Jeg, Balnatoke! Og nu kan I troe,
Alt Eders Fader, Værer, er en Niding?
Nu kan I troe, at Balnatoke har
Vanæret sit herommelige Navn?
Ved Danmarks Hæder! Valhals Guder rødme!
De skamme sig ved Eders Trællesind.

(Kæmperne stikke skamfulde deres Sværd i Edeberne, og sætte sig tause.)

Balnatoke (til Evend).

Jeg kunde gaae, behøved ei at giøre
Dig Regnskab for min Daad; men jeg er kommen
Alfsted at tage som en ærlig Mand.

Din Fader har jeg dræbt, fordi han var
 En Niding; Døden værdig, Landets Fiende.
 Meer vil jeg ikke sige til mit Forsvar.
 Den onde Gubbe tvang mig til sit Drab.
 Farvel! Jeg gaaer herfra til Ufedom.
 Hvis Du vil hævne Dig, da træf mig snart
 I Østersøen med din Flaade; men
 Vær Dig ei, og læn ei Den med Rimsstthed,
 Der meer din Fader var, end Den, Du hævner.
 Jeg gaaer herfra saa rolig som jeg kom.
 Hvo vover sig til at forfølge mig?
 Hvis jeg har overilet mig og feilet —
 Det er en Sag, som Guderne maae dømme, —
 Ei Mennesket. — I kan ei fælde mig!

(Han gaaer.)

Svend.

O han er stor! Jeg har fornærmet ham.
 Hvo handler saa? Hvo viser sli en Kraft?
 Naar kun han taler, maa han troes, beundres.
 Ja, jeg vil møde Dig i Østersøen,
 Og bøde for mit overilte Løfte.

(Til sine Kæmper)

Gaaer bort med dette Liig! Han faldt retfærdigt;
 Thi han har ægget mig mod min Velgiører.

(Kæmperne gaar med Hielnirs Liig. Svend staaer alene og støtter sig til sit Sværd,
 hængslet i Bedrøvelse; pludselig hører man Sværdellirren og Kamp bag Skue-
 pladsen.)

Bue

(Styrter ind med en Flok Jomsborgere, bleg i Ansigtet med sunklende Dine; han har
 Bærsærkegang, løber rasende mod Svend med opløst Sværd, og raaber):

Du! Du har dræbt ham, Niding! Du skal døe!

Svend (sætter sig til Modværg).

Fat Dig! Din Hovding gif herfra med Fred.

Bue

Til Gravens Fred! Men Du skal bøde for det.

(De kæmper)

Svend (raaber):

Det var ei Balnatofes Liig, men Hielnirs!

Bue.

Til Hel, til Hel, Du Niding! Styrkt til Hel!

(Svend snubler, Bue sætter ham Sværdet for Brystet.)

Palnatøke

(Styrter i det samme ind, griber Bue i Halskraven, kaster ham tilside og raaber opbragt):

Ufsindige Forræder! vil Du myrde
Din Konge? Raser Du? Du være vil
En Kongemorder?

Bue (ude af sig selv).

Kongemorder? ha!

Det var da Takken for min Trostak til Dig?
En Kongemorder? Du est Kongemorder,
Og ikke jeg. Der, — der har Du din Straf!

(Han render Palnatøke sit Sværd gennem Livet.)

Palnatøke (falder).

O hellige Guder! Mægtige Forsete!

(Bue klemmes mellem Skjolde. Palnatøke bringes i en Stol.)

Sigvald (til Jomsborgerne).

Lad først ham komme til Besindigheden!
Bevidst først skal han bøde for sit Mord.

Palnatøke (raaber med sine sidste Kræfter).

Jeg hyder Eder, Jomsborgs Helte! hører
Mit sidste Bud: Bue skal nyde Livet!

Bue

(Kommer til sig selv igjen, han drager et dybt Suf, stirrer paa Palnatøke og siger):
Hvad har jeg gjort?

Palnatøke (venlig og mat).

Bue har Intet gjort!

Du var et Værktøi kun i Skæbnens Haand.

Bue (sætter sig Sværdet for Brystet).

Jeg følger med.

Palnatøke.

Hvis jeg skal døe med Ro,
Da maa Du sværge mig, at Du vil leve.

Bue

(Kaster sig paa Knæ, græder og kysser hans Hænder).

O Valnatofe! Valhals evige Guder!

Dig, som jeg elskte meer end Alt i Verden!

Valnatofe

(Lægger sin Haand paa hans Hoved).

Mornen har ført din Haand, Du est uskyldig! —

Det er forbi. — Hør mig, før Døden slutter

De blege Læber: Lev! og smyk dit Nord

Fremdeles med din Heltekraft. — Gaaer, Brødre,

Med Fred hersfra! — Gaaer! — Taler ei et Ord!

Henter en Baar af sammenbundne Sphd,

Og bringer mig paa Skibet ud, og fører

Mit Legeme til Jomsborg! Jorder mig

Paa Torvet! Sætter ved min Grav en Steen;

Og sværger der ved Thor, at I vil have

Det gamle Danmarks Hæder og dets Kraft.

Det var mig ei bestemt at følge med.

Sigvald er viis, han være Hovding Jer

I Freden; Bue stærk, han fører Jer til Seier

I Krigen —

(Bue vil tale, Valnatofe siger):

Stille! Stille! Døden kommer.

Hvor er min Valnir?

Sigvald.

Alf! han drog til Samsø.

Valnatofe.

Jeg havde gierne seet min Søn end eengang —

Siig ham, han hilse skal sin Moder, — Broder!

Gaaer! Lad mig døe i Ro. Den som i Livet

Har elsket mig, han vandre taus hersfra.

(Bue gaaer hullende bort med Hænderne for Dinene. Alle Kæmperne følge ham stumme i den høieste Bedrøvelse. Stilhed.)

Svend

(Nærmer sig skælvende og siger med sagte Røst):

Tilgiv mig, Fosterfader! Hvis Du lever

Endnu — Tilgiv den altfor svage Svend!

(Han knæler.)

Valnatofe (rækker ham mat sin Haand).

Selv Mand kan feile, Evend! det har vi seet,
Hvor meget meer en Ungling! Jeg tilgiver
Dig Alt, min Søn.

Evend.

Og ved din hellige Død!

Din Fostersøn skal vorde værd sin Fader.
Mod dine Venner strider jeg kun flet —
Somsborg vil tugte mig; men lad den det!
Naar Evend har staaet ud sin Straf, da skal
Han vise sig som Valnatofes Fostre.

Valnatofe

(reiser sig pludselig overende, strækker sine Arme ud og raaber glad med hoi Røst):

Tak Bue! Tak! Der svandt den røde Skygge —
Du har udvasket Pletten paa mit Skjold.

(Han falder tilbage og døer.)

